

فهرست مطالب	
مجله اقتصاد و مدیریت	
۲.....	سرمقاله: افق روشن توافق
۳.....	«نگاهی به اقتصاد ایران در سال ۱۳۹۳»
۷.....	شاخص آماده پرواز است
۸.....	ظرفیت‌سازی در بورس با جذب سرمایه‌های خرد
۱۰.....	روزی روزگاری با تحریم‌هایی که حذف می‌شوند
۱۲.....	تجدد اقتصادی را به تمدن اقتصادی تبدیل کنیم
۱۴.....	چک برگشتی: میراث رکود اقتصادی
۱۶.....	کاهش نرخ سود هنوز سودی به بورس نرسانده است
۱۸.....	نفت و همگرایی در منطقه و جهان
۲۰.....	ریسک را بشناسیم
۲۱.....	خط تولید محصولات سینگل بوز افتتاح شد
مجله فرهنگ و خانواده	
۲۲.....	می‌خواهم پژو و شکر شوم
۲۳.....	آی طعم و مزه دارد، جیگر تو حال می‌آرد
۲۴.....	تابستان گرم و مکان‌های خنک
۲۶.....	تماشاگران ۶ امتیاز بازی با آمریکا را گرفتند
۲۷.....	کپکشان‌ها پول پارو می‌کنند
۲۸.....	فوتبالیست‌های دست به قلم
۲۹.....	کود دماوند را Cut & Paste کنیم از مهر
۳۰.....	چهره‌های ماندگار پرده نقره‌ای
۳۲.....	یک فنجان چای

انعکاس نظرات اشخاص حقیقی و حقوقی در قالب مقالات، مصاحبه‌ها و گزارش‌ها، لزوماً به معنای تایید محتوای تمامی آن‌ها از سوی ماهنامه نیست.



ضوابط درج مقالات در ماهنامه "وخارزم"

ماهنامه وخارزم از دریافت مقالات علمی، تخصصی و کارشناسی در حوزه‌های مرتبط با اهداف راهبردی گروه سرمایه‌گذاری وخارزمی به ویژه در زمینه‌های اقتصاد کلان، تحولات بازار سرمایه، فناوری اطلاعات، برنامه ریزی و مدیریت منابع انسانی استقبال می‌کند. مقالات ارسالی باید شامل این موارد باشد: عنوان مقاله، نام و مشخصات نویسنده یا مترجم (شامل عناوین اصلی علمی و شغلی، شماره تلفن تماس و نشانی الکترونیکی). چکیده و متن کامل مقاله (مقدمه، متن، نتیجه) در قالب نرم افزار Word - فهرست منابع و پیوست‌های احتمالی. حجم مقالات ارسالی حداکثر تا ۱۰ صفحه A4 (معادل ۳۳۰۰ کلمه) باشد که با احتساب تصاویر، جداول، نمودارها و تیتراژ، نهایتاً از ۴ صفحه نشریه بیشتر نخواهد بود. تحریریه ماهنامه وخارزم، در ویرایش محتوایی و شکلی مطالب واصله آزاد است و اصل مقاله نیز به ارسال کنندگان محترم مسترد نمی‌گردد. مسئولیت محتوای علمی - حقوقی مطالب با نویسندگان یا نویسندگان است و ماهنامه از انتشار مقالات منتشر شده در سایر نشریات و رسانه‌ها معذور می‌باشد.

vakharazm@kharazmi.ir

زیر نظر شورای سردبیری
دبیر اجرایی تحریریه: سینا قلیچ‌خانی
همکاران این شماره:
شرمین نادری، فرید دانش‌فر، علی پویا، سعید بختیاری، مجید مردی، علی ماندگار، محمدعلی مومنی، چیا فواد، محیا اله‌قلی، امیر وفایی، سحر قاسم‌نژاد، ایلپا پیرولی
طراح جلد: سهیل نوری
گرافیک و صفحه‌آرایی: نادر قبله‌ای
ویراستار: شیدا محمدطاهر، مرجان ابری
امور دفتری: وحیده بهزادی
نشانی: خیابان ملاصدرا، شیراز جنوبی، برزیل غربی، شماره ۲۵
تلفن: ۸۸۶۲۳۸۹۵ - فاکس: ۸۸۶۲۳۸۹۶
نشانی الکترونیک:

vakharazm@kharazmi.ir



ماهنامه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی
برای خانواده بزرگ شرکت سرمایه‌گذاری وخارزمی



شماره شانزدهم -
مرداد ۱۳۹۴

مربوط به مطلب «افق روشن توافق» صفحه ۲

http : k h a r a z m i . i r

افق روشن توافق

• دکتر حجت اله صیدی، مدیر عامل شرکت سرمایه‌گذاری خوارزمی

تاریخ گواهی می‌دهد که طبیعت اقتصاد و توسعه کشورها از دیرباز آن بوده که کنشگران عرصه کسب و کار، همواره شاهد فراز و فرودها و نوسان‌هایی باشند که گاه خیلی سهمگین است و ممکن است آنان را بیش از واقع هیجان‌زده یا مایوس سازد. اگر عمر هر اقتصادی را به دوره‌های پنجاه شصت‌ساله تقسیم کنیم، شواهد بسیاری را در گذشته می‌توان یافت که در هر دوره یک رونق شدید و یک بحران و رکود عمیق رخ داده است و گویا این جبر زمانه و هستی است که در پس هر رکودی رونقی باشد و آفتاب از پس ابرها برآید و بدین خاطر است که همواره این نوید برآمده که:

نفس باد صبا مشک‌فشان خواهد شد

عالم پیر دگر باره جوان خواهد شد

و این باور دیرینی است که در پی عسرت‌ها و دشواری‌های جانسوز، همواره آسانی و گشایشی است و در حالی که ارغوان جام عقیقی به سمن می‌دهد، چشم نرگس به شقایق نگران شده و امیدواران، فرصت‌ها را مغتنم شمرده و در ماه شعبان قح از دست نمی‌نهند تا برکات این خورشید گرمابخش را تا شب عید رمضان با خویش داشته باشند.

بی‌تردید، توافق هسته‌ای روز بیست‌وسوم تیرماه نودوچهار از مهم‌ترین و اثرگذارترین رویدادهای تاریخ دیرین ایران بزرگ است، که برحسب اتفاق در شب عید رمضان رخ داده است. از آثار سیاسی، اجتماعی و فرهنگی این توافق اگر بگذریم، که البته در جای خود بسی قابل توجه است، باید گفت که آثار اقتصادی آن در تاریخ صد ساله اخیر کشور و منطقه، اگر بی‌نظیر نباشد، کم‌نظیر خواهد بود. نگاهی به متن توافق‌نامه تدوین‌شده، نشان می‌دهد که اقتصاد ایران در ماه‌ها و سال‌های آتی، می‌تواند ورودی‌های ارزش‌افزای زیادی داشته باشد. هرچند نباید این واقعیت سخت را از ذهن دور داشت، که طی کردن مسیری که در توافق مشخص شده، هم زمان زیادی خواهد برد و هم ناهمواری و دشواری‌های زیادی خواهد داشت. مجموعه بررسی‌ها و تحلیل‌ها در روزهای اخیر که از یک‌سو بر گشایش‌های اقتصادی حاصل از توافق تمرکز دارد و از سوی دیگر ویژگی‌های ساختاری اقتصاد ایران و وضعیت آن در زمان حاضر را با دقت مورد توجه قرار می‌دهد، نشان می‌دهند که آثار توافق در بخش حقیقی اقتصاد، به‌زودی نمایان نخواهد شد و شاید ماه‌ها زمان ببرد. نخست آن‌که روز اجرایی شدن مفاد توافق بر اساس پیش‌بینی‌ها، یکی از روزهای پایانی تابستان یا ابتدای پاییز سال جاری خواهد بود و در آن زمان است که برداشته شدن تحریم‌ها و محدودیت‌ها عملی می‌شود و تنها پس از آن می‌توان برقراری رابطه واقعی بین بنگاه‌های ایرانی و بین‌المللی را شاهد بود. از سرگیری رابطه کارگزاری بین بانک‌های ایرانی و بین‌المللی و اجرایی نمودن آن ممکن است در میانه‌های پاییز به بار نشیند، آغاز همکاری توسعه‌ای خودروسازان داخلی با همکاران قدیمی و جدیدشان نیز در همان ماه‌ها خواهد بود، اگرچه بسیاری از مقدمات از ماه‌ها پیش بین طرف‌های بانکی و صنعتی فراهم آمده، اما واقعیت آن است که این مقدمات بیشتر در حد تفاهم بوده و اجرای آن گام‌های محکم و البته زمان‌بر دیگری می‌برد. در زمینه همکاری‌های نفتی، گازی، پتروشیمیایی، معدنی، دارویی، فن‌آوری اطلاعات و ارتباطاتی، حمل‌ونقل و مواردی از این قبیل نیز همین وضعیت برقرار است و اگر اضافه شود ناهمواری‌های ساختاری و عدم تعادل‌هایی که در اقتصاد وجود دارد، باید باور داشت که تحقق زود هنگام آثار توافق قابل تصور نیست.

با وجود تمامی موارد زمان‌بر و دشوار یادشده در سطوح پیشین، نفس توافق و قرار گرفتن ایران در کانون توجه بازرگانان، صنعت‌گران و شرکت‌های بزرگ بین‌المللی، فرصتی بی‌نظیر برای فضای کسب و کار و محیط سرمایه‌گذاری در ایران است. حقیقت آن است که بنگاه‌ها و فعالان اقتصادی ایران نمی‌توانند منتظر حل شدن تمامی موارد مانده و سپس برای همکاری‌های بین‌المللی اقدام کنند. فعالیت در بازارهای بین‌الملل، نیازمند آمادگی‌ها و سازوکارهایی بین‌المللی است و بدون تجهیز مناسب، نمی‌توان در این مسیر دل به موفقیت بست. آشنایی با فضای کسب و کار بین‌الملل و قوانین و مقررات حاکم بر آن، قرار گرفتن عملیات و ساختار بنگاه‌های ایرانی در سطحی استاندارد و استقرار زیرساخت‌های لازم برای تعامل اقتصادی از ضروریات اولیه در این مسیر است.

گروه سرمایه‌گذاری خوارزمی از ماه‌ها قبل، گام‌های اولیه را برای حضور در بازارهای جهانی برنامه‌ریزی کرد، تا پس از رفع محدودیت‌ها و تحقق گشایش‌های بین‌المللی بتواند حضوری مؤثر را از خود به نمایش بگذارد. هم‌چنان که در گفتارهای پیشین نیز اشاره شد، افزایش سودآوری شرکت‌ها و توسعه دارایی‌های آن‌ها، بدون حضور در بازارهای جهانی به‌سختی امکان‌پذیر است و سرگذشت تمامی هلدینگ‌های بزرگ دنیا نشان می‌دهد که فعالیت در عرصه بین‌الملل غیر از آن‌که به استاندارد شدن عملیات و کاهش هزینه سرمایه و افزایش طبیعی منافع بنگاه می‌انجامد بلکه فرصت‌های کلان خلق ثروت را برای بنگاه‌ها فراهم می‌آورد، که قبل از آن خیالی بیش به نظر نمی‌آمد. همان‌گونه که سهام‌داران ارجمند و اعضای خانواده گروه خوارزمی آگاهی دارند، تمامی این اقدامات در چارچوب برنامه راهبردی هفت‌ساله در راستای ثروت‌آفرینی پایدار برای نسل‌ها برنامه‌ریزی شده است. پس از آن‌که گام بعدی افزایش سرمایه تا مبلغ یک هزار و دویست و پنجاه میلیارد تومان برداشته شد و تا دو ماه آینده، به فضل الهی و با پشتیبانی تمامی ذی‌نفعان گرامی تکمیل خواهد شد و بدین ترتیب خوارزمی جایگاه خود را در راس شرکت‌های حاضر در طبقه سرمایه‌گذاری‌ها، در تابلوی اصلی بازار اول بورس با بیشترین میزان دارایی و سرمایه بیش از پیش تثبیت خواهد کرد و با دستیابی به سود خالص چشم‌گیر در سال مالی گذشته، حصول توافق هسته‌ای، اعضای گروه را برای ورود جدی به بازار جهانی از انگیزه‌های دوچندان برخوردار کرده است. بدین ترتیب، هفته‌های آتی در گروه خوارزمی، هفته‌های پرچالشی خواهد بود تا علاوه بر تحقق اهداف داخلی و برنامه‌های هلدینگ‌های برق و انرژی، ساختمان، معدن، نفت و گاز و پتروشیمی و فن‌آوری اطلاعات و همچنین صنایع دارو و تجارت و بانکداری، نه تنها حضور مؤثر شرکت‌های پیش‌گفته را در عرصه بین‌الملل تحقق یابد، بلکه از فرصت‌های جدید پسا توافق نیز بیشترین استقبال و استفاده به عمل آید و این مهم دست‌یافتنی نیست جز با هماهنگی و پشتیبانی تمامی اعضای گروه و یاری خداوند که رستگاری با پرهیزگاران است و تلاشگران.

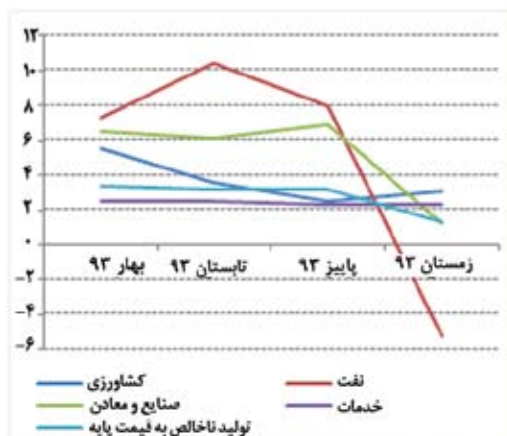
این حواله

محبا اله قلی - امیر وفایی
کارشناسان شرکت
سرمایه گذاری آتی نگر
سپهر ایرانیان



«نگاهی به اقتصاد ایران در سال ۱۳۹۳»

را از رشد ۳،۰ درصدی به خود اختصاص داده‌اند. از مجموع رشد ۳ درصدی اقتصاد در سال گذشته، ۱،۷ درصد رشد مربوط به بخش صنعت و معدن است، که در این میان بخش معدن با رشد ۹،۸ درصدی بیشترین و بخش ساختمان با رشد ۰،۴- درصدی کمترین رشد ارزش افزوده را برخوردار هستند.



نمودار ۱- رشد اقتصادی برحسب فعالیت‌های اقتصادی (درصد)

گروه «کشاورزی» در هریک از چهار فصل سال ۱۳۹۳ رشد مثبت را تجربه کرد، ولی به دلیل کوچک بودن این بخش در اقتصاد، نتوانست سهم بالایی از رشد در سال ۹۳ را به خود اختصاص دهد. گروه «نفت» در نیمه نخست سال سهم بسزایی در رشد اقتصادی کشور داشت، اما با کاهش شدید قیمت نفت در نیمه دوم سال، این بخش کمک به صورت محدودکننده رشد عمل کرد و اثر سرریز آن به کاهش بودجه عمرانی دولت و سایر فعالیت‌های اقتصادی نیز منتقل شد. در گروه «صنایع و معدن» زیرگروه‌های «معدن»، «صنعت»، «برق، گاز و آب» در هریک از چهار فصل رشد اقتصادی مثبت را تجربه کردند، که در این میان در زیرگروه صنعت به عنوان یکی از اصلی‌ترین محرک‌های رشد ۹۳ رشته فعالیت «صنایع تولید وسایل نقلیه موتوری، تریلر و نیم‌تریلر» عنصر پیشران بود. زیرگروه «ساختمان» پس از کاهش قیمت نفت در فصل چهارم به عنوان عامل محدودکننده رشد اثر کرده و منجر به منفی شدن رشد گروه صنایع و معدن در این فصل گردید. گروه «خدمات» بیشترین تأثیر را بر رشد سال ۹۳ داشت، که بخش بزرگی از آن را می‌توان به گشایش‌های ایجادشده در ارتباط با تحریم‌های اقتصادی نسبت داد.

در سمت تقاضای اقتصاد می‌توان مشاهده کرد، که با کاهش کم‌سابقه قیمت نفت در نیمه دوم سال ۱۳۹۳، واردات و تشکیل سرمایه ثابت ناخالص نسبت به سال

۱. رشد اقتصادی

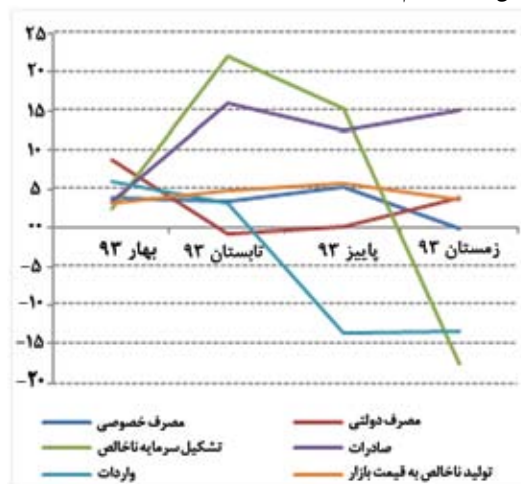
تولید ناخالص داخلی کشور (به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۸۳) در سال ۱۳۹۳ با ۳،۰ درصد رشد نسبت به سال ۱۳۹۲ به ۲،۰۳۲ هزار میلیارد ریال رسید، که با توجه به رشد ۱،۹- درصدی اقتصاد در سال ۱۳۹۲ می‌توان گفت نرخ رشد اقتصادی در سال ۹۳ نسبت به سال قبل افزایش قابل توجهی یافته است. در این سال در مقایسه با سال ۱۳۹۲ تنها رشد بخش کشاورزی کاهنده بوده است و حتی گروه‌های نفت و صنایع و معدن به رغم رشد منفی در سال ۹۲، در این سال رشد مثبت را تجربه کرده‌اند.

جدول ۱- رشد برحسب فعالیت‌های اقتصادی و اقلام هزینه نهایی (درصد)

۹۳	۹۲	
* رشد تولید ناخالص داخلی برحسب فعالیت‌های اقتصادی		
۳،۸	۴،۷	گروه کشاورزی
۴،۸	-۸،۹	گروه نفت
۵،۰	-۲،۹	گروه صنایع و معدن
۲،۴	-۱،۵	گروه خدمات
۳،۰	-۱،۹	تولید ناخالص داخلی به قیمت پایه
۲،۸	-۱،۱	تولید ناخالص داخلی به قیمت پایه (بدون نفت)
* رشد تولید ناخالص داخلی برحسب اقلام هزینه نهایی		
۳،۱	-۱،۰	مصرف خصوصی
۲،۷	۱،۶	مصرف دولتی
۳،۵	-۶،۹	تشکیل سرمایه ثابت ناخالص
۱۲،۰	۰،۰	صادرات کالاها و خدمات
-۵،۷	-۱۸،۷	واردات کالاها و خدمات
۴،۳	-۱،۹	تولید ناخالص داخلی به قیمت بازار

علت عمده افزایش تولید ناخالص داخلی در سال ۱۳۹۳ ناشی از افزایش ارزش افزوده فعالیت‌های «صنعت»، «خدمات موسسات پولی و مالی»، «نفت» و «بازرگانی، رستوران و هتلداری» است، به طوری که سهم ارزش افزوده هریک از این فعالیت‌ها در نرخ رشد ۳،۰ درصدی به ترتیب ۰،۶، ۰،۵، ۰،۵ و ۰،۵ واحد درصد برآورد شده است. گروه «خدمات» و «صنایع و معدن» بیشترین سهم (به ترتیب ۱،۵ و ۱،۳ درصد)

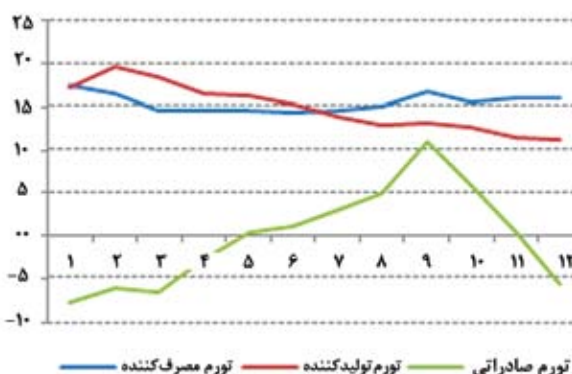
قبل کاهش یافته‌اند و در مقابل شاهد استمرار روند صعودی صادرات نسبت به فصول سال ۹۲ هستیم.



نمودار ۲- رشد تولید ناخالص داخلی بر حسب اقلام هزینه نهایی (درصد)

۲. روند قیمتها

متوسط شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری ایران در سال ۱۳۹۳، به عدد ۲۰۳،۲ بالغ گردید که در مقایسه با سال ۹۲ معادل ۱۵،۶ درصد افزایش نشان می‌دهد. به تفکیک گروه‌های اختصاصی «کالا»، «خدمت»، «مسکن، آب، برق و گاز و سایر سوخت‌ها» نسبت به مدت مشابه سال قبل به طور متوسط ۱۲،۴، ۵،۱۲ و ۱۶،۸ درصد افزایش یافته‌اند، که در گروه کالاها بیشترین افزایش مربوط به پوشاک و کفش (۱۸،۷ درصد) و در گروه خدمت بیشترین افزایش مربوط به بهداشت و درمان (۳۱،۶ درصد) بوده است. متوسط شاخص بهای تولیدکننده در ایران در سال ۱۳۹۳ به عدد ۲۰۴،۵ رسید، که نسبت به سال قبل ۱۴،۸ درصد افزایش نشان می‌دهد. در گروه‌های اختصاصی «کشاورزی، جنگلداری و ماهیگیری»، «ساخت (صنعت)» و «خدمات» به ترتیب نسبت به مدت مشابه سال قبل ۱۵،۲، ۱۰،۲ و ۲۵،۸ درصد افزایش یافته‌اند. متوسط شاخص بهای کالاها و خدمات صادراتی در ایران در سال ۹۳ به عدد ۲۷۱،۷ رسید، که در مقایسه با سال ۹۲ معادل ۵،۵ درصد کاهش نشان می‌دهد. «محصولات صنایع شیمیایی و صنایع وابسته»، در میان اقلام گروه‌های اصلی به طور متوسط از بیشترین کاهش (۱۰،۲ درصد) برخوردار بودند و در گروه اختصاصی «محصولات پتروشیمی» به طور متوسط کاهش ۱۰،۱ درصدی را در این سال تجربه کرده‌اند.



نمودار ۳- روند رشد شاخص‌های قیمتی نسبت به مدت مشابه سال قبل (درصد)

در سال گذشته در فروردین‌ماه و مهرماه تورم نقطه‌به‌نقطه تولیدکننده و مصرف‌کننده با هم برابر گشتند. در فروردین‌ماه با افزایش قیمت حامل‌های انرژی شاهد سبقت تورم تولیدکننده از تورم مصرف‌کننده بودیم، که به واسطه آن تورم تولیدکننده از حدود ۱۶ درصد در اسفندماه ۹۲ به ۱۹ درصد در اردیبهشت‌ماه ۹۳ افزایش یافت. با این وجود این شوک قیمتی اثر بلندمدت بر سطح قیمت

تولیدکننده نداشت و به دنبال کاهش تورم تولیدکننده، در نهایت از مهرماه تورم مصرف‌کننده از تورم تولیدکننده پیشی گرفت.

روند کاهشی تورم نقطه به نقطه تولیدکننده و روند کم‌نوسان تورم نقطه به نقطه مصرف‌کننده باعث شده است که در اردیبهشت‌ماه سال جاری شکاف این دو متغیر به بیشترین مقدار خود (۱۰،۲ درصد) برسد. بنابراین میتوان گفت سطح تورم از ناحیه کاهش در هزینه‌های تولید تحریک نشده و عدم تداوم روند نزولی تورم مصرف‌کننده متأثر از سایر متغیرها نظیر متغیرهای پولی بوده است. همچنین عواملی نظیر کاهش قیمت جهانی کالاها (از قبیل نفت و مشتقات نفتی، فلزات و محصولات کشاورزی) و مشکل فروش در بنگاه‌های تولیدی در کاهش تورم تولیدکننده در سال ۹۳ موثر بوده‌اند.

در سال ۹۳ شاخص بهای صادراتی به نسبت دو شاخص قبلی از نوسانات بیشتری برخوردار بوده، به طوری‌که از ۶- درصد در ابتدای سال به ۱۱ درصد در آذرماه افزایش و در انتهای سال به ۵،۵- درصد کاهش یافته است. لازم به ذکر است که رشد بالای شاخص بهای صادراتی در آذرماه وابستگی بالایی به تغییرات نرخ ارز در این ماه داشت، به نحوی‌که با رشد ماهانه ۴ درصدی نرخ دلار، رشد ماهانه این شاخص نیز ۳،۹ درصد گشت.

۳. نقدینگی و پایه پولی

حجم نقدینگی کشور در پایان سال ۱۳۹۳ به ۷۸۲۳،۸ هزارمیلیاردریال رسید که نسبت به سال ۱۳۹۲ معادل ۲۲،۳ درصد افزایش یافته، بنابراین در مقایسه با سال ۹۲ می‌توان گفت از شدت رشد این متغیر کاسته شده است.

در سال ۹۳ متوسط نرخ رشد ماهانه نقدینگی ۱،۶ درصد بود و کمترین و بیشترین رشد به ترتیب در اردیبهشت‌ماه (۰،۱۴ درصد) و اسفندماه (۳،۹ درصد) مشاهده شد. گرچه اغلب رشد ماهانه نقدینگی در ماه‌های منتهی به پایان سال نسبت به دیگر ماه‌ها افزایش می‌یابد، در مقایسه با رشد ماه پایانی سال ۹۲ رشد این متغیر بیشتر بوده است.

جدول ۲- متغیرهای پولی

	درصد تغییر	مانده (هزارمیلیاردریال)			
		۹۳	۹۲	۹۳	۹۲
پایه پولی	نقدینگی	۶۳۹۵،۵	۷۸۲۳،۸	۳۸،۸	۲۲،۳
	پایه پولی	۱۱۸۴،۹	۱۳۱۰،۵	۲۱،۴	۱۰،۶
	ضریب فزاینده نقدینگی	۵،۴۰	۵،۹۷	۱۴،۳	۱۰،۶
پایه پولی	نقدینگی	۵۸۰۰،۷	۷۰۱۵،۵	۲۵،۹	۲۰،۹
	پایه پولی	۱۱۴۰،۶	۱۲۳۶،۵	۱۶،۹	۸،۴
	ضریب فزاینده نقدینگی	۵،۰۸۶	۵۶۷۴	۷،۷	۱۱،۶

* شامل بانکهای خاورمیانه، قرض‌الحسنه رسالت، ایران و ونزولا، بین‌المللی کیش، ایرانزمین و قوامین و موسسات اعتباری صالحین، پیشگامان آتی، کوثر و عسکره

حجم پایه پولی کشور در پایان سال ۱۳۹۳ به ۱۳۱۰،۵ هزار میلیارد ریال رسیده، که نسبت به سال قبل ۱۰،۶ درصد افزایش یافته، بنابراین در مقایسه با سال ۹۲ از رشد پایه پولی کاسته شده است. در سال ۹۳ عامل مسلط در رشد پایه پولی «بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی» است، که نسبت به سال ۹۲، ۴۲،۱ درصد افزایش یافته و سهم ۲۱،۴ درصدی از این رشد را به خود اختصاص داده است. سهم خالص دارایی‌های خارجی از رشد ۱۰،۶ درصدی پایه پولی کاهشی (۸،۷- درصد) بود که در صورت برداشته شدن تحریم و تزریق منابع حاصل از فروش نفت به اقتصاد، با افزایش سهم این بخش در کنار رشد بدهی بانک‌ها، در نهایت رشد پایه پولی و به دنبال آن افزایش تورم دور از انتظار خواهد بود.

محصولات	۱۸,۸۰۰	۳۷۷	۱۴,۲۴۱	۲۸,۴	۴۰,۳	۳۱,۸
پتروشیمی						
سایر کالاهای	۶۰,۴۹۳	۵۷۰	۲۱,۴۹۷	-۹	۱۰,۶	۳,۶
جمع کل	۹۸,۴۱۶	۱,۳۱۷	۴۹,۷۴۴	۴,۸	۲۶,۶	۱۸,۹

رتبه اول اقلام عمده صادراتی در سال ۳۹۳۱ را «پروپان مایع شده» با سهم ارزشی ۴,۶ درصد و به ارزش صادرات ۹۷۲,۲ میلیون دلار به خود اختصاص داده است. پس از آن «متانول» به ارزش ۷۷۴,۱ میلیون دلار و سهم ارزشی ۱,۴ درصدی رتبه دوم را از آن خود کرده است. «بوتان مایع شده» با ارزش صادرات ۸۱۴,۱ میلیون دلار و سهم ارزشی ۱,۴ درصدی در جایگاه سوم قرار دارد. کشورهای چین، عراق، امارات متحده عربی، هند و افغانستان بیشترین میزان صادرات و معادل ۴,۷۶ درصد از ارزش کل صادرات در سال ۳۹۳۱ را به خود اختصاص داده‌اند.

همچنین حدود ۵,۶۱ درصد از ارزش کل واردات کشور در سال ۳۹۳۱ مربوط به ۵ کالای «دانه گندم خوراکی»، «وسایل نقلیه با حجم سیلندر بین ۰۰۵۲-۰۰۵۱ سانتی متر مکعب»، «ذرت دامی»، «برنج» و «کنجاله سویا» است. در سال ۳۹۳۱، ۷,۹۶ درصد از ارزش کل واردات از کشورهای چین، ایالات متحده عربی، جمهوری کره، ترکیه و هند صورت گرفته است.

۵. بودجه

بودجه سال ۹۳ کل کشور از حیث منابع و مصارف بالغ بر ۸۰۳۳ هزار میلیارد ریال بوده است. منابع و مصارف بودجه عمومی دولت معادل ۲,۳۵۰ هزار میلیارد ریال است، که از این میزان ۲۱۱۸ هزار میلیارد ریال منابع عمومی دولت و ۲۳۸ هزار میلیارد ریال درآمدهای اختصاصی وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی است.

بر اساس گزارش ۱۲ ماهه بانک مرکزی از وضعیت بودجه عمومی دولت، در ۱۲ ماهه ۹۳، ۱۷۷۸ هزار میلیارد ریال معادل ۸۳,۹ درصد از منابع عمومی دولت محقق شده است، درحالی‌که در مدت مشابه سال قبل تنها ۷۰,۲ درصد آن محقق شده بود. درآمدهای مالیاتی ۷۲,۶ درصد از درآمدها را به خود اختصاص داده و در دوره ۱۲ ماهه با افزایش ۴۴ درصدی نسبت به سال ۹۲ توانسته است ۱۰۱ درصد از رقم مصوب در بودجه را محقق سازد. این درحالی است که در ۱۲ ماهه سال ۹۲ تنها ۸۸ درصد از درآمدهای مالیاتی محقق شده بود.

واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای در ۱۲ ماه ۹۳ با افزایش ۳,۲ درصدی نسبت به سال ۹۲ به رقم ۶۳۱,۵ هزار میلیارد ریال رسید و ۷۹ درصد از رقم مصوب بودجه ۹۳ را در همین حوزه پوشش داد. در مقابل واگذاری دارایی‌های مالی نیز با افزایش ۱۴,۵ درصدی نسبت به سال قبل به رقم ۱۶۸,۷ هزار میلیارد ریال رسید، که تنها توانسته است ۵۴,۵ درصد از رقم بودجه مصوب را محقق سازد.

پرداخت‌های هزینه‌ای (جاری) در این مدت نسبت به سال گذشته ۲۰ درصد و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (پرداخت‌ها عمرانی) ۳۶ درصد افزایش یافته‌اند. تملک دارایی‌های مالی نیز در این مدت با رشد ۳۱,۴ درصدی نسبت به سال گذشته به رقم ۲۰۴ هزار میلیارد ریال رسید.

۶۸ درصد از هزینه‌های جاری دولت از محل درآمدهای مالیاتی و سایر درآمدها تأمین شده است؛ بنابراین دولت توانسته است در سال ۹۳ درصد بیشتری از هزینه‌های جاری خود را از محل درآمدهای مالیاتی و سایر درآمدها پوشش دهد.

نسبت هزینه‌های عمرانی به هزینه‌های جاری در ۱۲ ماهه ۹۳ معادل ۲۱ درصد است درحالی‌که در بودجه مصوب این نسبت می‌بایست ۲۹,۷ درصد می‌بود، با این حال در مقایسه با سال ۹۲، ۱۳ درصد افزایش یافته که نشان از افزایش هزینه‌های عمرانی نسبت به جاری در عملکرد ۱۲ ماهه دولت است.

جدول ۳- پایه پولی بر حسب منابع

پایه پولی	مانده (هزار میلیارد ریال)				درصد تغییر	
	۹۲	۹۳	۹۳	۹۲	۹۳	۹۲
پایه پولی	۱۱۸۴,۹	۱۳۱۰,۵	۲۱,۴	۱۰,۶		
خالص دارایی‌های خارجی	۱۶۷۸,۳	۱۵۷۴,۸	۱۱۸,۲	-۶,۲		
خالص بدهی بخش دولتی	۳۸,۷	۳۸,۵	-۱۵,۸	-۰,۶		
بدهی بانک‌ها	۶۰۲,۶	۸۵۶,۳	۲۳,۴	۴۲,۱		
خالص سایر اقلام	-۱۱۳۴,۷	-۱۱۵۹,۱	-۲۴۶,۲	-۲,۱		

حجم تسهیلات پرداختی شبکه بانکی در سال ۱۳۹۳ به ۳۴۱۴,۲ هزار میلیارد ریال رسید، که نسبت به رقم سال قبل ۴۴,۵ درصد رشد داشت. سهم سرمایه در گردش از تسهیلات پرداختی شبکه بانکی در سال ۱۳۹۳ معادل ۶۰,۷ درصد بوده، که در مقایسه با رقم سال ۹۲ (۵۳,۹ درصد) حاکی از بهبود عملکرد بانک‌ها در زمینه تأمین مالی تولید است. همچنین سهم سرمایه در گردش از تسهیلات پرداختی به بخش صنعت و معدن در طی سال ۱۳۹۳ معادل ۸۰,۹ درصد بوده، که در مقایسه با سال ۱۳۹۲، ۷۳,۷ درصد افزایش یافته است.

۴. تجارت خارجی

حجم تجارت خارجی کشور در سال ۹۳ معادل ۱۰۲ میلیارد و ۲۲۱ میلیون دلار و تراز تجاری کشور منفی ۲ میلیارد و ۷۳۳ میلیون دلار به ثبت رسیده که نسبت به سال ۹۲ به ترتیب رشد ۱۱,۶ درصدی و ۶۵,۲ درصدی را تجربه کرده‌اند؛ از این رو نه تنها ارزش مبادلات تجاری ایران در سال ۹۳ افزایش یافته است، بلکه همچنین شاهد بهبود تراز تجاری نسبت به سنوات گذشته هستیم.

جدول ۴- آمار مقدماتی مقایسه‌ای صادرات قطعی کالاهای غیر نفتی با احتساب میعانات گازی (بدون احتساب نفت، گاز و تجارت چمدانی) و واردات قطعی سال ۱۳۹۳

سال ۱۳۹۳		درصد تغییر نسبت به مدت مشابه سال قبل		سال ۱۳۹۲	
وزن (هزار تن)	ارزش (هزار میلیارد ریال)	وزن	ارزش	وزن	ارزش
صادرات	۹۸,۴۱۶	۱,۳۱۴	۴۹,۷۴۴	۴,۸	۲۶,۶
واردات	۴۱,۲۳۴	۱,۳۸۳	۵۲,۴۷۷	۲۲,۴	۱۲,۳

در اردیبهشت ماه سال ۹۳ شاهد افزایش ناگهانی در مبلغ دلاری صادرات و به ویژه واردات نسبت به فروردینماه هستیم، که این افزایش از یک طرف به واسطه اوج قیمت نرخ دلار و یورو در این ماه نسبت به باقی ماه‌های سال است و از سوی دیگر افت مبادلات تجاری در ابتدای سال است، که این روند کمابیش همانند سال‌های گذشته در سال ۹۳ نیز مشاهده می‌شود.

براساس جدول ۵، در سال ۹۳ صادرات در تمام اقلام نسبت به سال گذشته از لحاظ ارزش افزایش یافته و در این میان صادرات «امیعات گازی» هم از لحاظ وزنی و هم به لحاظ ارزشی بیشترین رشد را به خود اختصاص داده است، که این افزایش به واسطه وارد مدار شدن چند فاز پارس جنوبی رخ داد.

جدول ۵- آمار صادرات قطعی به تفکیک میعانات گازی، محصولات پتروشیمی (بجز نفت و گاز و تجارت چمدانی) و سایر کالاهای طی سال ۱۳۹۳

سال ۱۳۹۳		درصد تغییر نسبت به مدت مشابه سال قبل		سال ۱۳۹۲	
وزن (هزار تن)	ارزش (هزار میلیارد ریال)	وزن	ارزش	وزن	ارزش
میعانات گازی	۱۹,۱۲۴	۳۶۹	۱۴,۰۰۵	۴۹,۶	۴۴,۶

جدول ۶- وضعیت بودجه عمومی دولت (هزار میلیارد ریال)

درصد تغییر	درصد تحقق		بودجه مصوب	عملکرد ۱۲ ماهه		
	۹۲	۹۳		۹۲	۹۳	
	۹۳	۹۲	۹۳	۹۲	۹۳	
درآمدها	۷۱۷,۴	۹۷۸۰,۰	۱۰۱۰,۵	۷۹,۱	۹۶,۸	۳۶,۳
درآمدهای مالیاتی	۹۴۴,۳	۷۰۹,۶	۷۰,۲	۸۸,۱	۱۰۱	۴۳,۶
سایر درآمدها	۲۲۳,۱	۲۶۸,۳	۳۰,۱	۶۴,۵	۸۹,۲	۲۰,۲
واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای	۶۱۲,۱	۶۳۱,۵	۷۹۹	۸۷,۱	۷۹,۱	۳,۲
منابع حاصل از نفت و فرآورده‌های نفتی	۶۰۹,۴	۶۲۸,۸	۷۷۸	۹۵,۷	۸۰,۸	۳,۲
منابع حاصل از فروش اموال منقول و غیرمنقول	۲۷	۲۷	۱۱	۴,۰	۲۵,۰	۱,۳
واگذاری دارایی‌های مالی	۱۴۷,۳	۱۶۸,۷	۳۰,۹	۲۹,۸	۵۴,۵	۱۴,۵
پرداخت‌های هزینه‌ای (جاری)	۱۱۹۷,۷	۱۴۳۸	۱۴۸۱	۹۳,۵	۹۷,۱	۲۰,۱
تملك دارایی‌های سرمایه‌ای (پرداخت‌های عمرانی)	۲۲۰,۲	۲۹۹,۵	۴۱۲	۳۹,۰	۶۸,۱	۳۶,۰
تملك دارایی‌های مالی	۵۹۰	۴۰۴	۲۰۶	۲۲,۸	۲۰۴	-۳۱,۴
جمع منابع و مصارف عمومی دولت	۱۴۷۶,۸	۱۷۷۸,۲	۲۱۱۸,۷	۷۰,۲	۸۳,۹	۲۰,۴

۶. جمع‌بندی

به طور کلی شرایط متغیرهای اقتصادی در سال ۱۳۹۴ به چگونگی پیشرفت مذاکرات هسته‌ای در روزهای پیش رو وابسته است. از یک‌سو کاهش درآمدهای ارزی دولت به واسطه قیمت پایین نفت (حدود ۶۰ دلار)، واردات کمتر را به دنبال دارد که به سبب وابستگی تولید به واردات کالاهای واسطه‌ای، افت سطح تولید در این سال دور از انتظار نخواهد بود. همچنین درآمدهای نفتی پایین‌تر کاهش بودجه عمرانی، دولت را اجتناب‌ناپذیر می‌سازد که این خود با تأثیر مستقیم بر بخش ساختمان و صنایع وابسته به آن، کاهش در تولید این صنایع را رقم خواهد زد. از سوی دیگر در سال گذشته به واسطه افزایش تولید و نیز موجودی انبار بنگاه‌های تولیدی (به‌ویژه در صنعت خودرو) در صورت عدم تحرک بخش تقاضا مشکل فروش کالاهای تولیدشده در سال جاری همچنان باقی می‌ماند و بنگاه‌ها را ترغیب به کاهش سطح تولید برای مواجهه با این مشکل می‌سازد. همچنین تجربیات سال‌های گذشته نشان داده است تحریک بخش تقاضا از طریق اعطای تسهیلات بانکی، تنها منجر به افزایش سطح تورم می‌گردد، درحالی‌که در این میان، سیاست‌های تشویق صادراتی علاوه بر برطرف کردن مشکل مازاد تولید، با ایجاد درآمدهای ارزی می‌تواند در شرایط حاضر بسیار راه‌گشا باشد. برآوردها حاکی از آن است که در سال ۱۳۹۴ نرخ رشد اقتصادی در بهترین حالت در محدوده ۱,۵ تا ۲ درصد خواهد بود. با این حال در سالهای آتی در صورت برطرف شدن تحریم‌ها و گشایش‌های ایجادشده به واسطه آن، انتظار رشدهای بالای ۳ درصد دور از انتظار نخواهد بود.

در حال حاضر بیش از سه ماه از سال ۱۳۹۴ گذشته است و روندهای موجود همچنان بیانگر نوسان تورم مصرف‌کننده در سطح ۱۶,۵ درصد هستند، که دستیابی به نرخ تورم پایین‌تر را به اصلاحات نهادی و کنترل نقدینگی وابسته می‌سازد. همچنین پس از تجربه کمترین تورم تولیدکننده در اردیبهشت‌ماه (۶ درصد) از خردادماه روند نزولی تورم تولیدکننده متوقف شده است، که این افزایش به تصحیح قیمت حامل‌های انرژی در اردیبهشت‌ماه مربوط می‌شود. با این حال انتظار می‌رود اثر این شوک قیمتی در صورت استمرار شرایط فعلی کوتاه‌مدت باشد و تورم تولیدکننده به مسیر قبلی خود باز گردد.



بورس

سحر قاسم‌نژاد

حمایت رئیس‌جمهور از توسعه بازار سرمایه

شاخص آماده پرواز است

این خود می‌تواند به تعادل بازار کمک کند و البته نباید فراموش کرد سهامداران حقوقی نیز به همراه رکود اقتصاد دچار مشکلات نقدینگی شده و برای جبران این نقدینگی به عرضه سهام پرتفوی خود روی آورده‌اند.

وی در ادامه افزود: حال اگر توافقی صورت گیرد، دو صنعت بانک و خودرو که اغلب سرمایه‌گذاران و فعالان بورس در این دو گروه بیشترین سرمایه‌گذاری را دارند، با توجه به مشکلات موجود در این صنایع، پتانسیل رشد چندانی را نداشته و تنها بازدهی کوتاه‌مدتی نصیب سهامداران خود خواهند کرد. کوششی در رابطه با صنایع با پتانسیل رشد بالا گفت: سرمایه‌گذاران باید در حال حاضر به تحلیل تمرکز بر صنایعی همچون حمل‌ونقل، نفت و گاز و پتروشیمی بپردازند، چراکه از نظر من این صنایع در بلندمدت می‌توانند سودسازی بهتری داشته باشند.

وی تأکید کرد: با توجه به لغو تحریم‌های سیاسی، اقتصاد کشور بهبود پیدا خواهد کرد و مراودات با کشورهای خارجی رونق می‌گیرد، که در این حالت یکی از صنایعی که پتانسیل و رشد سودآوری بالایی دارد صنعت حمل‌ونقل است، که با افزایش صادرات و واردات با رشد همراه خواهد شد. صنعت پتروشیمی نیز که طرح‌های توسعه آن‌ها به دلیل تحریم‌ها با وقفه همراه شده بود به بهره‌برداری خواهند رسید و قابلیت رشد را دارد. کوششی در رابطه با رشد اقتصاد بیان کرد: با رشد اقتصاد و خروج از رکود، وضعیت عمران و ساخت و ساز در کشور رونق می‌گیرد و در نتیجه شرکت‌های ساختمانی و سیمانی با سودآوری همراه خواهند شد، البته نباید انتظار رشد قیمت مسکن و ساختمان را داشت و تنها در این حالت می‌توان به خروج این صنایع از رکود تکیه کرد.

این کارشناس بازار سرمایه در رابطه با دیگر صنایع فعال در بازار گفت: از صنایع دیگر صنعت فلزات اساسی و سنگ آهنی‌ها هستند، که به دلیل کاهش قیمت‌های جهانی و رکود داخلی با افت همراه شده بودند، که به نظر می‌رسد کاهش بیشتر قیمت‌های جهانی را نخواهیم داشت و با لغو تحریم‌ها و بهبود وضعیت اقتصادی با رشد ملایم‌تری نسبت به دیگر صنایع همراه خواهند شد.

کوششی در پایان به واکنش بازار بعد از انجام توافقی نهایی گفت: در کوتاه‌مدت انتظار رشد ۲۰ تا ۲۵ درصدی قیمت سهام را خواهیم داشت اما بعد از آن بازار به سمت تعادل حرکت خواهد کرد اما جو غالب بر بازار به سیاست‌های دولت و مدیریت اقتصاد کشور بستگی دارد.

توافقی پایان همه مشکلات نیست

البته گروهی هم بر این باور هستند که این توافق پایان همه مشکلات هم نخواهد بود. محمد قمصری کارشناس بازار سرمایه معتقد است همه مشکلات اقتصاد، شرکت‌ها و نیز بازار سرمایه بلافاصله پس از توافق نهایی در مذاکرات هسته‌ای حل نمی‌شود.

او افزود: در شرایط فعلی بازار سرمایه منتظر نتیجه مذاکرات هسته‌ای است و رسیدن به توافق نهایی نیز می‌تواند در میان و بلندمدت برخی مشکلات واحدهای تولیدی را حل کند، که اثرگذاری مثبتی نیز در بازار سرمایه دارد، با این حال همه مشکلات بورس با توافق هسته‌ای و رفع تحریم‌ها حل نمی‌شود. این کارشناس بازار سرمایه افزود: البته باید به این نکته نیز توجه کرد که تأثیرپذیری و سودآوری شرکت‌ها در پی رسیدن مذاکرات هسته‌ای به توافق و نیز رفع تحریم‌ها، موضوعی زمان‌بر است و نباید این گونه گمان کرد که همه مشکلات اقتصاد، شرکت‌ها و نیز بازار سرمایه یک روز پس از توافق حل می‌شود. وی در خصوص روند معاملات بازار سرمایه تا رسیدن به ۱۶ تیر نیز تصریح کرد: به نظر می‌رسد در روزهای پیش رو، واکنش‌های معامله‌گران بازار سرمایه تحت تأثیر خبرهای منتشرشده از روند مذاکرات و اظهارنظرها باشد؛ چراکه سهامداران تلاش می‌کنند قبل از تأثیرپذیری کلیت بازار، اقدام به خرید یا فروش سهام خود در بورس کنند.

این کارشناس بازار سرمایه پیش‌بینی کرد: با این وجود به نظر می‌رسد در روزهای آینده سرمایه‌گذاران ریسک‌پذیر اقدام به ورود به بازار کنند و در مقابل ریسک‌گریزها نیز خرید سهام را متوقف می‌کنند. نتیجه این دوره از مذاکرات به تعویق می‌اندازند.

اقتصاد ایران بیشتر از یک سال است که چشم‌انداز به نتیجه رسیدن مذاکرات هسته‌ای است، در نتیجه همین چشم‌انتظاری قریب به اتفاق فعالان اقتصادی و حتی دولت، تصمیم‌گیری‌های کلان و بزرگ خود را به بعد از تعیین تکلیف مذاکرات وین موکول کرده‌اند و با این اوصاف عجیب نیست که همه بازارهای اقتصادی از جمله بورس تهران گرفتار رخوت و رکود شده باشند. این رخوت البته در بازار سهام که ویتترین اقتصاد کشور محسوب می‌شود بیشتر به چشم می‌آید، آن‌طور که حرفه‌ای‌های بازار می‌گویند، تا داستان مذاکرات هسته‌ای به نتیجه نرسد نمی‌توان امیدوار به احیای بورس بود. البته در سوی دیگر ماجرا پیش‌بینی‌ها از روی طلایی سکه هم می‌گویند؛ اگر مذاکرات به نتیجه برسد شاخص پتانسیل رشد تا مرز ۱۴۰ هزار واحد را هم دارد، هرچند که بعد از فروکش کردن تب اولیه توافق، شاخص خود را ۲۰ تا ۳۰ هزار واحد اصلاح خواهد کرد.

البته این امیدواری‌ها باعث نمی‌شود نگرانی‌ها از فردا فروکش کند، فعالان بورس به‌خصوص سرمایه‌گذار خرد نگران زبانی است که هر روز به دارایی‌اش لطمه می‌زند.

به هر حال برای امیدوار شدن سهامداران، هر چند ماه یک بار دولت و متولیان اقتصادی خبری در جهت حمایت از بازار منتشر می‌کنند اما واقعیت این است که بورس واکنش لازم را به این خبرهای خوش نشان نمی‌دهد، به همین علت هم به تدریج مرتبه اعلام‌کنندگان این خبرها را تقویت یافت. یعنی از رئیس سازمان بورس به وزیر اقتصاد و معاون اول رئیس‌جمهور و حتی رئیس کل بانک مرکزی رسید، دست آخر هم شخص رئیس‌جمهور وارد عمل شد و در سیزدهمین روز تیرماه روی خط خبرگزاری‌ها رفت.

مقام‌های ارشد موظف به توسعه بازار شدند

رئیس‌جمهور در نامه‌ای به اسحاق جهانگیری معاون اول خود، با تأکید بر این که باید برنامه جامع اصلاح نظام بانکی و توسعه بازار اولیه سرمایه‌تدوین شود، رونق بخشی به اقتصاد در چارچوب اقتصاد مقاومتی را ضرورت ملی دانست. روحانی از جهانگیری خواسته با استفاده از ابزارهای پیش‌بینی‌شده در قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقاء نظام مالی کشور، مشورت با صاحب‌نظران و همکاری جدی وزرا و روسای دستگاه‌های مرتبط، به‌ویژه وزیر اقتصاد، رئیس کل بانک مرکزی و مشاور اقتصادی رئیس‌جمهور، برنامه جامع اصلاح نظام بانکی و توسعه بازار اولیه سرمایه و سامان بخشیدن به بدهی‌های دولت را با ویژگی‌های ذیل تنظیم و نقطه آغاز و انجام آن را مشخص کند تا پس از هماهنگی به اطلاع عموم رسیده و به مورد اجرا گذاشته شود.

رئیس‌جمهور هدایت تأمین مالی نیازهای بلندمدت به سمت بازار سرمایه یا منابع خارجی، هدایت تأمین مالی نیازهای بنگاه‌های بزرگ اقتصادی از طریق بازار سرمایه و بازنگری در قوانین و مقررات بازار سرمایه در جهت تعمیق و افزایش سهم آن در تأمین مالی اقتصاد را به عنوان راهکارهای اصلاح بازار سرمایه اعلام کرده است.

اما آیا بازار به این دستور مستقیم واکنش مثبت نشان خواهد داد؟

نباید انتظار صف‌های خرید را داشت

ارشاد کوششی معاون اقتصادی و سرمایه‌گذاری کارگزاری بانک اقتصاد نوین معتقد است: در شرایط فعلی نباید از بازار سهام انتظار صف‌های خرید طولانی و رشدهای هیجانی را داشت چون فعالان بازار نسبت به بورس و روند آن بی‌اعتماد شده‌اند و عرضه حقوقی‌ها نیز باعث افت این روند و ملایم‌تر شدن شیب رشد شاخص بازار سرمایه شده‌اند.

او در رابطه با عرضه‌های حقوقی گفت: نکته قابل توجه این است که عرضه سهام از طرف سهامداران حقوقی نسبت به روزهای گذشته کمتر شده و

ظرفیت سازی در بورس با جذب سرمایه های خرد



در گفت و گو با حبیب علیزاده،
کارشناس بازار سرمایه مطرح شد

از پیش ضرورت بازسازی ساختار بورس به نحوی که نقش اصلی را در اقتصاد و تعاملات مالی کشور به عهده بگیرد، مورد توجه قرار گرفته است. البته مهم ترین عامل برای جذب سرمایه گذاران خرد سایر بازارها به بورس، ایجاد اعتماد و انگیزه در آن هاست. متأسفانه در چند سال گذشته بورس ایران در این زمینه عملکرد خوبی نداشته و زیان های پیاپی، سرمایه گذاران را از بورس فراری داده است. به طور حتم خود سرمایه گذاران نیز در این امر دخیل بوده اند. اما حالا همه چیز تغییر کرده است. در حال حاضر بورس بیش از هر زمان دیگر به استانداردهای مطلوب نزدیک است و این می تواند برای سرمایه گذاران خرد نیز مطلوب باشد.

حبیب علیزاده کارشناس بازار سرمایه و فعال در این بخش، به این موضوع اعتقاد دارد که باید راه را برای بورس باز کرد. او به بررسی نحوه سرمایه گذاری در بورس و همچنین تاثیر روند معاملات در این بازار پس از مذاکرات پرداخته است.

گفت و گوی ما را با این کارشناس بورس در این باره بخوانید.

با وجود آن که بورس کشور در این یکی دو سال اخیر با فراز و نشیب های زیادی مواجه شده و رنگ ثبات را به خود ندیده است اما برخی از کارشناسان به آینده آن خوش بین هستند و معتقدند که اگر ساختار نحوه ورود سرمایه گذاری در بورس اصلاح شود، بازار سهام رونق خواهد گرفت. در واقع می توان گفت که این نگاه میان کارشناسان و تحلیل گران اقتصادی عمومیت یافته و به شکل بی سابقه ای همه بر این خواسته پافشاری می کنند که بورس باید با ترمیم ساختارهایش نقش کلیدی را در بده بستان های اقتصادی کشور ایفا کند. بدون شک اگر این اتفاق رخ دهد می توان گفت که اقتصاد ایران با سرعت بیشتری به سمت توسعه حرکت می کند. مخصوصاً این که گشایش در فضای دیپلماسی این وعده را می دهد که در آینده نزدیک سرمایه گذاران خارجی در کنار بنگاه های سرمایه گذاری وطنی دور تازه ای از جهش اقتصادی-صنعتی را به تصویر بکشند. تجربه فعالیت بانک ها ثابت کرده که اگر اصل بر تولید باشد، بانک ها به دلیل نوع رفتاری که در بنگاهداری دارند، نمی توانند تضمینی برای رفع نیاز صنایع به منابع مالی ارائه دهند. برای همین این روزها بیش

اگر فرض کنیم گفت و گوها با کشورهای ۱+۵ به نتیجه مطلوب می رسد، آینده بورس را پس از مذاکرات چگونه می بینید؟

با فرض پایان موفقیت آمیز مذاکرات هسته ای و توافق بر سر لغو تحریم های ایران، دو نوع واکنش هیجانی کوتاه مدت و واقعی میان مدت و بلندمدت از بورس انتظار می رود. واکنش هیجانی که نشانه های آن را در چند روز گذشته با رشد شاخص ها شاهد بودیم، پیش از این نیز در زمان اعلام توافق لوزان اتفاق افتاده بود. بدون شک این

و کل اقتصاد بپردازند و با تعیین نقاط ضعف و قدرت بورس، اقدام به برنامه ریزی برای تقویت آن کنند. پس از آن در بلندمدت می توان واکنش واقعی و منطقی را از مجموعه بازار انتظار داشت.

چه راهکارهایی نیاز است که سرمایه گذاران خرد بازارهای دیگر از ظرفیت بورس برای سرمایه گذاری استفاده کنند؟

مهم ترین عامل برای جذب سرمایه گذاران خرد سایر بازارها به بورس، ایجاد اعتماد و انگیزه در آن هاست. متأسفانه در چند سال گذشته بورس

واکنش هیجانی به توافق احتمالی که از آن تحت عنوان «پیش خور کردن» نتایج مثبت مذاکرات یاد می شود، نه تنها سودی برای مجموعه بازار سهام ندارد بلکه زیان آور است. به بیان دیگر، حتی اگر پس از توافق بر سر پرونده هسته ای، بلافاصله تحریم ها علیه ایران لغو شوند، دست کم تا پایان امسال به زمان نیاز داریم تا آثار رفع تحریم آشکار شوند. یعنی این واکنش هیجانی نشان دهنده بهبود شرایط نیست. اما در میان مدت مسئولان بورس در کنار کارشناسان مستقل، باید به بررسی دقیق آثار رفع تحریم بر بازارهای مالی

ایران در این زمینه عملکرد خوبی نداشته و زیان‌های پیاپی، بخشی از این سرمایه‌گذاران را از بورس فراری داده است. البته خود سرمایه‌گذاران نیز در این امر دخیل بوده‌اند. کارشناسان همواره تاکید می‌کنند، کسانی که برای نخستین بار به بورس وارد می‌شوند یا آن‌هایی که توان تحلیل‌گری و پیش‌بینی ندارند، بهتر است به جای خرید سهام از ابزارهای دیگر مثلاً صندوق‌های سرمایه‌گذاری استفاده کنند. در همه جای دنیا این یک روال عادی است. به عنوان مثال، در بازار سهام آمریکا حجم بالایی از سرمایه‌ها از طریق صندوق‌های ETF وارد چرخه معاملات سهام می‌شود. ارزش این صندوق‌ها در آمریکا حدود ۳ هزار میلیارد دلار است و همین رقم نشانگر اهمیت آن‌هاست. اگرچه در بروز مشکلات سرمایه‌گذاران بورسی، تحریم‌ها بی‌تاثیر نبوده‌اند اما عوامل اصلی این وضعیت مربوط به ساختار ضعیف و برخی قوانین ناکارآمد بورس بوده است. بنابراین برای جذب سرمایه‌گذاران از سایر بازارها، نیازمند تغییر برخی قوانین ناکارآمد و ایجاد ظرفیت‌های جدید برای حضور سرمایه‌های بیشتر هستیم. البته تیم جدیدی که رهبری بورس را به عهده گرفته است، نشان داده که به دنبال اصلاح امور و بهبود شرایط است.

بورس چگونه می‌تواند حلقه واسط بین سرمایه‌گذاران و بخش‌های مختلف اقتصادی باشد؟

بهتر است در شرایط کنونی بین سرمایه‌گذار داخلی و خارجی تفاوت قائل شویم. متأسفانه برخی کارشناسان و حتی مسئولان بورسی می‌گویند با لغو تحریم‌ها، سیل سرمایه‌های خارجی به سوی بورس ایران سرازیر خواهد شد. به نظر من این اتفاق یک روند زمان‌بر است. از سوی دیگر، حتی با فرض پذیرش گفته این کارشناسان و مسئولان محترم، این پرسش‌ها مطرح می‌شود که آیا بورس ایران توان جذب این سرمایه‌ها را دارد؟ آیا با ورود سرمایه‌های

خارجی ما شاهد رشد مثبت و پایدار بورس خواهیم بود؟ با شرایط موجود، پاسخ منفی است. البته به نظر من سرمایه‌های زیادی (دست کم

تا یکی دو سال دیگر) وارد بورس نخواهند شد، چون بی‌شک سرمایه‌گذاران خارجی (مثلاً از اروپا و شرق آسیا) از استانداردهایی پیروی می‌کنند که بورس ایران فاقد بعضی از آن‌هاست. با این حال باید تاکید کنم، تعدادی از سرمایه‌گذاران خارجی که شخصا با آن‌ها گفت‌وگو کرده‌ام، معتقدند بازار سهام ایران پتانسیل بالایی برای رشد دارد، که با برنامه‌ریزی دقیق می‌توان آن را به بهترین بورس منطقه خاورمیانه تبدیل کرد. در بخش داخلی نیز وضع به همین منوال است. برای این‌که بورس به حلقه ارتباط بین سرمایه‌گذاران خرد و کلان داخلی با بخش‌های مختلف اقتصادی تبدیل شود و به بیان دیگر، به تامین مالی شرکت‌ها و موسسات ریز و درشت کمک کند، ما نیازمند تغییراتی (به‌ویژه در حوزه‌های اجرا و نظارت بورسی) هستیم.

چگونه باید از نوسانات بورس جلوگیری و بورس را به سمت رشد پایدار هدایت کرد؟

نوسان در ذات بورس است. این جمله‌ای کلیدی است که هر سرمایه‌گذاری قبل از ورود به بورس باید آن را به‌خوبی درک کند. با این حال اگر منظور از نوسانات همان سقوط بازار است، باید

نوسان‌های معمولی (و گاه شدید) یعنی دخالت در روند طبیعی بازار قابل پذیرش نیست. در ماه‌های اخیر شاهد بودیم که سرمایه‌گذاران و سهام‌داران زبان‌دیده بارها از دولت و مسئولان اقتصادی درخواست کردند که در روند بازار دخالت کنند. غافل از این‌که در شرایط کنونی و ساختار فعلی بورس هیچ کمکی از دست دولت برنمی‌آید. زبان‌دیدگان انتظار دارند دولت از طریق بانک‌ها و شرکت‌های بزرگ به بورس نقدینگی تزریق کند. اما نه دولت و نه بانک‌ها چنین نقدینگی‌ای در اختیار ندارند. از سوی دیگر، به دلایلی که گفته شد حتی تزریق نقدینگی هم به رشد پایدار بورس منجر نخواهد شد. در حال حاضر بورس ایران بیش از هر چیز نیازمند متنوع‌تر شدن ابزارهای معاملاتی و ابزارهای پوشش ریسک است.

با توجه به شرایط فعلی اقتصاد کشور، سرمایه‌گذاری در بورس تا چه حد می‌تواند به رشد اقتصادی کمک کند؟

در پاسخ به این پرسش باید بگویم که این روند مکانیسم نسبتاً ساده‌ای دارد. اولاً بورس نهادی است که صلاحیت شرکت‌های بزرگ و کوچک را برای فروش سهام تایید می‌کند. این شرکت‌ها باید دارای شاخص‌هایی همچون سوددهی مناسب، سلامت مالی و حسابداری و غیره باشند. با ارائه سهام این شرکت‌ها به سرمایه‌گذاران خرد و کلان، از یک سو نقدینگی سرگردان و بلااستفاده در جامعه جذب فعالیت‌های سازنده می‌شود و دیگر راهی بازارهای موازی برای دلالتی نمی‌شود و از سوی دیگر، شرکت‌ها نیز برای تامین نیازهای مالی خود مجبور نیستند از بانک‌ها (که معمولاً بهره بالایی درخواست می‌کنند) وام بگیرند. با ورود سرمایه‌های خرد و کلان به این شرکت‌ها، آن‌ها قادر می‌شوند تا فعالیت‌های خود را توسعه دهند، بیشتر تولید کنند و شغل‌های بیشتری به وجود آورند.

به این ترتیب رونق اقتصادی ایجاد می‌شود و سرمایه‌های مردم تبدیل به ابزاری برای کمک به رشد اقتصادی می‌شود.



بورس نهادی است که صلاحیت شرکت‌های بزرگ و کوچک را برای فروش سهام تایید می‌کند. این شرکت‌ها باید دارای شاخص‌هایی همچون سوددهی مناسب، سلامت مالی و حسابداری و غیره باشند. با ارائه سهام این شرکت‌ها به سرمایه‌گذاران خرد و کلان، از یک سو نقدینگی سرگردان و بلااستفاده در جامعه جذب فعالیت‌های سازنده می‌شود و دیگر راهی بازارهای موازی برای دلالتی نمی‌شود

آیا اقتصاد ایران برای
پساتحریم برنامه دارد؟

روزی روزگاری با تحریم‌هایی که حذف می‌شوند

نگرانی‌های استراتژیک و قدرت گرفتن گروه‌های تروریستی در منطقه، موجب آن شده تا ایران و آمریکا گفت‌وگوهایی را برای هم‌پیمانی احتمالی تاکتیکی آغاز کنند.

در این گزارش آمده است: این پیمان تاکتیکی موجب بازنگری بنیادین در موازنه قوا در خاورمیانه و منطقه خواهد شد.

نویسنده در ادامه می‌نویسد، از همه مهم‌تر این‌که ایران بعد از انزوای اقتصادی و مواجهه ایدئولوژیک با غرب، به تدریج در حال ورود به عرصه ۲۰ قدرت اقتصادی جهان و تبدیل شدن به یک قدرت بین‌المللی است. امری که ناشی از عملکردی و انعطاف‌پذیری ایران است.

نویسنده این مطلب می‌نویسد، به احتمال زیاد ایران و گروه ۵+۱ به یک توافق هسته‌ای دائم دست خواهند یافت، امری که موجب سرازیر شدن سرمایه‌گذاری‌های خارجی به ایران خواهد شد.

نویسنده می‌نویسد، اصلاحات اقتصادی میخائیل گورباچف که موجب فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی سابق شد و اصلاحات دنگ شیائوپینگ در چین هم موجب آزادی اقتصادی به قیمت آزادی سیاسی شد. اما سیاست‌های دولت روحانی موجب می‌شود که بنیاد یک اقتصاد پویا در ایران ایجاد شود و از نظر سیاسی ایران کشوری چالاک و از نظر ژئوپلیتیک کشوری قوی شود.

نویسنده در قسمتی دیگر از مطلبش با اشاره به حضور تیم ملی فوتبال ایران در جام جهانی و مطرح شدن به عنوان قوی‌ترین تیم آسیایی با وجود تحریم‌ها و محدودیت‌های مالی ایجادشده برای این تیم بر اثر تحریم‌ها، می‌نویسد: سیاست‌های عملکردی و انعطاف‌پذیر ایران نه تنها ایران را در

یازدهم سعی دارد تا روند توسعه را در ایران به حالت عادی خود باز گرداند، باز هم با قاطعیت می‌گویند که برنامه‌ریزان دولتی قبل از هر کار باید چالهای برای این منبع حفر کنند که باعث شود ثروت فوق فقط در اختیار بخش‌های مولد، بازار سرمایه و بنگاه‌های سرمایه‌گذاری که در جهت ارتقای تولید فعالیت می‌کنند، قرار بگیرد. به باور آن‌ها اگر این‌گونه نشود، ۱۲۰ میلیارد دلار می‌تواند دوباره موج نقدینگی بزرگی در کشور به وجود آورد که باز هم تورم و رکود را صعودی می‌کند. به نظر می‌رسد نمی‌توان از کنار این ایده به‌سادگی عبور کرد. البته در همه مسائل به باور تحلیل‌گران ارشد اقتصادی، دولت باید با برنامه‌های دقیق و قابل اجرا به سمت روزهای بعد از تحریم برود. در حال حاضر نیز که این گزارش نوشته می‌شود، اواسط تیرماه است و هیئت نمایندگی ایران در وین در حال گفت‌وگو با ۵+۱ است تا بساط تحریم‌ها را از روی دوش اقتصاد ایران بردارد. به عبارتی زمانی که شما این گزارش را می‌خوانید حتی امکان دارد که کار در وین تمام نشده باشد اما باید این فرض را در نظر داشت که روزی تحریم‌ها از ایران می‌روند و در آن زمان اقتصاد کشور باید دانش مواجه با دنیای اقتصادی را داشته باشد. این مسئله آن قدر مهم است که تقریباً همه رسانه‌های تأثیرگذار در کشورهای توسعه‌یافته، از یک‌سال پیش از روزگار بعد از تحریم‌ها در ایران سخن می‌گویند. گروهی از آن‌ها بسیار امیدوارند و گروهی دیگر در حالت خنثی به مولفه رفع تحریم‌های احتمالی نگاه می‌کنند.

شاید چینی دیگر

درست سال گذشته در روزهای نخست تیرماه، سایت شبکه الجزیره در گزارشی نوشت: افزایش

مدت زمان زیادی می‌شود که بحث اقتصاد ایران بعد از دوران تحریم، در صدر ارزیابی‌های اقتصادی قرار دارد. البته این فقط شامل حال ایران نمی‌شود، بلکه بیرون از مرزهای کشور نیز کارشناسان در چند ماه گذشته به شکل فشرده‌ای در مورد جغرافیای ایران در پساتحریم گفت‌وگو کرده‌اند. این مسئله نشان می‌دهد که از یک سو ایران به عنوان یک منطقه بکر در حوزه خلیج فارس زیر ذره‌بین سرمایه‌گذاران قرار دارد و از سوی دیگر این مسئله نیز مورد نظر است که ظاهراً هنوز نمی‌شود به مدیریت کلان اقتصاد کشور آن قدر اطمینان کرد که بتوان با خیال راحت از برنامه‌های اقتصادی ایران در دوران پس از تحریم‌ها سخن گفت. به هر حال این دو نگاه به‌وضوح در تحلیل‌هایی که اقتصاد ایران را پس از تحریم‌ها واکاوی می‌کنند، دیده می‌شود. می‌توان به جرات گفت که در چند ماه گذشته یکی از اصلی‌ترین بحث‌های اقتصادی در هر محفلی از اقتصاد، چه در داخل و چه در خارج از کشور در دایره همین مباحث قرار داشته است اما آیا واقعاً مدیران و برنامه‌ریزان اقتصادی کشور نیز مانند کارشناسان داخلی و خارجی به توسعه ایران پس از تحریم‌ها اندیشه کرده‌اند؟ در نخستین نگاه به تحریم‌ها، بیش از هر چیز منابع دلاری کشور که آزاد می‌شوند، این چالش را به وجود می‌آورند که دولتی‌ها چگونه می‌خواهند این منابع را به اقتصاد کشور تزریق کنند. ظاهراً مبلغی تا حدود ۱۲۰ میلیارد دلار از اندوخته‌های ایران آزاد می‌شوند و به کشور باز می‌گردند. در سال‌های گذشته ناپرهیزی در استفاده از منابع مالی به زبان تولید و بخش‌های مولد اقتصاد کشور، به‌خوبی توانسته است تا کارشناسان و تحلیل‌گران اقتصادی را گرفتار واهمه کند. گروهی از آن‌ها با آن‌که همه چیز تغییر کرده است و دولت

آسیا به یک قدرت ورزشی تبدیل کرده است بلکه در میان کشورهای در حال توسعه نیز این موضوع مصداق دارد.

نویسنده در پایان می‌نویسد: جای تعجب نیست که هر چه به دوران بعد از تحریم‌ها نزدیک می‌شویم، هر روز از موسسات بزرگ اقتصادی جهان بشنویم که ایران یکی از نویدبخش‌ترین اقتصادهای قرن ۲۱ خواهد بود و شاید چینی دیگر.

خطر اقتصاد زیرزمینی

البته این یک نوع نگاه به روزگار بعد از تحریم در ایران است، که نمونه‌های آن نیز زیاد در تحلیل‌های آن‌سوی مرز پیدا می‌شود. در مقابل نیز گروهی از کارشناسان و هلدینگ‌های پژوهشی می‌گویند که به دلیل ساختارهای بیمار اقتصاد ایران و مدیریت ناتوانی که در سال‌های گذشته ناتوانی در ساختارها را تشدید کرده است، نه تنها بعد از تحریم اتفاقی رخ

نمی‌دهد بلکه از سوی دیگر دهلیزهای زیرزمینی در اقتصاد ایران منابع بیشتری در اختیار دارند که از آن‌ها استفاده کنند. یکی از نمونه‌های این نگاه از سوی یک اندیشکده توسعه ارائه شده است.

اندیشکده بلفر در جدیدترین تحلیل خود به قلم «آرون آرنولد»، چند ماه پیش با نگاهی به روند اعمال تحریم‌های غرب علیه ایران طی سال‌های اخیر، به بررسی پیامدهای منفی و مخرب این تحریم‌ها پرداخت و نوشت: اعمال تحریم‌های مالی علیه ایران به رشد و گسترش شبکه‌های غیرقانونی در منطقه دامن زده است، شبکه‌هایی که از طریق شیوه‌هایی چون تقلب، رشوه و فساد امر تجارت را تسهیل می‌کنند. می‌توان چنین روندی را در تمامی بخش‌های اقتصادی ایران از قطعات هواپیما و تجهیزات پزشکی گرفته تا مواد خاص مشاهده کرد. در حال حاضر واسطه‌های مالی و لجستیکی اقتصاد

پیچیده زیرزمینی نقش بسیار مهمی را در راستای دور زدن تحریم‌های غربی علیه ایران ایفا می‌کنند. اما نباید انتظار داشت که این روند در دوران پس از لغو تحریم‌ها تغییر کند.

در گزارش بلفر آمده است: این فکر اشتباهی است اگر تصور کنیم در ایران پس از تحریم‌ها دیگر اقتصاد زیرزمینی وجود نخواهد داشت، اقتصادی که هم بازیگران دولتی و هم بازیگران غیردولتی در آن نقش دارند. در این میان افراد و مهره‌هایی که در زمینه تسهیل تحریم‌ها و دور زدن آن‌ها فعالیت دارند، بیش از دیگران متضرر خواهند شد. اگرچه این شبکه‌های غیرقانونی همچنان در جهت سودآور بودن تلاش می‌کنند، اما از سوی دیگر به عنوان یک عامل و نیروی بی‌ثبات‌کننده فعالیت می‌کنند، مانع از

تلاش‌های جهانی در جهت جلوگیری از جریان‌های مالی غیرقانونی می‌شوند و موجب افزایش هزینه‌های اقتصادی سرمایه‌گذاران خارجی خواهند شد.

بدون شک این تحلیل یکی از بدبین‌ترین تفاسیر از اقتصاد ایران محسوب می‌شود. آنچه مسلم است رفع تحریم‌ها می‌تواند جانی دوباره در تن اقتصاد ایران بدمد اما درست در همین مقطع همه کارشناسان بر این باورند که مدیریت اقتصادی بعد از دوران تحریم، می‌تواند تضمین‌کننده شکل گرفتن این جان دوباره باشد. مسعود نیلی، کارشناس برجسته اقتصادی و از مشاوران اصلی دولت، بارها یادآور شده است که لغو تحریم‌ها نمی‌تواند معجزه کند. برای همین باید مراقب باشیم که انتظارات از حذف تحریم‌ها مطابق با توان اقتصادی کشور باشد. او بر این باور است که «شکل‌گیری انتظارات فراتر از واقعیت برای شرایط پس از توافق، این خطر را دارد که در صورت مواجهه با واقعیت اعتماد عمومی خدشه‌دار شود. در



اندیشکده بلفر چند ماه پیش با نگاهی به روند اعمال تحریم‌های غرب علیه ایران طی سال‌های اخیر، به بررسی پیامدهای منفی و مخرب این تحریم‌ها پرداخت و نوشت: اعمال تحریم‌های مالی علیه ایران به رشد و گسترش شبکه‌های غیرقانونی در منطقه دامن زده است، شبکه‌هایی که از طریق شیوه‌هایی چون تقلب، رشوه و فساد امر تجارت را تسهیل می‌کنند

حال حاضر نه تنها عامه مردم، که برخی مدیران نیز تصور می‌کنند با توافق هسته‌ای، همه مسائل کشور حل می‌شود در حالی که این موضوع صحت ندارد. بسیاری از مسائل ارتباطی به تحریم ندارد. سامان یافتن برخی از عواملی هم که به تحریم ربط دارد، زمان‌بر خواهد بود. بنابراین دچار خوش‌بینی کاذب شدن ممکن است ظرفیت تحمل جامعه را سرریز کند.»

ضرورت اجماع ایرانی برای توسعه

این مسئله واقعیت دارد و اگر انتظارات بی حساب و کتاب شکل بگیرند، حتما اقتصاد کشور بعد از تحریم‌ها با مشکلات زیادی نیز همراه خواهد شد اما در مقابل، برنامه‌ریزان دولتی نیز باید آماده باشند تا

با رفع گره‌های نهادی و ساختاری اقتصاد ایران، به گونه‌ای عمل کنند که سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی با سرریز شدن ناامیدی، از توسعه در کشور روگردان نشوند. به عنوان مثال بعد از رفع تحریم‌ها دیگر نباید درآمدهای نفتی برای بودجه دولت و هزینه‌های جاری به مصرف برسد. سال‌هاست که مسئولین اقتصادی کشور این ادعا را دارند که مسیر درآمدهای نفتی را به سمت هزینه‌های جاری و نفتی شدن بودجه مسدود می‌کنند اما هنوز بودجه عملیاتی به نفع فعالیت‌های مولد کشور تجربه نشده است. اگر این اتفاق در حوزه کلان بیفتد، تأثیرش در همه بخش‌ها این‌گونه خواهد شد، که با شکل گرفتن فعالیت‌های مولد رکود نیز از شاخص‌های اقتصادی فاصله می‌گیرد. فارغ از این، دولتی‌ها باید فراموش نکنند که در شرایط بعد از تحریم و در زمانی که سرمایه‌گذاران داخلی سرمایه‌های خود را افزایش داده‌اند تا نقش بیشتری در رشد و توسعه کشور ایفا کنند و سرمایه‌گذاران خارجی

نیز وارد کشور شده‌اند، دیگر نمی‌توان با بانک‌هایی که بنگاهداری می‌کنند و منابع آن‌ها به تولید نمی‌رسد، شتاب صنعت و کاهش رکود را به وجود آورد. در این شرایط حتما باید بازار سرمایه کارآمدی برای نظم بخشی مولد به فعالیت‌های اقتصادی وجود داشته باشد. نمی‌توان درها را به روی سرمایه‌گذاران خارجی باز کرد و به سرمایه‌گذاران داخلی گفت که سرمایه خود را افزایش دهید، آن‌وقت همچنان بانک‌ها به روش‌های قبلی خود ادامه بدهند و شکافی بزرگ در بدنه مالی اقتصاد وجود داشته باشد. البته برخی از پدیده‌های اقتصادی که همه منتظر شکسته شدن آن‌ها هستند، حتما

بعد از تحریم‌ها نباید سقوط بزرگی را تجربه کنند. یکی از این مولفه‌ها دلار است، که تولیدکننده‌ها با قیمت بالای آن برخی فعالیت‌های خود را آغاز کرده‌اند، که وقتی بهای دلار سقوط کند، آن‌ها گرفتار زیان بزرگی می‌شوند. تنظیم همه این شرایط به نظر می‌رسد بر عهده دولت است؛ دولتی که بدون شک برای جامعه

عمل پوشاندن به این موارد بیش از هر چیز به یک همراهی داخلی نیاز دارد. بده بستان‌های سیاسی و تسویه حساب‌های سیاسی که مانع از اجماع برای دستیابی به توسعه مطلوب می‌شود، در هر شرایطی می‌توانند برای اقتصاد کشور بحران به وجود بیاورند. فرقی هم نمی‌کند که قبل از تحریم باشیم یا بعد از تحریم. اگر قرار است که دوران پس‌تحریم، دورانی ماندگار و تاریخی برای جهش توسعه در ایران باشد، به طور قطع چنین چشم‌اندازی نیاز به یک اجماع فراگیر دارد. نمی‌شود با کشورهای خارجی گفت‌وگو کرد و به توافق رسید و آن‌وقت در داخل کشور گفت‌وگو نشدنی و توافق امری دست‌نیافتنی باشد. این تصویر عین‌فرایندی است که توسعه را در هر شرایطی زمین‌گیر می‌کند.

بررسی موقعیت اقتصادی کشور در گفت‌وگو با
مهدی پازوکی، کارشناس اقتصادی

تجدد اقتصادی را به تمدن اقتصادی تبدیل کنیم



هرچند که کارشناسان اقتصادی بر این باورند که در چند سال گذشته اقتصاد ایران یکی از بدترین روزهای خود را تجربه کرده است اما نمی‌توان این واقعیت را نادیده گرفت که در حال حاضر اکثر تحلیل‌گران اقتصادی بر این باورند که اقتصاد ایران به سمتی می‌رود که به‌زودی یکی از بهترین دوره‌های خود را مزمه کند. این مسئله زمانی خود را به‌وضوح نشان می‌دهد که بدانیم سرمایه‌گذاران بزرگی نیز پشت خط‌های مرزی ایستاده‌اند و در انتظار کامل شدن پروژه دیپلماسی ایرانی برای ایجاد گشایش ارتباطات و تعامل اقتصادی هرچه بیشتر با کشورهای توسعه‌یافته هستند. برای همین می‌توان به جرات گفت که فردا برای اقتصاد ایران روز دیگری است. در مورد فضای حاکم بر اقتصاد ایران با دکتر مهدی پازوکی گفت‌وگو کردیم. او از کارشناسان برجسته سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور است. پازوکی می‌پذیرد که آینده اقتصاد ایران روشن است اما چنین چیزی را مشروط به حکمرانی مدیریت تعقل در عرصه اقتصاد می‌داند. وی در این گفت‌وگو و در چند برش به ضرورت تکیه بر سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی برای پیشرفت توسعه در کشور اشاره می‌کند. متن این گفت‌وگو در ادامه آمده است:

لغو تحریم‌ها؛ پیروزی بزرگ برای ملت ایران است

مهدی پازوکی، با انتقاد از این که اقتصاد ایران در سال‌های اخیر بسته و راکد مانده است، می‌گوید: ایران طی سال‌های اخیر از نظر روابط جهان خارج و ارتباط با کشورهای توسعه‌یافته به‌جز ارتباط با چند کشور عقب‌مانده، روابط خارجی حائز اهمیتی نداشته است، اما در دو سال گذشته ورق برگشته است و دولت بسیاری از گره‌ها را باز کرده است، برای همین زمینه رشد و توسعه اقتصادی ناشی از گشایش بین‌المللی هموار است. بنابراین لغو تحریم‌ها برای ملت ایران از جهت ارتباط گسترده با جهان خارج یک پیروزی بزرگ محسوب می‌شود.

مدیریت علمی؛ شرط اصلی پیشرفت

وی با تأکید بر این که حل مشکل رکود تئوری به شیوه مدیریت اقتصادی کشور وابسته است، افزود: چنانچه مدیریت و سیاست‌های کلان اقتصادی و اجتماعی کشور براساس مبانی کارشناسی و علمی باشد و به عبارت ساده اگر حکمرانی صحیح بر سیستم تصمیم‌گیری اقتصاد ایران حاکم شود، به طور حتم در حل مشکلات اقتصادی موفق خواهیم بود، اما اگر به جای برخورد کارشناسانه و علمی، برخورد هیئتی و غیر علمی صورت گیرد، بی‌شک با مشکلات اقتصادی مواجه خواهیم شد. کارشناسان، فعالان اقتصادی، صنعت‌گران و سرمایه‌گذاران نباید از گفتن این بحث‌ها پرهیز کنند چون مطرح کردن آن‌ها حتماً یک راهبرد علمی محسوب می‌شود. باید آن‌قدر بگوییم تا ناهموازی‌ها مرتفع شود، چون این سرمایه و صنعت و ایده‌های ماست که در ناهموازی‌های اقتصادی آسیب می‌بیند.

برتری ایران از نظر موقعیت ژئوپولیتیکی

پازوکی با اشاره به این که ایران از نظر موقعیت ژئوپولیتیکی نسبت به کشورهای منطقه برتر است، ادامه داد: اگر دولت مدیریت اقتصادی کارشناسانه و علمی را در دستور کار خود قرار دهد، به طور حتم به دلیل وجود منابع انرژی ارزان‌قیمت و نیروی کارکرده متخصص و کافی در حل

مشکلات اقتصادی موفق خواهد شد.

وی با بیان این که در حال حاضر یکی از مشکلات اصلی کشور عدم مدیریت بهینه است، افزود: به طور حتم مشکلات اقتصادی کشور با روش مدیریت اقتصادی غیرعلمی تشدید می‌شود، اما اگر مدیریت براساس شایسته‌سالاری و اصول علمی باشد، بی‌شک تمام مشکلات اقتصادی حل خواهد شد. ما باید به مدیریت علمی تن بدهیم چون هر روز در منطقه و جهان رقابت افزایش می‌یابد و ایران که صاحب یک موقعیت ژئوپولیتیکی است نمی‌تواند بدون اتکا به مدیریت علمی در این رقابت‌ها پیروز شود.

چگونگی کنترل بحران

۲۰۰۷ جهان غرب

این تحلیل‌گر اقتصادی، با اشاره به این که بحران اقتصادی سال ۲۰۰۷ جهان غرب به مراتب شدیدتر از بحران اقتصادی سال ۱۹۲۹ میلادی بود، تصریح کرد: وقتی اوپاما به عنوان رئیس‌جمهور آمریکا کلید کاخ سفید را تحویل گرفت، اقتصاد آمریکا دچار بحران فزاینده‌ای شده بود، اما اوپاما برای حل این بحران اقتصادی ۲۰ نفر از بهترین اقتصاددانان را در دفتر برنامه‌ریزی کاخ سفید دعوت کرد و این افراد اتاق فکر دولت را تشکیل دادند و با ارائه رهنمودهایی کارشناسانه و علمی توانستند بحران اقتصادی آمریکا را کنترل کنند، به طوری که در حال حاضر نرخ رشد اقتصادی آمریکا مثبت و نرخ تورم و بی‌کاری این کشور کاهش یافته است.

وی ادامه داد: اگر آمریکا برخورد علمی و کارشناسانه برای کنترل بحران اقتصادی نمی‌کرد، به طور حتم نه تنها این کشور بلکه اتحادیه اروپا و سایر کشورهای جهان هم

لغو تحریم‌ها حلال همهٔ مشکلات نیست

مماشات با چه کسانی؟

رانت، مثل سم است

شفافیت را باید رمز پیروزی توسعه

بدانیم

پاروکی افزود: دولت علاوه بر ایجاد شفافیت و رقابت سالم در اقتصاد، باید با هرگونه انحصار دولتی و خصوصی مبارزه کند، که مجموعه این عوامل باعث ایجاد شرایط برای ثبات و امنیت اقتصادی در ایران، می‌شود.

راه سرمایه‌گذاران را باید هموار کرد

این کارشناس اقتصادی تصریح کرد: با توجه به ارزانی نرخ انرژی و نیروی کار ارزان قیمت و تخصصی که در ایران وجود دارد، افزایش سرمایه‌گذاری داخلی باعث رونق و گرایش سرمایه‌گذاری خارجی در کشور م شود. یازوکی خاطر نشان کرد: به طور حتم افزایش

باید تجدد اقتصادی را به تمدن اقتصادی

تبدیل کرد

داشتن سرمایه باید ارزش تلقی شود

این کارشناس مسائل اقتصادی یادآور شد: «عمدتین مشکل برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی فضای کسب‌وکار است که باید حل شود. یعنی دولت باید سرمایه‌دار را اذیت نکند و داشتن سرمایه یک ارزش مثبت تلقی شود.» بازوی گفت: «دولت باید سرمایه‌گذاری بخش عمومی را به حداقل برساند و در سال به تعداد انگشتان دست هم پروژه جدیدی را آغاز نکند، مگر این‌که پروژه‌ای ضرورت داشته باشد و بخش خصوصی تمایلی به آن نداشته باشد یا به لحاظ امنیتی صلاح نباشد بخش خصوصی وارد آن شود.»

وی ادامه داد: «دولت باید طرح‌های عمرانی خود را اولویت‌بندی کند و بخشی از آن‌ها را به بخش خصوصی بدهد و سپس از بخش خصوصی اجاره کند.»

حل معضل بی کاری نیازمند اصلاح

ساختارهای اقتصادی است

این کارشناس اقتصادی اظهار کرد: مسئله اشتغال و امنیت اجتماعی از هر مسئله‌ای مهم‌تر و نیازمند اصلاح ساختارهای اقتصادی است. حمایت از تولید وقتی صورت می‌گیرد که ساختار نهادهای اقتصادی داخلی برابر با شاخص‌های جهانی باشد. اگر قصد داریم از تولید داخلی حمایت کنیم، برنامه‌ریزان باید موارد عمل شوند. در این میان دیرکرد بانکی، باعث می‌شود تولیدکننده قادر نباشد نیاز مصرف‌کننده را پاسخ دهد. امروز تولیدکننده ما همچون دهنده‌ای پاپرنه است که می‌خواهد در یک مسابقه دو با رقیب مسابقه دهد.



اتفاقی که افتاده باشد، باید این واقعیت را قبول کرد که پیامد چک‌های برگشتی به زبان بخش‌های سرمایه‌گذار کشور تمام می‌شود، برای همین باید مسئولین و برنامه‌ریزان اقتصادی به گونه‌ای عمل کنند که بار روانی این مولفه منفی کمتر گریبان سرمایه‌گذاری را بگیرد. طبیعی است که وقتی حجم چک‌های برگشتی افزایش می‌یابد، سرمایه‌گذاران و شرکت‌های سرمایه‌گذاری اقتصاد را فاقد امنیت تحلیل می‌کنند و این می‌تواند یک توقف برای توسعه کشور محسوب شود. تا همین چند سال پیش، سال پیروزی انقلاب به دلیل کاهش سرعت فعالیت‌های اقتصادی و رکودی که شکل گرفته بود با عنوان بدترین سال از حیث چک‌های برگشتی معرفی می‌شد. ظاهراً در این سال اسناد مالی برگشت داده‌شده با محوریت چک ۱۱ درصد رشد را تجربه کرده است اما در سال‌های قبل این رقم در قیاس با ارقام موجود بسیار کوچک به نظر می‌رسد.

انبوه چک‌های برگشتی

بانک مرکزی گزارش می‌دهد که به طور میانگین روزانه ۱۸۰ میلیارد تومان چک در کشور برگشت می‌خورد. گزارش‌های موجود از بررسی چک‌های برگشتی که به شکل گسترده در سال ۹۰ انجام شده نشان می‌دهد، تعداد چک‌های برگشتی در سال ۱۳۷۸ حدود ۲۶۳ میلیون برگ بوده که با شیب صعودی، این رقم در سال ۱۳۹۰ به ۶۳۷ میلیون برگ رسیده است. (جدول یک)

این آمار حاکی از رشد ۱۴۲ درصدی تعداد چک‌های برگشتی طی دوره مورد بررسی است. همچنین در بازه زمانی بین سنوات ۱۳۷۸ تا ۱۳۹۰، مبلغ

واقعیت را انکار کرد که رشد بی‌رویه چک‌های برگشتی چون زائده رکود در اقتصاد است می‌تواند موجب دلسردی سرمایه‌گذاران اقتصادی برای تحرک آزاد و بدون اضافه وزن بی‌جهت باشد. طی سال‌های گذشته هدفمندسازی بی‌قواره یارانه‌ها از یک سو و دور ماندن تولیدکننده‌ها از منابع مالی از سوی دیگر، باعث شده که بخش‌های مولد نیز سهم بسزایی در ماجرای چک‌های برگشتی داشته باشند و این دقیقاً باعث رشد آفتی به نام چک‌های برگشتی محسوب می‌شود. به عبارت دیگر می‌توان گفت که مغشوش بودن ساختارهای اقتصادی در توسعه ایرانی باعث شده که هر پدیده منفی قبل از هر چیز زبانش به تولید و صنعت برسد. شاید اگر در سال‌های گذشته به جای بانک‌ها بورس و سرمایه‌گذاران بورسی وظیفه خدمات‌رسانی مالی به تولید را بر عهده داشتند، صنعت کشور نیز سهم کم‌تری در سناریوی چک‌های برگشتی داشت اما آن‌طور که کارشناسان می‌گویند، همه چیز دست به دست هم داده است تا تولید و صنعت از آفت‌های اقتصادی کشور سهم زیادی را از آن خود کند. تا این‌جا کار اما هرچه هست و هر

اقتصاد ایران پدیده‌هایی را تجربه می‌کند که می‌توان به جرات گفت چنین تجربه‌هایی در طول تاریخ معاصرمان کم‌سابقه یا شاید بی‌سابقه هستند. البته در شرایطی که یک اقتصاد طی چند سال و به شکل فشرده، فقدان مدیریت کارآمد در سطح سیاست‌گذاری‌های کلان و از سوی دیگر تحمیل تحریم‌های همه‌جانبه را تجربه کند، نمی‌توان انتظار داشت که گروه‌های بزرگ نیز شکل نگیرند. برای همین قبل از این‌که به یکی از پدیده‌های عجیب در اقتصاد ایران طی چند سال گذشته اشاره کنیم، بد نیست که بگوئیم وجود این مولفه نه چنان خوشایند خیلی هم دور از انتظار نبوده است. یعنی حالا که می‌توانیم روند مدیریت اقتصاد و مسیری را که اقتصاد ایران در این سال‌ها پشت سر گذاشته تماشا و تحلیل کنیم، می‌شود این نتیجه را گرفت که اگر غیر از این بود و چک‌های برگشتی به نشانه‌ای برای تخمین عمق زیاد رکود در اقتصاد ایران تبدیل نمی‌شدند، جای تعجب بود. بدون شک اکنون و در میان مولفه‌های ناخوشایندی که اقتصاد ایران را دوره کرده‌اند، چک‌های برگشتی یکی از این پدیده‌هاست که به شکل پررنگی امید را میان

سرمایه‌گذاران اقتصادی نشانه رفته است. کارشناسان اقتصادی بر این باورند که حجم چک‌های برگشتی ضریب ورشکستگی در هر اقتصادی را نشان می‌دهد. درواقع به باور این گروه از کارشناسان، در هر اقتصادی اگر حجم چک‌های برگشتی از یک حدی بیشتر شود می‌توان گفت که آن اقتصاد مستعد ورشکستگی است. فارغ از این‌که چنین تحلیلی تا چه حد درست یا نادرست است، نمی‌توان این

سال	اسناد مبادله شده		اسناد برگشتی داده شده		درصد برگشتی به مبادله شده		متوسط ارزش چک های برگشتی (تومان)		متوسط ارزش های مبادله شده (تومان)	
	تعداد	مبلغ	تعداد	مبلغ	تعداد	مبلغ	تعداد	مبلغ	تعداد	مبلغ
78	44.71	48.89	2.63	2.09	5.89	4.27	1.093.676	792.477		
79	50.19	63.08	2.82	2.73	5.61	4.33	1.256.854	969.649		
80	58.82	83.28	2.94	3.68	4.99	4.42	1.415.793	1.255.503		
81	68.30	108.94	3.10	4.54	4.54	4.16	1.594.983	1.462.069		
82	76.10	140.97	3.43	6.01	4.51	4.27	1.852.380	1.752.929		
83	68.29	180.98	3.39	6.71	4.47	3.71	2.650.217	1.978.037		
84	71.86	209.08	3.55	8.81	4.93	4.21	2.909.452	2.483.728		
85	78.20	299.88	3.60	10.93	4.60	3.64	3.834.680	3.035.927		
86	79.05	415.71	3.93	14.77	4.96	3.55	5.258.513	3.762.548		
87	63.65	466.36	4.94	20.94	7.77	4.49	7.327.014	4.235.882		
88	47.47	462.94	5.09	23.41	10.72	5.06	9.752.675	4.601.356		
89	49.40	628.52	5.90	27.89	11.94	4.44	12.723.077	4.727.119		
90	51.37	736.71	6.37	35.61	12.41	4.83	14.341.734	5.586.257		

جدول یک

چک‌های برگشتی نیز از مبلغ ۲۰۹ هزار میلیارد ریال در سال ۱۳۷۸ به ۳۵۶۱ هزار میلیارد ریال در سال ۱۳۹۰ رسیده، که رشد بسیار زیادی معادل ۱۶۰۳ درصد را نشان می‌دهد. درصد چک‌های برگشتی به کل چک‌های مبادله‌شده به لحاظ تعداد از ۵۸۹ درصد در سال ۱۳۷۸ به ۱۲۰۴۱ درصد در سال ۱۳۹۰ رسیده است، که ۱۱۰ درصد رشد را نشان می‌دهد.

درواقع در سال ۱۳۷۸ از هر ۱۰۰ فقره چک صادره حدود ۶ فقره برگشت خورده و این تعداد در سال ۱۳۹۰ به حدود ۱۳ فقره رسیده است. یک گزارش دیگر به نقل از بانک مرکزی نشان می‌دهد که در بازه زمانی بین فروردین تا آذر ۹۳ بیش از ۴۹ هزار و ۸۰۰ میلیارد تومان برگشت خورده که این رقم بیانگر رشد ۳۵۰ درصدی نسبت به ۹ ماهه سال ۹۲ است.

این در حالی است که میزان چک‌های برگشتی در ۸ ماهه سال ۹۳ بیش از ۳۰۹ میلیون برگ، مبلغی بالغ بر ۴۲ هزار میلیارد تومان بود، که تعداد آن در مقایسه با دوره مشابه سال قبل حدود ۱۹۸ درصد و مبلغ آن ۲۹۸ درصد افزایش داشت.

به تازگی دبیر کل بانک مرکزی در آخرین اظهارات خود اعلام کرده است که در ۵ سال گذشته چک‌های برگشتی شبکه‌های بانکی ۲۷ میلیون برگ بوده است. برخی مراکز غیر رسمی نیز اعلام می‌کنند که سال ۹۱ میزان چک‌های برگشتی بدترین سال تاریخی خود را تجربه کرده است. بر اساس این گزارش‌ها در این سال حجم چک‌های برگشتی از ۲۰ میلیون برگ نیز فراتر می‌رود. (جدول دو) به نظر می‌رسد چنین آمارهایی به دلیل افت شدید شاخص‌های اقتصادی در سال ۹۱ ارائه شده است.

به گفته احمدی، دبیر کل بانک مرکزی در سال ۱۳۸۴، یک میلیون چک برگشتی داشتیم و این رقم در سال ۱۳۹۲ به ۵ میلیون و در سال ۱۳۹۳ به شش میلیون برگ چک رسید.

همچنین آخرین بررسی بانک مرکزی از شاخص‌های اقتصادی در سال جاری، در فروردین ماه امسال فقط میزان سفته‌های به اجرا گذاشته شده نسبت به ماه مشابه سال قبل، تا بیش از ۲۹۱ درصد افزایش یافته است که البته این آمار نسبت به اسفندماه ۱۳۹۳ حدود ۳۲ درصد کاهش دارد.

در حال حاضر نیز منابع رسمی گزارش می‌دهند که تعداد چهار هزار و ۵۹۲ نفر به خاطر صدور چک بلامحل غیرکلاهبرداری حبس را در زندان‌های کشور تحمل می‌کنند، که در این میان تهران با داشتن هزار و صد زندانی حدود ۲۴ درصد زندانی مرتبط با صدور چک بلامحل غیرکلاهبرداری را به خود اختصاص داده و پس از آن، کرمانشاه با ۳۹۵ زندانی و فارس با ۳۶۵ زندانی، در جایگاه دوم و سوم قرار دارند. این ارقام به اندازه کافی گویای این ماجرا هستند که چک‌های برگشتی در اقتصاد ایران به یک بحران تبدیل شده‌اند. اما چرا باید این اتفاق در اقتصاد ایران رخ بدهد؟

بانک مرکزی نظارت کند

ابراهیم نکو، نماینده مجلس، عملکرد نامناسب برخی

بانک‌ها را یکی از دلایل اصلی افزایش روند چک‌های برگشتی می‌داند. او می‌گوید: «بانک‌ها بدون ملاحظه و بدون در اختیار داشتن یک استاندارد برای افراد حقیقی و حقوقی دسته چک صادر می‌کنند.»

وی می‌گوید: بانک مرکزی باید به فرایند صدور دسته چک نظارت کند. به عبارتی باید به گونه‌ای عمل کند که بانک‌ها نتوانند بدون توجه به سطح دارایی مالی افراد، برای آن‌ها دسته چک صادر کنند. اگر به این سمت نرویم و اگر بانک‌ها و در راس آن‌ها بانک مرکزی نتواند چنین نظارتی داشته باشد، بی‌نظمی گسترده‌ای در اقتصاد کشور شکل می‌گیرد، که در نهایت نیز باعث می‌شود امنیت و اطمینان اقتصادی را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

نکو تصریح می‌کند: هیچ ایرادی ندارد که بانک مرکزی و دستگاه‌های مربوط از کشورهای دیگر در زمینه مقابله با این بی‌نظمی الگوبرداری کنند. باید این کارها صورت بگیرد، چون در حال حاضر حتی با استفاده از روابط نیز دسته چک صادر می‌شود و این مسئله جریان بلامحل بودن چک‌ها را بسیار افزایش داده است.

سال	تعداد (برگ)	درصد تغییر
۱۳۸۴	سه میلیون و ۵۴۶ هزار برگ	-
۱۳۸۵	سه میلیون و ۵۹۹ هزار برگ	۱/۵
۱۳۸۶	سه میلیون و ۹۲۵ هزار برگ	۹/۱
۱۳۸۷	چهار میلیون و ۹۴۴ هزار برگ	۲۶/۰
۱۳۸۸	پنج میلیون و ۸۷ هزار برگ	۲۲/۹
۱۳۸۹	پنج میلیون و ۸۵۷ هزار برگ	۱۵/۱
۱۳۹۰	شش میلیون و ۳۷۴ هزار برگ	۸/۸
۱۳۹۱	۶ میلیون و ۳۷۰ برگ	۴۱۹/۵

جدول دو

نکو می‌گوید: باید مجازات تأثیرگذاری برای سوء استفاده‌کنندگان از چک نیز تنظیم و تدوین شود، که مانع از صدور چک بلامحل شوند.

عضو هیئت رئیسه کمیسیون اقتصادی یادآور می‌شود: در هر صورت باید قوای سه گانه به صورت هماهنگ تلاش کنند تا موضوع صدور دسته چک ساماندهی شود، البته مطالب ذکر شده به این معنی نیست که مردم از داشتن دسته چک محروم شوند بلکه باید ضابطه‌ای برای ارائه دسته چک داشت.

این نماینده مجلس خاطر نشان می‌سازد: اقتصاد ایران به امنیت و آرامش خاطر نیاز دارد. ماجرای چک‌های برگشتی آن قدر جدی است که بدون شک می‌تواند به هر سه قوای مدیریتی کشور برای مقابله با این ماجرا آستین‌ها را بالا بزنند. بدون شک نمی‌شود چک را از اقتصاد ایران حذف کرد ولی حتما می‌توان برای آن ضوابطی تعیین کرد که کار به چنین نقطه‌ای نرسد.

تقصیر رکود است

مهدی تقوی، استاد دانشگاه به شکل دیگری جریان چک‌های برگشتی را تحلیل می‌کند. او بر این باور است که گرچه موجود در اقتصاد ایران باعث شده است تا چک‌ها چنین مشکلی را به وجود آورند. وی می‌گوید: شک نباید کرد که چک‌های برگشتی یک پدیده بسیار نامبارک برای اقتصاد ایران محسوب می‌شود اما دلیل این ماجرا را نیز باید در همین اقتصاد و نوع مدیریت آن جست‌وجو کرد.

این استاد دانشگاه ادامه می‌دهد: چند سالی می‌شود

که رکود دست و پای اقتصاد کشور را بسته است و درست در همین سال‌های رکود، درصد چک‌ها نیز افزایش یافته است. در دوران رکود انجام تعهد اقتصاد آسیب‌پذیر می‌شود و این امر خودش را در چک‌های برگشتی به وضوح نشان می‌دهد.

تقوی می‌گوید: در هیچ جایی از دنیا دیده نمی‌شود که کسی کالایی را خریداری کند اما برای آن چکی بدهد که تاریخ وصولش مربوط به مدت زمان زیادی بعد از خرید کالا است. ملاک اسناد مالی در کشورهای دیگر دریافت وجه در روز است. چک‌های مدت‌دار نشان می‌دهد که فعالان اقتصادی و خریداران بازار برای به‌روز بودن، اوضاع اقتصادی مطلوبی ندارند. این مسئله آن قدر گسترش یافته که حتی اگر کسی توان خرید و پرداخت روزانه را هم داشته باشد، باز می‌خواهد چک مدت‌دار بدهد، چون احساس می‌کند اگر به‌روز پرداخت کند اتفاق بدی است و به نفعش نیست. همه این مسائل باعث شده که چک‌ها به راحتی برگشت بخورند.

این استاد دانشگاه ادامه می‌دهد: یک نکته را نباید فراموش کرد که چک‌ها در اقتصادی نظیر اقتصاد ایران تا به این حد برگشت می‌خورند. در اقتصاد ما به طور سنتی بازار به کسانی که چک آن‌ها برگشت می‌خورد اطمینان نمی‌کند. این یک اصل در بازار محسوب می‌شود اما آن قدر چک برگشتی عادی شده است که به نظر می‌رسد این اصل در حال فراموشی است.

تقوی می‌گوید: اصلی‌ترین راه برخورد با روند چک‌های برگشتی از بین بردن رکود است اما در کنار آن مسئولین باید در صدور چک دقت کنند و شرایط ویژه‌ای برای آن در نظر بگیرند. این روند می‌تواند به اطمینان و آرامش خاطر سرمایه‌گذاران ضربه بزند.

ضرورت توجه به سرمایه‌گذاران

به طور حتم اقتصاد ایران در چند سال گذشته در شرایط خاصی قرار داشته است اما به نظر می‌رسد آینده جنس دیگری برای اقتصاد به ارمغان می‌آورد. در حال حاضر امید دوباره در میان فعالان اقتصادی و سرمایه‌گذاران خودش را به خوبی نشان می‌دهد. همه فعالان اقتصادی در انتظار این هستند که با گشایش در فضای دیپلماسی اقتصادی، حضور خود را در اقتصاد کشور تقویت کنند. این یعنی فردایی متفاوت که توسعه ایرانی در انتظار آن به سر می‌برد. برای همین باید با پدیده‌هایی که می‌توانند به این امید خدشه‌ای وارد کنند به طور جدی برخورد کرد. سرمایه‌گذاران قلمتی دوباره یافته‌اند تا با حضور خود چاله‌های اقتصاد کشور را پر کنند. پدیده‌هایی نظیر چک‌های برگشتی اگر بخواهند بستر این حضور را زائل کنند، حتما به سیکل معیوب رکود کمک کرده‌اند. شاید بهتر باشد که دولتی‌ها هرچه زودتر با گرم کردن هرچه بیشتر بازار سرمایه، جریان گردش مالی کشور را بیشتر به سمت تقویت فعالیت‌های مولد سوق دهند. این گونه می‌توان با کنترل رکود هرچه سریع‌تر، فکری به حال چک‌های برگشتی کرد.

کاهش نرخ سود، هنوز سودی به بورس نرسانده است



خروج سپرده‌گذارها و خالی ماندن دست آن‌ها منجر شود. پیشنهاد بانک‌ها به بانک مرکزی هم تعیین نرخ سود ۲۰ درصدی بود، یعنی کاهش دو درصدی این رقم. آن‌ها تاریخ ۱۵ اردیبهشت را هم به عنوان زمان پیشنهادی برای اجرای این طرح اعلام کردند. دست آخر هم با برگزاری نشست شورای پول و اعتبار، دقیقاً همان شد که بانک‌ها می‌خواستند، البته ولی‌الله سیف رئیس کل بانک مرکزی اعلام کرده که این نرخ قطعی نیست و هر سه ماه یکبار مورد تجدید نظر قرار خواهد گرفت. اما این تغییر تا چه اندازه تحولی اثرگذار به شمار می‌آید و اصولاً بازار سرمایه هم از آن تاثیر خواهد گرفت.

بازار سرمایه از مدت‌ها پیش منتظر بود بانک مرکزی و شورای پول و اعتبار، تکلیف نرخ سود بانکی را مشخص کند، تا بلکه با کاهش آن دوباره بتواند در میدان رقابت با حریف قدیمی شانس برای موفقیت داشته باشد. سال گذشته در آرزوی همین تحول به سر شد و نرخ سود کماکان در فهرست ابهام‌های بازار باقی ماند. از آغاز امسال هم فشار از سوی تسهیلات‌گیرندگان و ذی‌نفع‌هایی نظیر بازار سرمایه شدت گرفت اما در سوی دیگر بانک‌ها هم حاضر نبودند نرخ سود را به میزان قابل توجهی کاهش دهند، آن‌ها هشدار می‌دادند که چنین اقدامی در کنار طلب قابل توجهی که بانک‌ها دارند، می‌تواند به بروز بحران

«محمدابراهیم قربانی‌فرید» کارشناس ارشد بازار سرمایه هم در این خصوص معتقد است: سال جدید آغاز شد، ولی هنوز بازار گرفتار تردید و بلاتکلیفی است و انتظارات برای تصمیم‌های قاطع هنوز به نتیجه نرسیده است. یکی از امیدهای بازار سرمایه کاهش نرخ سود بانکی در سال جدید بود، ولی واقعیت این است که کاهش دو درصدی هیچ اهمیتی ندارد و تاثیری هم بر بازار سرمایه نخواهد داشت. به گفته او کاهش دو درصدی نرخ سود سپرده در حالی که براساس اعلام بانک مرکزی و مرکز آمار نرخ تورم کمتر از ۱۵ درصد است، دردی را دوا نخواهد کرد چون اصولاً هیچ سرمایه‌گذاری به خاطر دو درصد

داشته باشد، چون این جهش کاهش می‌تواند تبعات بدی را بر پیکره اقتصاد وارد کند و نقدینگی به بازارهای موازی و سفته‌بازی روانه شود. میرصانعی با بیان این که شیوه کاهش تدریجی نرخ سود بانکی معقولانه به نظر می‌رسد تصریح کرد: کاهش نرخ تورم در کشور یکی از دلایل اصلی این کاهش عنوان می‌شود، با این حال سیاست دولت در خصوص افزایش سرمایه بانک‌ها و نیز پرداخت مطالبات بانک‌ها و فروش دارایی‌های مازاد آن‌ها، می‌تواند موجب شود تا نقدینگی به بانک‌ها بازگردد، که این موضوع قدرت اعتباردهی بانک‌ها را افزایش می‌دهد.

هدف، مهاجرت نقدینگی به بورس نبود

روح‌الله میرصانعی دبیرکل کانون کارگزاران بورس، در این خصوص معتقد است که اساساً کاهش نرخ سود بانکی با هدف مهاجرت نقدینگی از بانک به بورس انجام نگرفته است. به گفته او هرگونه افزایش یا کاهش نرخ سود بانکی می‌تواند اثرات متفاوتی را بر سایر مولفه‌های اقتصاد بگذارد و این موضوع می‌تواند علاوه بر کاهش نرخ تسهیلات اعطایی به بنگاه‌ها، بر سودآوری آن‌ها هم اثرگذار باشد. او افزود: براساس مصوبه شورای پول و اعتبار، هر ۳ ماه یکبار در این نرخ بازبینی خواهد شد و نباید انتظار داشت این رقم یکباره کاهش چشمگیری

کاهش، زحمت تغییر بازار را بر خود هموار نمی‌کند و نقدینگی خود را از بانک‌ها خارج نخواهد کرد. قربانی فرید ادامه داد: البته بانک‌ها وعده کرده‌اند که روند کاهش نرخ سود تداوم خواهد یافت و به صورت تدریجی خواهد بود اما به نظر می‌رسد چون مردم انتظار تحوّل قطعی و اتفاقی قابل لمس را دارند، بنابراین با چنین کاهش اندکی نمی‌توان چشم‌انتظار تأثیری روشن روی بازار سرمایه باشیم.

البته به گفته این کارشناس کهنه‌کار بازار سرمایه، طولانی شدن مذاکرات هسته‌ای و اخبار غیراقتصادی، تنها مشکل بورس نیست. برخی تصمیمات و مصوبات دولت و مجلس در سال گذشته، هنوز دامن بازار را گرفته، پالایشگاه‌ها که بعد از مدت‌ها مانور خبری در آخرین روزهای سال گذشته بالاخره به بورس بازگشتند، یک ماه نشده با گزارش‌های تازه‌ای از میزان پیش‌بینی سود مواجه شدند و دوباره از گردونه معاملات خارج شدند. در حالی که همین خبرهای بد را در همان روزهای بازگشایی نماد باید در اختیار بازار قرار می‌دادند تا بورس در کمتر از یک ماه با دو شوک از سود این صنعت مواجه نشود.

نرخ سود ارتباطی با میزان سپرده‌گذاری ندارد

حسین خواجویی مشاور سرمایه‌گذاری، در خصوص مصوبه جدید بانک مرکزی با دست کم تأثیر آن در خروج سپرده‌ها از بانک‌ها نظر متفاوتی دارد. او گفت: مطالعات میدانی بانک مرکزی در این خصوص نشان می‌دهد که عملاً ارتباط معناداری بین نرخ سود و ورود و خروج پول به سیستم بانکی وجود ندارد، به عبارت دیگر برخلاف توجیهات اقتصادی، افزایش یا کاهش نرخ سود بانکی تأثیری بر تصمیم سپرده‌گذاران ندارد.

خواجویی ادامه داد: در سایر کشورها وضع برعکس ایران است، یعنی نرخ سود در این تصمیم‌گیری مؤثر واقع می‌شود؛ دلیل این امر هم دانش محدود مردم ایران در حوزه سرمایه‌گذاری است. به صراحت می‌توان گفت در این حوزه مردم عمدتاً بازار مسکن و ملک را می‌شناسند و بس و اصولاً خبری جدی از ابزارهای تأمین مالی از جمله بازار سرمایه ندارند.

او با اشاره به این که با وجود به کف رسیدن قیمت‌ها در بازار ملک، این بازار فعلاً جهش قیمتی را تجربه نخواهد کرد افزود: این کاهش دو درصدی نرخ سود بانکی تأثیر تأمل‌برانگیزی بر خروج نقدینگی از بانک‌ها نخواهد داشت و دست کم این که تا ۴ ماه آینده چنین احتمالی بعید به نظر می‌رسد.

این مشاور سرمایه‌گذاری در خصوص تأثیر این تصمیم بر بازار سرمایه هم گفت: ریسک‌های سیستماتیک موجود در بازار سرمایه بالاست، از سوی دیگر ماه‌ها طول خواهد کشید که تبعات بهبود شاخص‌های اقتصادی و حتی لغو یک‌باره تحریم‌ها به کل اقتصاد کشور و بورس برسد و رکود حاکم پایان یابد، بنابراین فعلاً منتظر خبری از تعدیل مثبت اقتصادی نخواهیم بود. در بازار سرمایه هم نسبت قیمت به درآمد کم‌اکان پایین است و بازار روزهای هیجان‌انگیزی را پشت سر نمی‌گذارد، با این اوصاف می‌توان نتیجه گرفت که بورس فعلاً شانس برای جذب سرمایه ندارد.

او با اشاره به این که کاهش دو درصدی نرخ سود تأثیری

در تحرک بازار سرمایه نخواهد داشت، افزود: می‌توان پیش‌بینی کرد که بازار سهام در هفته‌ها و ماه‌های آینده با شیب بسیار بسیار ملایم صعودی خواهد بود، چون اهالی این بازار به این نتیجه رسیده‌اند که اثرات حقیقی لغو تحریم‌ها در سال ۹۵ به بورس خواهد رسید، بنابراین افق پیش روی بازار مثبت است اما امسال وضع بر همین منوال است که می‌بینیم.

کاهش هیجانی نرخ سود، کار دست بانک‌ها می‌داد خواجویی تصمیم دولت در کاهش تدریجی نرخ سود را هم قابل تحسین و مبتنی بر واقعیت‌ها توصیف کرد و ادامه داد: اگر کاهش نرخ سود هیجانی و با شدت انجام می‌گرفت و به عنوان مثال این رقم ۶ یا ۷ درصد نزول را تجربه می‌کرد، خروج و فرار سپرده‌گذاران قطعی بود و موج خروج سرمایه از این بازار به راه می‌افتاد.

او تأکید کرد: در این صورت بانک‌ها توان لازم برای تأمین نقدینگی و پرداخت پول مردم را قطعاً نخواهند داشت و ناچار به استقراض از بانک مرکزی می‌شوند و این فشار در نهایت به تولید و اقتصاد کشور هم وارد می‌آید.

خواجویی کاهش دو درصدی را مناسب برای فرآیند کاهش نرخ سود بانکی توصیف کرد و افزود: اگرچه بانک مرکزی وعده داده که نرخ سود را هر سه ماه مورد تجدید نظر قرار خواهد داد اما بعید به نظر می‌رسد که تا پایان سال بار دیگر نرخ سود تغییر یابد، چون کاهش بیش از این مقدار بانک‌ها را وارد حاشیه بحران می‌کند.

او افزود: بانک‌ها سرمایه‌گذاری‌های کلانی را در حوزه مسکن و ساخت‌وساز انجام داده‌اند، که اگر رونق به بازار بازنگردد به پول نقد تبدیل نخواهد شد، از سوی دیگر رونق گرفتن واقعی اقتصاد و انتقال آن به تولید و رونق گرفتن آن به زمان نیاز دارد، تا آن‌ها هم نتوانند بدهی‌های‌شان را به بانک‌ها بپردازند، بنابراین بانک‌ها به مهلت بیشتری نیاز دارند که نقدینگی خود را افزایش دهند تا در صورت نیاز به بازگرداندن پول مردم، دست‌شان خالی نباشد.

خواجویی تأکید کرد: دولت هم در واقع تصمیم‌گیری بعدی در این زمینه را به بعد از ضرب‌الاجل مذاکرات هسته‌ای و تعیین تکلیف زمان لغو تحریم‌ها موکول کرده است، تا آن زمان هم شاید منابع ارزی بیشتر به کشور تزریق شود و بانک مرکزی بتواند حمایت بیشتری از بانک‌ها به عمل آورد یا دست کم جریمه استقراض‌شان را کاهش دهد.

او خاطرنشان کرد: گروهی خبر از کاهش رقم سود بانکی تا ۱۰ درصد را هم می‌دهند اما این ارقام قطعاً غیرواقعی است، به نظر می‌رسد که دولت در نظر دارد از منفی شدن نرخ مؤثر سود بانکی جلوگیری کند؛ اتفاقی که در دولت قبل رخ داد و موج نقدینگی را به راه انداخت که هر روز یک بازار را گرفتار موج تقاضا و بحران می‌کرد.

فضای هیجانی نیست

«معراج موسوی» فعال بازار سرمایه هم فضای بازار سرمایه را در سال جدید مه‌آلود توصیف کرد و گفت: همه منتظر چراغ‌های قرمز، زرد و سبز هسته‌ای بودند که ناشی از توافق یا عدم توافق است. موسوی در خصوص دلایل روند اکثر نزولی بازار در روزهای بهاری که سپری شد اظهار کرد: تصمیم سازمان بورس برای عرضه اولیه را هم باید عجولانه توصیف کرد، علاوه بر این خبرهای مبنی بر حمله عربستان به یمن و اظهارات برخی از مسئولان در مورد تناقض‌های موجود در متن بیانه هم

باعث شد بورس پس از یک رشد موقت به تعادل برسد و فضای هیجانی رفع شود.

راه دشوار بازگشت به دوره صعود

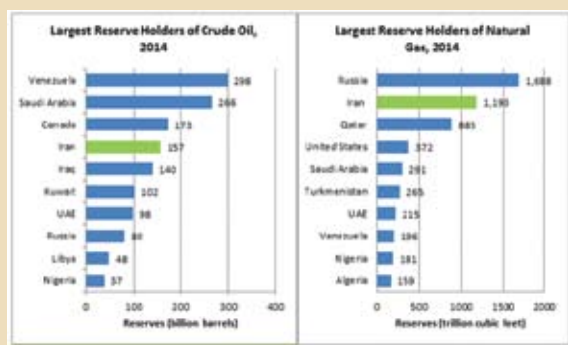
او افزود: دماسنج بازار در عبور از کانال نزول، کاری دشوار پیش رو دارد. کانالی که سقف آن محدوده ۷۰ هزار و ۸۷۷ واحد است و همان‌طور که پیش‌بینی می‌شد، هنوز نتوانسته از آن عبور کند و فعلاً در فاز اصلاحی قرار گرفته‌ایم. اما قطعاً فاز اصلاحی زیاد طول نخواهد کشید. موسوی در خصوص دلایل این پیش‌بینی تصریح کرد: تعداد فروشنده‌هایی که دنبال شناسایی سود بودند به تدریج کاهش خواهد یافت و به‌زودی شاهد برگشت بازار خواهیم بود. از سوی دیگر انگیزه شناسایی سود، هیجانات منفی بازار را بیشتر کرده است. یعنی بازار به دلیل احتمال عدم توافق منفی نشده چون هیچ معامله‌گری به‌طور کامل به مذاکرات بدبین نیست و اکثر فعالان بازار منتظر توافق تا ۱۰ تیرماه هستند. بنابراین قطعاً مذاکرات هسته‌ای بستری برای ریزش مداوم نخواهد بود؛ نشان این واقعیت هم این است که اگر خبر خاصی وجود داشت، حقوقی‌های بازار زودتر از سایر سهامداران از بازار خارج می‌شدند.

هیچ کس بدبین نیست

او ادامه داد: این نشان می‌دهد که چشم‌انداز بازار روشن است و حقوقی‌ها از روزهای منفی حال حاضر استقبال می‌کنند و وارد فاز نوسان‌گیری هم شده‌اند تا مشخص شود ۱۰ تیرماه چه اتفاقی خواهد افتاد. نکته دیگر این که هیچ بازار خاصی در حال حاضر رقیب بورس نیست تا باعث کوچ سرمایه از این بخش شود. حجم معاملات هم گویای همین مسئله است. به‌طورمثال بازار پول در حال حاضر در حاشیه کم کردن نرخ سپرده است. در بازار مسکن نیز رکود پیش‌بینی می‌شود، چون تقاضا برای خرید خانه کمتر از عرضه آن است.

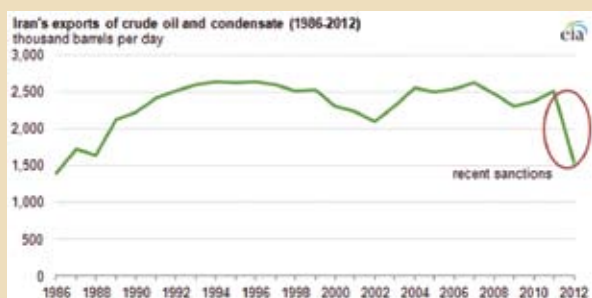
این فعال بازار تأکید کرد: بازار در حال بررسی سهام است. تحلیل‌گران و سهامداران پس از متعادل شدن بازار در حال غربال کردن پرتفوی خود هستند و به دنبال سهم‌هایی می‌روند که هم از جهت بنیادی وضعیت مناسبی داشته باشند و هم در صورت توافق هسته‌ای به منافع خوبی دست یابند. او با اشاره به این که آینده کلی بازار به سرنوشت مذاکرات هسته‌ای گره خورده است، افزود: بی‌شک روزهای بهتری در سال ۹۴ در پیش داریم. یکی از همین اتفاقات مثبتی هم که پیش روی خواهیم داشت، کاهش نرخ سود بانکی است؛ این واقعه باعث افزایش نسبت قیمت به درآمد بازار خواهد شد. پیش‌بینی هم می‌شود این اتفاقات در نیمه دوم سال براساس عدم توافق و در نیمه اول سال براساس توافق عملی خواهد بود.

موسوی در خصوص سناریوهای پیش روی بازار برای ادامه سال هم گفت: یکی از این سناریوها مربوط به فصل مجامع شرکت‌ها خواهد بود، که با افزایش سود آن‌ها و همچنین نسبت قیمت به درآمد پایین شرکت‌ها، خودبه‌خود باعث رشد مقطعی قبل از مجامع خواهد شد. سناریوی دیگر به دست آمدن توافق بین ایران و غرب است، که به معنی تعاملات گسترده‌تر ایران با جهان صنعتی و ایجاد فرصت سرمایه‌گذاری‌های گسترده در ایران خواهد بود.



منبع: www.iranprimer.usip.org

موقعیت خاص ایران و قابل دسترسی بودن منابع نفتی این کشور، همواره برای قدرت‌های نظامی، سیاسی و غول‌های نفتی جهان اشتها برانگیز بوده است. شرکت‌های نفتی آمریکا که از سال‌های ۱۹۴۰ از طریق شرکت نفت ایران و انگلیس یکی از مشتریان نفت ایران بودند، با جابه‌جایی موازنه قدرت‌های جهانی در دهه‌های آغازین قرن بیستم و پس از سرنگونی دولت ملی دکتر مصدق، عملاً برای ربع قرن این کشور به یکی از تکیه‌گاه‌های اصلی آمریکا در منطقه خاورمیانه مبدل شد، که بر دو پایه همکاری نظامی و نفتی استوار شده بود. ایران اگرچه در مقطع انقلاب با ارسال روزانه ۷۰۰ هزار بشکه نفت خام، یعنی حدود ۸/۶ درصد از واردات نفت آمریکا، تأمین‌کننده اصلی نیاز نفتی آمریکا نبود اما کشف و استخراج نفت ایران برای شرکت‌های مهم نفتی غربی مانند آموکو، اکسون، موبیل و شل که در صنعت نفت ایران ۴۵۷ میلیون دلار سرمایه‌گذاری کرده بودند، یکی از بازارهای شیرین و سودآور به شمار می‌آمد و با وجود سرنگونی حکومت شاه شرکت‌های مهم نفتی آمریکایی ترجیح می‌دادند در صنعت نفت ایران جایگاه خود را حفظ کنند. با اشغال سفارت آمریکا در ایران و تیرگی بیش از پیش رابطه ایران و آمریکا، دولت کارتر به شرکت‌های نفتی آمریکایی دستور خروج از بازار نفت ایران و کاهش واردات نفت از ایران را داد. با این‌همه تا سال‌های ۱۹۹۰ که تحریم‌های تازه‌ای علیه ایران در کنگره آمریکا وضع شد، آمریکا همچنان مقصد حدود ۲۳ درصد از نفت ایران بود، بطوری‌که تا سال ۱۹۹۴ صادرات نفت ایران به آمریکا نسبت به سال ۱۹۷۹ فقط صدهزار بشکه کاهش یافته و به ۶۰۰ هزار بشکه در روز رسیده بود. اگرچه در همه سال‌های پس از انقلاب روابط ایران با آمریکا روزبه‌روز تیره‌تر می‌شد ولی با پایان یافتن جنگ تحمیلی و روی کار آمدن دولت هاشمی رفسنجانی که به نظر می‌رسید یخ‌های روابط ایران و غرب در حال آب شدن است، دولت رفسنجانی توانست در سال ۱۹۹۵ با بستن یک قرارداد یک میلیارد دلاری سودآور با شرکت آمریکایی کونکو، نظر غربی‌ها را به منابع نفتی ایران جلب کند، اما دولت کلینتون زیر فشار شدید کنگره که تحریم‌های جدیدی علیه ایران وضع کرده بود، ناچار شد از شرکت کونکو بخواهد تا خود را از این قرارداد کنار بکشد تا شرکت فرانسوی توتال به سرعت جانشین این شرکت آمریکایی شود. سیاست خصمانه آمریکا علیه ایران در سال‌های بعد روزبه‌روز افزایش یافت و واکنش‌گتن با نشانه رفتن صنعت نفت ایران بر دامنه و شدت تحریم‌ها علیه ایران افزود، به‌طوری‌که در سال‌های ۲۰۱۲ و ۲۰۱۳ که دولت تندرو احمدی‌نژاد در ایران بر سر کار بود، تحریم‌های آمریکا و اروپا باعث شد که تولید نفت ایران که از حدود ۶ میلیون بشکه نفت در سال ۱۹۷۹ به ۲/۵ میلیون بشکه رسیده بود، حدود ۱/۱ میلیون بشکه در روز برای تأمین نیاز کشورهایی مانند هند و چین صادر بشود.



اقتصاد

فریبرز مسعودی

نفت و همگرایی در منطقه و جهان

منابع نفت خام یک بخش مهم و اصلی اقتصاد ایران را تشکیل می‌دهد، که سال‌ها است بدون ارتباط ارگانیک با اقتصاد کشور تأمین‌کننده اصلی نیازهای مالی دولت‌های مختلف ایران است. با این‌که بر کسی پوشیده نیست که وابستگی به درآمدهای نفتی چشم اسفندیار اقتصاد ایران است، آمریکا و کشورهای غربی با انگشت گذاشتن روی این موضوع اهرم فشاری بر اقتصاد ایران ایجاد کرده‌اند. دولت روحانی در مقطع کنونی قصد دارد تا با رفع تحریم از صنعت نفت و گاز ایران، موقعیت اقتصادی و هژمونی نفتی و گازی ایران را احیا کند. موضوعی که عمیقاً با مذاکرات ایران و کشورهای ۵+۱ گره خورده است. ایران با داشتن حدود ۹ درصد از ذخیره‌های نفت و ۱۷ درصد کل ذخایر شناخته‌شده گازی جهان، موقعیت ممتازی میان کشورهای نفت‌خیز جهان دارد. قرار داشتن منابع انرژی فسیلی ایران در ساحل خلیج فارس و جزیره‌های آن و دارا بودن مالکیت حدود هزار کیلومتر یعنی کل ساحل شمالی خلیج فارس و قرار داشتن بر سر کریدورهای شمالی و جنوبی منطقه خاورمیانه، شمال آفریقا، اروپا و آسیای میانه و عبور بیش از ۴۰ درصد از منابع نفت و گاز جهان در خلیج فارس، ایران را در قلب هاب انرژی جهان قرار داده و دسترسی آن را به بازارهای جهانی آسان و سهل کرده است.

تولید گاز به‌ویژه که بزرگ‌ترین مخزن گازی ایران یعنی پارس جنوبی با کشور قطر مشترک است، موقعیت حادثه‌تری نیز یافته است، یعنی در حالی که قطر شریک ایران در میدان پارس جنوبی روزانه بیش از دو برابر ایران از این میدان گاز استخراج می‌کند، ایران به‌زحمت می‌تواند نیازهای داخلی کشور به گاز را تأمین کند و هر ساله در فصل سرما برای تأمین گاز خانگی دچار محدودیت‌های شدید می‌شود. دولت روحانی که از بدو روی کار آمدن حل مسئله هسته‌ای ایران را در سرلوحه اقدام‌های خود قرار داده است تا بتواند از این راه تحریم‌های نفت و گاز ایران را بردارد، تلاش فراوانی برای جلب سرمایه‌گذاری خارجی در صنعت نفت و گاز برای دست یافتن به موقعیت ممتاز گذشته در منطقه و جهان انجام داده و با ارائه پیشنهادها سودآور و اغواکننده برای شرکت‌های نفتی خارجی، سعی در جلب پشتیبانی آن‌ها در دستیابی به یک نتیجه موفقیت‌آمیز برای ایران در مذاکرات با ۵+۱ دارد. اما آیا توافق ایران با کشورهای ۵+۱ و برداشته شدن تحریم‌ها تا چه میزان بر حل مشکلات توسعه صنعت نفت و گاز ایران تأثیرگذار خواهد بود؟ و در صورت افزایش ظرفیت تولید و صادرات نفت و گاز بازار انرژی جهان چه تأثیراتی را خواهد پذیرفت؟ آیا برنده یا بازنده‌ای وجود خواهد داشت؟

۱۳۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری جدید

نفت ایران همواره مورد علاقه و توجه شرکت‌های نفتی غربی بوده است. کاهش قیمت‌های جهانی نفت می‌تواند محرکی برای اشتیاق این شرکت‌ها باشد تا سرمایه‌گذاری در نفت ارزان ایران را جانشین سرمایه‌گذاری‌های سنگین در نفت و گاز شیل بکنند. حتی با وجود تحریم‌ها در سال‌های گذشته، شرکت‌های نفتی غربی به دنبال راهی برای ورود به بازارهای ایران بوده‌اند. از آن جمله است قرارداد کونکو و شورون در سال ۲۰۰۰ میلادی، که قراردادهایی برای استخراج گاز در میدان پارس جنوبی با دولت ایران داشتند. با روی کار آمدن دولت روحانی و تقویت احتمال یافتن راه حلی برای مسئله هسته‌ای ایران، شرکت‌های نفتی آمریکایی زیادی با ایران وارد مذاکره شدند تا چنانچه تحریم‌ها برداشته شد، آمادگی ورود به بازار ایران را داشته باشند. شرکت‌های اروپایی مانند انی، رویال داچ شل، بریتیش پترولیوم و توتال نیز که تا پیش از تشدید تحریم‌های سال‌های ۲۰۱۲ و ۲۰۱۳ در ایران حضور داشتند و به دلیل فشارهای آمریکا ناچار به ترک ایران شدند، در صدد هستند که به‌سرعت جای خود را در قراردادهای نفتی ایران به دست بیاورند.

اما صنعت نفت ایران که در سال‌های متوالی از جمله در جنگ تحمیلی دچار خسارت‌های فراوانی شده است، حتی در صورت برداشته شدن تحریم‌ها به نظر نمی‌رسد که بتواند در کوتاه‌مدت به ظرفیت واقعی خود یعنی تولید و استخراج دست کم ۴ میلیون بشکه در سال دست یابد. صنعت نفت ایران در سال‌های گذشته نه تنها نتوانسته اکتشاف و استخراج جدیدی داشته باشد بلکه به علت کمبود منابع مالی بسیاری از پروژه‌های نفتی و گازی از قبیل ساخت و تجهیز پالایشگاه‌های جدید و توسعه زیرساخت‌ها و ایجاد خط لوله‌های گاز را متوقف کرده

است. طبق تخمین‌های کارشناسان، صنعت نفت و گاز ایران برای رسیدن به ظرفیت کامل خود یعنی تولید روزانه ۶ میلیون بشکه، دست کم ۱۳۰ میلیارد دلار سرمایه با حداقل ۵ تا ۶ سال زمان نیاز دارد. موضوع دیگری که جلب این میزان سرمایه را برای ایران بسیار دشوار می‌کند، کاهش قیمت نفت و بی‌علاقگی شرکت‌های نفتی برای سرمایه‌گذاری در پروژه‌های نفت و گاز است. طبق آمارهای منتشرشده، از اواسط سال ۲۰۱۴ که بهای نفت کاهش یافت شرکت‌های عمده نفتی جهان بین ۱۲ تا ۱۵ درصد از سرمایه‌گذاری‌های خود در منابع نفتی جهان کاسته‌اند. با این همه برخی مسئولان اقتصادی ادعا می‌کنند که به دلیل غیراقتصادی شدن تولید و

استخراج نفت از منابعی مانند نفت شیل، به دلیل کاهش قیمت نفت منابع مالی به‌سوی صنایع نفتی ایران راه خواهند افتاد. زیرا به گفته کارشناسان تولید نفت، در برخی چاه‌های ایران برای هر بشکه بین ۳ تا ۱۰ دلار هزینه دارد در صورتی که برای استخراج یک بشکه نفت شیل بین ۴۰ تا ۸۰ دلار هزینه نیاز

خواهد بود. همچنین تجهیز و ایجاد زیرساخت‌های جدید برای صادرات نفت به میلیاردها دلار نیاز دارد، که جذب این سرمایه و هزینه‌کرد آن‌ها در صورت برداشته شدن تحریم‌ها، ۳ تا ۵ سال به درازا کشیده خواهد شد.

همه برنده‌اند

بازگشت صنعت نفت و گاز ایران به بازارهای جهانی چه تأثیرهایی در بازار خواهد داشت و برندگان و بازندگان احتمالی آن چه کسانی هستند؟

۱- کاهش احتمالی قیمت جهانی نفت

هم‌اکنون کشورهای نفتی خاورمیانه و شمال آفریقا از عراق و سوریه گرفته تا لیبی و مصر با مشکلات و بحران‌های گوناگونی دست به گریبان هستند. دولت عراق که طبق برنامه‌ریزی‌های گذشته قرار بود تولید و صادرات نفت خود را به حدود ۱۲ میلیون بشکه در روز برساند، به دلیل حمله داعش به مناطق نفت‌خیز از یک‌سوی و تکروری‌های دولت اقلیم خودمختار کردستان و استخراج و فروش نفت مستقیم به ترکیه دچار اختلال‌های فراوانی شده است. برخی منابع نفتی عراق و سوریه در کنترل داعش قرار دارد، که این گروه تروریست به صورت قاچاق نفت را وارد بازار می‌کند که از میزان آن اطلاع چندانی در دست نیست. از سوی دیگر مشکلات جنگ داخلی در لیبی نیز بازار نفت را دچار آشوب کرده و طبق تخمین کارشناسان نفتی آمریکایی، ورود ایران به بازار جهانی نفت می‌تواند برای سال ۲۰۱۶ بین ۵ تا ۱۵ دلار کاهش در هر بشکه به همراه داشته باشد. آمریکا

۲- افزایش رشد اقتصادی مشتریان نفت و گاز ایران

بازگشت ایران به بازار نفت و کاهش احتمالی قیمت نفت در اثر ورود ایران، می‌تواند تأثیر مثبتی در رشد اقتصادی

کشورهایی مانند ژاپن، کره جنوبی، هند و حتی چین که مشتریان دائم نفت و گاز ایران هستند داشته باشد. ضمن این‌که این کشورها از گزینه‌های متنوع‌تری برای خرید نفت برخوردار خواهند شد. این موضوع می‌تواند برای ترکیه که در کشاکش ایران و آمریکا از تخفیف‌های دست‌و‌دل‌بازانه ایران برخوردار بوده است خبر خوشایندی نباشد.

۳- برخورداری اروپا از گاز مطمئن و ارزان

بازگشت ایران به بازارهای نفت و گاز جهانی در اثر حذف تحریم‌ها می‌تواند موازنه ژئوپلیتیک انرژی جدیدی را چه برای فروشندگان گاز مانند ایران و روسیه - کشورهای اول و دوم گازی جهان - و چه برای خریداران آن در اروپا ایجاد کند. زیرا در صورت برداشته شدن تحریم‌های گاز ایران، دو کشور ایران و روسیه می‌توانند با ایجاد و احداث زیرساخت‌ها با کمک اروپا و عدم کارشکنی آمریکا، گاز مورد نیاز اروپا را از طریق خط لوله با بهای ارزان و مطمئن به اروپا برسانند، حتی ترکیه نیز می‌تواند از مزایای ترانزیت گاز ایران به شرق اروپا و خاورمیانه و دریای مدیترانه از طریق خط لوله گاز موجود منتفع شود.

۴- رقابت نفتی یا رقابت نفتی

ایران و عربستان

بازگشت ایران به بازارهای جهانی و احتمال افت بیش‌تر بهای نفت برخی همسایگان نفت‌خیز، ایران را دچار یک رقابت جدید خواهد کرد. این موضوع برای عربستان گران‌تر خواهد بود زیرا این کشور از یک‌سوی با کاهشی قیمت نفت روبه‌رو شود و از سوی دیگر مشتری‌هایی را که در اثر تحریم ایران برای خود دست و پا کرده از دست بدهد. این در صورتی است که عربستان در سال‌های گذشته توانسته با سرمایه‌گذاری‌های عظیم تولید نفت، این کشور را به ۱۱ میلیون بشکه در روز برساند و همین موضوع رقابت ایران با عربستان را دشوار می‌کند. از این رو به نظر می‌رسد که ایران از هرگونه رقابت با عربستان و قیمت‌شکنی دوری کند.

۵- شفاف شدن قیمت نفت

اگرچه بازگشت ایران به بازارهای جهانی موجب کاهش بهای نفت خواهد شد اما چنانچه تحریم‌های ایران برداشته شوند، دیگر خبری از تخفیف‌های دست‌و‌دل‌بازانه ایران در قیمت نفت برای خریداران مانند چین، هند، ژاپن، کره جنوبی و ترکیه نخواهد بود. این موضوع می‌تواند به شفاف شدن بازار نفت و واقعی شدن قیمت‌ها کمک کند. به‌ویژه ترکیه نخواهد توانست از موقعیت ممتازی که در اثر مزاحمت‌های آمریکا برای انتقال گاز ایران ایجاد شده بهره‌برداری سیاسی و اقتصادی به سود خود بکند.

۶- جریان گاز، جریان صلح و همگرایی منطقه‌ای

جریان یافتن گاز ایران به‌سوی کشورهایی مانند هند یا عراق، می‌تواند باعث برقراری صلح و حتی موازنه‌های سیاسی جدیدی به سود مردم منطقه آسیای میانه در پاکستان، هند، افغانستان و ترکمنستان و از سوی دیگر عراق و حتی اردن و سوریه باشد.

بازگشت ایران به بازارهای جهانی و احتمال افت بیش‌تر بهای نفت برخی همسایگان نفت‌خیز، ایران را دچار یک رقابت جدید خواهد کرد. این موضوع برای عربستان گران‌تر خواهد بود زیرا این کشور از یک‌سوی با کاهشی قیمت نفت روبه‌رو شود و از سوی دیگر مشتری‌هایی را که در اثر تحریم ایران برای خود دست و پا کرده از دست بدهد.

ریسک را بشناسیم

فضایی نظیر بازار سرمایه، باید مفهوم ریسک برای همه سهامداران مشخص باشد چون بدون تن دادن به این مولفه اقتصادی نمی‌توان وارد فضایی شد که باید متکی بر دانش سهامداران و حرکت غیر خنثی از سوی آن‌ها باشد.

کاهش ریسک

نکته قابل ذکر این است که چگونه ریسک را کم کنیم و آیا ریسک قابل کاهش هست یا خیر؟

طبق تئوری پورتفولیو بخشی از ریسک را می‌توان از طریق تنوع‌گرایی حذف کرد و مزیت پورتفولیو نیز در کاهش ریسک سرمایه‌گذاری است.

با در نظر گرفتن مزایای ناشی از تنوع‌گرایی، مناسبانه نمی‌توان کل ریسک سرمایه‌گذاری را از بین برد، به این دلیل که اوراق بهادار دارای ریسک سیستماتیک هستند، (ریسکی که نمی‌توان از طریق تنوع‌گرایی حذف نمود) در حالت کلی دو نوع ریسک وجود دارد:

ریسک سیستماتیک

ریسک غیرسیستماتیک

بنابراین:

ریسک غیرسیستماتیک + ریسک سیستماتیک = ریسک کل

ریسک غیرسیستماتیک فقط منحصر به یک دارایی است برای این‌که آن ریسک در ارتباط با بخشی از بازده یک دارایی است. این میزان از ریسک مختص یک شرکت یا یک صنعت است و ناشی از عوامل و پدیده‌هایی مانند اعتصابات کارگری، عملکرد مدیریت، رقابت تبلیغاتی، تغییر در سلیقه مصرف‌کنندگان و غیره است. ریسک سیستماتیک آن قسمت از ریسک است که به شرایط عمومی بازار مربوط می‌شود.

تغییر نرخ بهره، نرخ برابری پول ملی در مقابل اسعار خارجی، نرخ تورم، سیاست‌های پولی و مالی، شرایط سیاسی و غیره از منابع ریسک سیستماتیک هستند. هر تغییر در عوامل فوق‌الذکر بر شرایط کلی بازار تأثیر می‌گذارد. تغییرات متغیرهای کلان اقتصادی از منابع اصلی ریسک سیستماتیک است، که در این قسمت به بخشی از آن اشاره خواهد شد.

ریسک نرخ بهره

ریسک نرخ بهره به عنوان تغییرپذیری بالقوه در بازده که ناشی از تغییرات نرخ بهره بازار است تعریف می‌شود. ارزش هر سرمایه‌گذاری به میزان سود و عایدات آن و همچنین نرخ‌هایی که برای محاسبه ارزش فعلی آن به کار می‌بریم بستگی دارد. یکی از عوامل تعیین‌کننده نرخ تنزیل، نرخ بهره است که اگر هزینه بهره افزایش یابد به تبع آن نرخ تنزیل نیز افزایش می‌یابد و در نتیجه ارزش فعلی سرمایه‌گذاری کاهش می‌یابد.

ریسک از آن مفاهیم اقتصادی است که در برخی از مواقع هر کس آن را به گونه‌ای تعریف می‌کند اما در نهایت همه این تعاریف یک نخ مشترک دارند به نام زندگی در میان احتمالات. طبیعی است که وقتی هم سخن از احتمال به میان می‌آید، تعبیر مختلف از شانس نیز خود را به رخ می‌کشند. هر چه هست باید این نکته را باور کرد که ریسک احتمال سود و زیان موجود در عملکرد یک سرمایه‌گذار است. چند روز پیش «صبحانه» نوشت که زیان بالقوه قابل اندازه‌گیری یک سرمایه‌گذاری را ریسک می‌نامند و مختصات خوبی را از مفهوم ریسک در بازار سرمایه تحلیل کرد. به نظر می‌رسد بسیاری به این تعریف اعتقاد دارند، فارغ از این‌که می‌توان گفت هر چند زیان بالقوه در تعریف ریسک، ارائه مفهومی درست است اما نباید از نظر دور داشت که درست به موازات این زیان بالقوه باید از سود بالقوه نیز در تعریف ریسک سخن گفت.

در فرهنگ مدیریت رهنما، در تعریف ریسک آمده است: «ریسک عبارت است از هر چیزی که حال یا آینده دارایی یا توان کسب درآمد شرکت، موسسه یا سازمانی را تهدید می‌کند.» وستون و بریگام در تعریف ریسک یک دارایی می‌نویسند: ریسک یک دارایی عبارت است از تغییر احتمالی بازده آتی ناشی از آن دارایی.

«نیکلز» مفهوم ریسک را از ابعاد مختلف مد نظر قرار داده و آن را از نظر مفهومی به دو دسته تقسیم می‌کند. وی معتقد است واژه ریسک به احتمال ضرر، درجه احتمال ضرر و میزان احتمال ضرر اشاره دارد. در این راستا ریسک احتمال خطر، احتمال سود و احتمال زیان را در بر می‌گیرد. در حالی که ریسک خالص صرفاً احتمال زیان را در بر می‌گیرد و شامل احتمال سود نمی‌شود، مانند احتمال وقوع سیل.

هر نوع سرمایه‌گذاری با عدم اطمینان‌هایی مواجه می‌گردد که بازده سرمایه‌گذاری را در آینده مخاطره‌آمیز می‌سازد. ریسک یک دارایی سرمایه‌ای بدین‌خاطر است که این احتمال وجود دارد که بازده حاصل از دارایی کمتر از بازده مورد انتظار است. بنابراین ریسک عبارت است از احتمال تفاوت بین بازده واقعی و بازده پیش‌بینی شده یا می‌توان گفت ریسک یک دارایی عبارت است از تغییر احتمالی بازده آتی ناشی از آن دارایی.

وستون و بریگام، ریسک یک دارایی نظیر اوراق بهادار را، تغییر احتمال بازده آتی ناشی از دارایی می‌دانند. بنابراین با معیار پراکندگی بازده دارایی، ریسک را می‌توان انحراف معیار نرخ بازده تعریف نمود. پس می‌توان پراکندگی بازده‌های ممکن از بازده مورد انتظار را با واریانس محاسبه و به عنوان یک معیار از ریسک تلقی کرد.

به طور کلی با اندازه‌گیری بین بازده واقعی و بازده مورد انتظار، می‌توان ریسک را به وسیله روش‌های آماری نظیر واریانس، نیمه‌واریانس شیب خط رگرسیون و واریانس مقادیر باقی‌مانده رگرسیون را به دست آورد. در

ریسک تورم

ریسک تورم به عدم اطمینان نسبت به سطح نرخ تورم در سال‌های آینده اطلاق می‌گردد. ریسک تورم به عبارت دیگر به انحراف نرخ تورم واقعی مورد انتظار بستگی دارد. سرمایه‌گذاران قبل از اقدام به سرمایه‌گذاری، نرخ تورم در آینده را پیش‌بینی می‌کنند و آن را به نرخ بازده مورد توقع خود اضافه می‌کنند، در نتیجه در موقع ارزیابی عایدات آتی سرمایه‌گذاری آن را با یک نرخ تنزیل به ارزش فعلی سرمایه‌گذاری تبدیل می‌کنند.

افزایش در نرخ تنزیل باعث کاهش ارزش فعلی می‌گردد. اگر نرخ تورم واقعی بیشتر از نرخ تورم مورد انتظار باشد، نرخ بازده واقعی که سرمایه‌گذاران به دست می‌آورند، از نرخ بازده مورد انتظار آن‌ها کمتر خواهد بود. همان‌طور که گفته شد، ریسک تورم به قابل تغییر بودن یک سرمایه‌گذاری اشاره دارد. اقتصاددانان نرخ تورم را از طریق شاخص قیمت محاسبه می‌کنند و شاخص قیمت کالای مصرفی بهترین وسیله برای تعیین نرخ تورم است. وقتی می‌خواهیم نرخ بازده مورد توقع را محاسبه کنیم، باید تأثیر تورم را نیز در آن به حساب آورد، در این صورت تأثیر نرخ تورم بر بازده مورد انتظار یک دارایی سرمایه‌ای، مانند تغییر نرخ بهره که در قسمت قبل اشاره شد، خواهد بود.

ریسک کشور

ریسک کشور یا ریسک سیاسی به ثبات یک کشور از ابعاد اقتصادی و سیاسی مربوط می‌شود. این نوع ریسک در کشورهایی که از ثبات سیاسی و اقتصادی بالایی برخوردارند، پایین است.

ریسک بازار

تعجب‌آور نیست وقتی که مشاهده می‌شود قیمت سهام یک شرکت با وجود افزایش درآمد آن نسبت به دوره قبل، کاهش یابد. قیمت یک سهم ممکن است در یک زمان کوتاه به طور شدیدی با وجود درآمد ثابت نوسان داشته باشد. عوامل این پدیده متفاوت است. اما اغلب به خاطر نگرش‌هایی است که سرمایه‌گذاران نسبت به کل اوراق بهادار یا قسمتی از آن‌ها پیدا می‌کنند. تغییرپذیری در بازده اوراق که ناشی از انتظارات سرمایه‌گذاران است، ریسک بازار نام دارد.

ریسک بازار به علت عکس‌العمل‌های گوناگون سرمایه‌گذاران به حوادث قابل رویت و غیرقابل رویت است. اگر سرمایه‌گذاران انتظار داشته باشند که در آینده وضعیت یک صنعت بهبود می‌یابد، این احساس و انتظار برحسب افزایش قیمت سهام شرکت‌های موجود از آن صنعت است. سرمایه‌گذاران معمولاً نگرش‌های خود را از طریق انتظاراتی که از حوادث سیاسی، اجتماعی یا اقتصادی دارند، به دست می‌آورند.

خط تولید محصولات سینگل دوز افتتاح شد

خط تولید محصولات سینگل دوز، برای اولین بار در کشور، چهارشنبه دهم تیرماه با حضور وزیر بهداشت، رئیس سازمان غذا و دارو، دکتر حجت اله صیدی، مدیر عامل شرکت سرمایه گذاری خوارزمی و جمع کثیری از چشم پزشکان پیشکسوت و متخصصان چشم پزشکی در شرکت لابراتوارهای سینا دارو افتتاح شد.



به ایجاد یک واحد مستقل برای تولید این محصول به نام "سینگل دوز" اقدام نمود.

وی افزود: این دارو در شرایط کاملا متفاوتی نسبت به قطره های چشمی ۵ و ۱۰ میلی لیتری تولید می شود و به علت شرایط خاص استفاده از آن توسط بیمار، باید فاقد مواد نگهدارنده (preservative) باشد لذا در نوع سینگل دوز یا یک بار مصرف، حجم داروی هر واحد قابل استفاده ۰.۵ میلی لیتر بوده و حتی الامکان باید پس از استفاده، باقیمانده آن دور ریخته شود.

لازم به ذکر است که احداث این واحد ۲۰ ماه به طول انجامیده و هزینه آن بالغ بر ۶۵ میلیارد ریال بوده است. به گفته کارشناسان و متخصصان، این دارو از نظر کیفیت کاملا با نمونه های خارجی قابل رقابت بوده و با ۳۳ درصد کمتر از قیمت نمونه های مشابه خارجی در بازار دارو عرضه شده است.

لازم به یادآوری است که شرکت سینا دارو مصمم است تا نسبت به تولید سایر داروهایی که عرضه آنها بصورت سینگل دوز مورد توجه جامعه تخصصی چشم پزشکی بوده و برای بیماران نیز سهولت مصرف ایجاد کند، اقدام نماید. همچنین گفتنی است، شرکت سینا دارو یکی از شرکت های وابسته به گروه سرمایه گذاری خوارزمی است. بر اساس این گزارش، دکتر حجت اله صیدی مدیرعامل شرکت سرمایه گذاری خوارزمی و جمعی از معاون وی در افتتاح این خط تولید دارویی حضور داشتند.

است و قابل رقابت با نمونه خارجی، وارد بازار کنند. رئیس سازمان غذا و دارو نیز در بخشی از سخنان خود گفت: قطره اشک مصنوعی برای افرادی که دچار خشکی چشم هستند کاربرد دارد و فرآورده پر مصرفی است و ویژگی این محصول جدید نیز این است که یکبار مصرف است و بیماران، دیگر نگرانی از اشکال در استریل بودن آن پس از باز کردن درب قطره رانخواهند داشت و حمل و نقل آن نیز راحت تر است.

دکتر دیناروند افزود: سیاست وزارت بهداشت در مورد داروها و فرآورده های داخلی با کیفیت این است که حداکثر ۵ تا ۱۰ درصد نیاز کشور را از طریق واردات تأمین کنیم. مدیرعامل شرکت سینا دارو در این باره گفت: چشم انسان دایما از طریق ترشح غدد اشکی مرطوب نگه داشته می شود. در صورتیکه به هر علت از جمله شرایط آب و هوایی نامناسب، رطوبت چشم کاهش یابد، قرنیه دچار ترک خوردگی میشود و آلودگیهای موجود در محیط به قسمتهای داخلی چشم رسوخ کرده و موجب آسیبهای جدی تا حد نابینایی می گردد. همچنین بعد از عمل جراحی چشم، نیاز بیشتری به تثبیت رطوبت در این عضو وجود دارد که در این قبیل موارد از دارویی به نام اشک مصنوعی استفاده می شود.

دکتر واصفی ادامه داد: شرکت لابراتوارهای سینا دارو به عنوان یکی از زیر مجموعه های شرکت سرمایه گذاری خوارزمی با توجه به انتظارات جامعه چشم پزشکی کشور برای جایگزینی واردات این دارو و نیز صادرات آن، نسبت

دکتر قاضی زاده هاشمی، وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی که در مراسم افتتاح خط تولید اشک مصنوعی یکبار مصرف با نام تجاری "سینگل دوز" حضور داشت در سخنان خود گفت: هدف ما این است که دارو با بهترین کیفیت در اختیار مردم قرار گیرد و بهترین راه رسیدن به این هدف، بازسازی و نوسازی صنایع دارویی کشور است و این همان حرکتی است که در حال حاضر شرکت سینا دارو طلایه دار آن است. ایشان ضمن ابراز تأسف از اینکه زیر ساختها برای صادرات دارو فراهم نیست گفت: همسایگان دور و نزدیک منتظرند تا بازار دارو و تجهیزات پزشکی ایران به خارج از مرزها گسترش پیدا کند اما متأسفانه در حوزه صادرات دارو خیلی کار بلد نیستیم و شرکت های داخلی رقابت نامناسبی در این عرصه دارند چرا که بیشتر تمرکزشان روی بازارهای داخلی است و ما امیدواریم با کمک پیشکسوتان و صاحب نظران هم دارو و هم تجهیزات پزشکی ایرانی را به خارج از مرزها ببریم.

ایشان در ادامه با اشاره به این موضوع که در حال حاضر صادرات محدودی به کشورهای همسایه و برخی کشورهای دور مانند آفریقای جنوبی و روسیه صورت می گیرد که کافی نیست و باید گسترش پیدا کند، تأکید کرد که اگر محصولات ایران در خارج از مرزها عرضه شود قطعاً به رشد صنعت دارویی و ارتقای کیفیت داروهای داخلی هم می رسیم. دکتر قاضی زاده هاشمی ادامه داد: دوسال پیش که وارد کار شدیم با همکاران مشکلات ناشی از تحریم را بررسی می کردیم دوستان پیش بینی می کردند که به خاطر این مشکلات ۶ ماهه تولیدات کشور متوقف می شود. اما امروز شاهد هستیم که در همین شرایط تحریم، شرکتهایی مثل سینا دارو توانستند اشک مصنوعی یکبار مصرف را که یک محصول جدید



گفت و گو با یکی از نخبگان تحصیلی شرکت سرمایه گذاری خوارزمی

می‌خواهم پژوهشگر شوم

کیانا ارجمندی متولد ۱۳۷۵ دانشجوی فیزیک دانشگاه صنعتی شریف، یکی از اعضای خانوادهٔ گروه بزرگ شرکت سرمایه‌گذاری خوارزمی و فرزند آقای عباسعلی ارجمندی مدیرعامل محترم شرکت توسعه مدیریت خوارزمی است و مثل خیلی از هم‌سن‌وسال‌های خود، پر است از انرژی و امید. از سختی درس خواندن در دانشگاه شریف که برترین دانشگاه کشور از لحاظ رتبه علمی است گفت و این که خیلی‌ها کم می‌آوردند در مقابل این سختی. اما خستگی و کم آوردن در کلام او دیده نمی‌شود. خانم ارجمندی هم‌چنان به راه خود ادامه می‌دهد تا روزی به قول خودش بتواند به آن چه علاقه دارد برسد، زیرا معتقد است اگر به کاری علاقه داشته باشی حتما موفق خواهی شد. در یکی از روزهای گرم تابستان و در بین تعطیلات دانشگاه، با او به گفت‌وگو نشستیم تا راز موفقیتش را از زبان خودش بشنویم.



قطعا خیلی زیاد است.

این حمایت به شکل پشتیبانی مالی بوده یا نه و حمایت‌های روحی و عاطفی نقش تعیین‌کننده داشته است؟

قطعا به هر دو شکل و به نحو احسن بوده. حرفی که پدر و مادر می‌زدند این نبوده که ما حمایت مالی می‌کنیم تو برو و هر کاری می‌خواهی بکن. من به شخصه این‌طور آدم‌ها را نمی‌پسندم که بخواهند با شرایط مالی‌ای که دارند خودشان را بالا بکشند. حمایتشان بیشتر کلامی و هم‌فکری بود و به‌طور کلی تربیت من طوری بود که شبیه به خودشان فکر می‌کردم.

یعنی طوری بودی که خانواده از تو می‌خواست؟

طوری بودم که خودم می‌خواستم. به شکلی هم نبود که حتما من را مجبور کنند که باید این کاری را که ما می‌خواهیم انجام دهی یا آن چیزی که ما می‌گوییم بشوی. ضمن این که خواهرم هم در رشته‌ای که دوست دارد در حال فعالیت است و پدر و مادر هم همین‌طوری که مرا حمایت کردند، او را حمایت می‌کنند. مثلا شما می‌خواهید بروید سمت هنر. هم هنر خوب هست هم هنر مبتدل. اما این که بزرگ‌تر چه طور هم‌فکری کند که سمت خوب ماجرا کشیده بشوی یک مسئله دیگر است.

به هنر هم علاقه داری؟

خودم آدم هنرمندی نیستم. اما علاقه‌مند هستم.

در کنار درس مطالعه دیگری هم داری؟

بله ولی سال پیش دانشگاهی همه چیز تعطیل شد...

بعد از کنکور که دوباره شروع کردی؟

تا آن زمان یک خلا بزرگ احساس می‌کردم اما حالا دوباره کتاب می‌خوانم.

زمانی که درس نمی‌خوانی چه کاری می‌کنی؟

تفریحاتی که معمولا هم‌سن‌وسالان من دارند. کتاب می‌خوانم. با دوستانم بیرون می‌روم و ...

اصلا از کارهای پدر سر در می‌آوری؟ می‌دانی دقیقا کارشان چیست؟

تا یک سنی اصلا سر در نمی‌آوردم. اصلا دخالت نمی‌کردم و هیچ چیز هم نمی‌فهمیدم به‌خصوص هنگامی که با تلفن درمورد کارشان صحبت می‌کردند چیزی متوجه نمی‌شدم. ولی خب از یک سالی به بعد دقیق شدم و دنبالش بودم که ببینم چطور است. بعد از کنکور خیلی بیشتر سراغش رفتم و علاقه‌مند شدم. الان دیگر از تلفن‌های پدرم متوجه می‌شوم

از دانشگاه صنعتی شریف بگو؛ حالا که دانشجوی این دانشگاه هستی و شاید آرزوی خیلی‌ها باشد که در آن درس بخوانند.

بستگی دارد با چه هدفی وارد این دانشگاه شده باشی. یکی آمده که فقط آمده باشد دانشگاه. یکی آمده که درس بخواند و در همین کشور بماند و آن را بسازد و متاسفانه خیلی‌ها آمده‌اند که بعد از گرفتن مدرک بروند. در کل می‌توانم بگویم دانشگاه خوبی از نظر سطح علمی است. از معایبش هم می‌توان گفت کاملا محیط ایزوله‌ای دارد و به هیچ چیز جز درس توجهی نمی‌شود و شاید یکی از دلایل مهاجرت فارغ‌التحصیل‌ها هم همین عدم ارتباط با جامعه باشد. این را هم بگویم هر دانشجویی به هر دانشگاهی که می‌رود، فکر می‌کند آن دانشگاه بهترین است و نسبت به آن تعصب پیدا می‌کند.

وقتی پدرتان فهمید دانشگاه صنعتی شریف قبول شدی چه واکنشی نشان دادند؟

می‌توانم بگویم خوشحالی را در چشمانشان دیدم...

با خواندن فیزیک در دانشگاه چه آینده شغلی‌ای می‌توانی داشته باشی؟

گزینه‌های زیادی است. در دسترس‌ترین و راحت‌ترینش تدریس است، چه در دبیرستان و چه در آموزشگاه‌های کنکور و وقتی تا مقطع دکترا پیش بروم در دانشگاه، با گرایش‌هایی که فیزیک دارد می‌توان در خیلی از پژوهشگاه‌ها مشغول شد. در همین بحث هسته‌ای هم که موضوع داغی است و خیلی جای کار دارد، می‌شود پیش رفت. گرایش‌های هواشناسی و تحقیقات مولکولی و نجوم هم هست.

با توجه به حوزه‌های مختلفی که مجموعه خوارزمی پوشش می‌دهد، که پدر هم در یکی از آن‌ها مشغول به فعالیت هستند، فکر می‌کنی بشود در این مجموعه شروع به کار کنی؟

با یک سری از فعالیت‌هایی که در این مجموعه انجام می‌شود آشنایی دارم. شاید با توجه به رشته‌ام نزدیک‌ترین گزینه باشد.

خودت فکر می‌کنی تا چه مقطعی می‌خواهی ادامه بدهی؟

دکتر!

دوست دارم در شاخهٔ مهندسی انرژی ادامه بدهم.

از نقش خانواده و حمایت‌های آنان در موفقیتت بگو.

موضوع چیست.

می‌دانی که عمده فعالیت شرکت سرمایه‌گذاری خوارزمی مربوط به بورس است؛ علاقه‌ای به سرمایه‌گذاری در این بخش داری؟

کلاس‌هایی در این زمینه رفته‌ام...

عجیب است با وجود پدر کلاس رفتی؟

آخر پدرم وقت ندارد کاملا برایم توضیح بدهد، در نتیجه عجیب نیست. چون پدر اعتقاد دارند که هر کاری باید اصولی انجام شود. قطعا پدر در خیلی جاها کمکم کردند.

پدر گفت این کلاس‌ها را بروی؟

من خودم رفتم دنبالش تا ببینم آیا چنین کلاس‌هایی هست و چطور می‌توانم یاد بگیرم که در بورس سرمایه‌گذاری کنم.

با توجه به کلاس‌هایی که رفتی، فرض کن من الان می‌خواهم در بورس سرمایه‌گذاری کنم. اول باید چه کار کنم؟

باید بروید کلاس. (می‌خندد)

ببین این سوال‌ها را می‌پرسم چون می‌تواند برای دیگران جالب باشد که از تو بشنوند چطور می‌شود وارد این کار شد و می‌خواهند بدانند اصلا خودش می‌داند این فعالیت به چه صورت است.

اول همان‌طور که گفتیم باید بروید کلاس یا از افرادی که در این کار هستند کمک بگیرید. اگر خواهید کمک بگیرید، باید از کارشناسان خبره کمک بگیرید تا راه و چاه را نشان بدهند...

یعنی یک فرمول واحدی ندارد؟

دقیقا. آدم باید خودش بنشیند پای سایت نگاه کند و مثلا ببیند این سهم الان چی شد. ترازنامه را بخواند. حالا که این خبر اقتصادی سیاسی آمد چه اتفاقی روی کدام سهم‌ها افتاد. این است که معمولا باید یک نفر خبره را پیدا کنی تا این چیزها را به شما بگوید. خیلی وقت نمی‌برد. برای همین پدرم آن قدر وقت نداشت که تمام این چیزها را توضیح بدهد و پا به پای من بیاید.

آینده خودت را چطور می‌بینی؟

به نظرم یک فرد پژوهشگر می‌شوم.

آدم موفق به نظرت چه آدمی است؟

فکر کنم آدمی است که راه خودش را پیدا کرده است و در آن راه دارد قدم برمی‌دارد. هیچ چیزی بن‌بست ندارد و ما می‌توانیم راه خودمان را پیدا کنیم.

آی طعم و مزه داره



جیگر تو حال می یاره

هوا که گرم می شود، گرما که جگرت را می سوزاند و تب که می زند به مغزت، خوردن بستنی زعفرانی خنک خامه دار با پالوده خنک و ترش و شیرین می چسبد، البته نه از این بسته بندی های کارخانه ای که بستنی چرخ عتیقه بستنی سازی ته شهر، که هنوز درش با ثعلب و یک رطل شکر بستنی می سازند و داخلش سخاوتمندانه هل و گلاب می ریزند و با

داشتیم، اصلا توی تاریخ یک کم قبل تر از این، تاریخ نویسی از علاقه شاه زند به پالوده سرد شیرازی می نویسد و علاقه ملایری های عالم به بستنی و پالوده. حالا اصلا به گفته مقاله نویسان و منتقدان، مهم نیست که آن پالوده از ملایر آمده یا از شیراز، مهم این است که در رساله «جامعه الدیار» از «خزبری تناری» نوشته شده که کریم خان زند، عادت داشته عصرهای تابستانی در حیاط ارگ کریمخانی، روی تخت بنشیند پالوده سرد بخورد و با لپ پر و دهان بیخیزد به سردار سپاه خودش سفارش کند: «چنانچه قرار شد که با ایل

۱- «یخ و برف غیر از خاصیت خنک کننده، خواص طبی متعددی هم داشت از جمله آن که یخ را در کاسه برخاکشیر مالیده شکر یا سکنجبین ریخته «خاکشی مال» درست کرده قبل از نهار جهت دفع صغرا و خنک کردن و گرمادگی و التهاب می خوردند... و برف را فالوده سیب و فالوده گلانی کرده به خورد مبتلایان قلب درد و ضعف گرفته های از گرمای دادند و خوردن آن را مسکن سموم و نشاندۀ عوارض دق و سل و سرطان می دانستند.» - طهران قدیم، جعفر شهری

۲- قدیمی ها می گفتند: «یخ نافرجام را پالوده دندان بشکند»، که حکایت شانس نداشته قوم ماست و ماجراهای تاریخ دور و درازمان، گرچه خودمان و پدرمان همچنین بی هوا، بد و خوب روزگار گذرانده ایم که بازهم به قول قدیمی ها انگار عمری به پالوده خوردن رفته ایم و نه بیشتر و البته در این پالوده خوری چنان دماغ بالا گرفته ایم که انگار عمری هم با شاه و وزیر پالوده خورده ایم. حالا هم امروز که حتی دندان پالوده خوردن نداریم چنان ژست می گیریم و قمیز درمی کنیم که پشت سرمای می گویند فالٹی خیال کرده کی هست، به قول ناصر خسرو اصلا «پالوده مزور بازاری» شده ایم که رنگش دل می بره، مزه اش زهره، از بس که خودمان را دست بالا گرفته ایم... دیدید هنوز ضرب المثل و اشعار قدیمی به کار امروز روزمان هم می آیند و کسی هم نمی تواند یقه مان را بگیرد، چون البته که در مثل مناقشه نیست و کسی هم نباید پالوده خوری مان را به حساب شیطنت بگذارد اصلا به قول قدما!

«حاضر دم دکه پالوده فروش دم ارگ

با تو پالوده خورم، من که نخوردم با شاه»

۳- «بدو بهار بستنی آوردم، نوبر بهار آوردم.

جیگرو جلا می ده بستنی، پر هل و گلابه بستنی.

نوبره بهاره بستنی، باب دل یاره بستنی

قند و گلابه بستنی

آی طعم و مزه داره

جیگر تو حال می یاره»

از ترانه های کوچه بازار تهران که بستنی فروش های دوره گرد می خوانند.

۴- حالا خودمانیم، ما که از خاطرات سفر فرنگ شاهان و شاهزادگان نفهمیدیم آوردن بستنی کار کی بود اما هر چه بود و هر چه شد، ما در تاریخ خودمان اگر بستنی نداشتیم آن جوری که چینی ها داشتند و مار کوپولو از روی دستشان نوشت، برف شیره و پالوده شیرازی و کرمانی و یخ در بهشت که



بختیاری لر نبرد کنیم، کام سپاه را با همین پالوده خنک نگه دارید تا مبدا تشنگی آن ها را هنگام نبرد مغلوب سازد.»

۵- تاریخ می گوید بستنی فروشی ممد ریش، اولین بستنی فروش طهران صدوپنجاه سال پیش بود و بارها برایش شعر و قصه هم ساختند و خیلی ها بستنی اش را به یاد دارند، می گویند ممد ریش یک مرد هیکل دار با محاسن سیاه بود که مغازه ای در جنوب شهر داشت و بستنی هایش را با ثعلب درست می کرد و بستنی اش سفید سفید بود و نان حصیری هم داشت و کلی طرفدار پر و پا قرص و کلی قصه و ماجرا، درست همان وقتی که مردم شیراز پالوده با یخ و شیره و گلاب و آبلیمو درست می کردند و مردم کرمان تخم شربتی و عرق بیدمشک توی پالوده شان می ریختند و مردم آذربایجان تا برف سوم صبر می کردند که برف کلاغ و گنجشک بگذرد و آسمان بی سیاهی شود و برفش سفید باشد و بی غش و آن وقت با شیره انگور توی کاسه هایشان می ریختند و می خوردندش و به جان هیچ شاهی هم دعا نمی کردند.

۶- تابستان آمده بود، گرم بود و کولر آبی و پنکه و اسپلیت توی دنیا

نبودند، گرم بود و آفتاب تموز تیرماه توی سرشان بود، تو بگو تابستان ۱۳۲۰ که ممالک روس و انگلیس قصد جان شان را کرده بودند و ایران پالوده و راحت الحقوم قشون شان بود و عجب که بستنی و پالوده بدجوری هم می چسبید. اصلا انگار همیشه می چسبید و روزهای گرم و دمدار و خنک را قابل تحمل می کرد، حالا تو بگو خرداد ۱۳۷۵ شمسی بود که شاه ناصری را کشته بودند و شاه بعدی داده بود ممد ریش را سوال و جواب کنند و مردم از خفقان چپیده بودند توی خانه و صدایشان هم در نمی آمد، یا چه می دانم تو بگو وقتی رضاشاه آمده بود و دربار را غصب کرده بود و اکبر مشتی ملابری را از آشپزخانه دربار بیرون انداخته بود تا بستنی زعفرانی اختراع کند و تویش خامه بریزد با کلی زعفران و گلاب و توی مغازه کوچک حوالی میدان راه آهن بفروشد و دل مردم را خنک کند، که دل خنک هم می شدند لابد آن روزها که دستفروش ها هم راه افتاده بودند به فروش بستنی های خوش طعمشان و چرخ دستی های شکیل رنگ شده با پیشخوان دایره ای و گل و بنه شان را می آوردند توی کوچه و قرق راه می بردند و مردم را به آواز می خواندند و مردم بستنی می خوردند یا چه می دانم فالوده از توی دکان فالوده فروشی می خریدند یا مربای آلبالوی شیرازی، آن هم توی ظرف بلوری و قاشق نقره ای... هر چه بود دل خنک کن بود، آرامش آور بود، خاصیت خنکی داشت، خاصیت فراموشی داشت، کیف آور بود، خنک بود... راستی هنوز هم دلت نخواست، توی این گرمای تازه آمده و لبشوی جهانی سفینه های سرگردان؟

فهرست منابع:

- ۱- خاطرات و خطرات، مهدی قلی خان هدایت (مخبر السلطنه)، تهران نشر زوار، ۱۳۶۳
- ۲- خاطرات ناصرالدین شاه در سفر فرنگ سوم به کوش فاطمه قاضیه، سازمان اسناد و کتابخانه ملی
- ۳- خاطرات روزانه ناصرالدین شاه قاجار، به کوشش دکتر نوایی، الهام ملکزاده، سازمان اسناد و کتابخانه ملی
- ۴- تاریخ اجتماعی ایران، مرتضی راوندی
- ۵- خاطرات و خطرات، حاج مخبر السلطنه هدایت، تهران ۱۳۶۳، نشر زوار
- ۶- لغت نامه دهخدا، به کوشش علی اکبر دهخدا
- ۷- طهران قدیم، جعفر شهری، جلد دوم، نشر معین
- ۸- یادداشت هایی از زندگانی خصوصی ناصرالدین شاه، دوستعلی خان معیر الممالک، نشر روزبهان
- ۹- سایت مطالعات تاریخ معاصر ایران
- ۱۰- روزنامه آسیا، مصاحبه با صاحب مغازه اکبر مشتی تجریش
- ۱۱- تصویرهایی از ایران، گرترو بل، ترجمه بزرگمهر ریاحی، نشر خوارزمی
- ۱۲- خاطرات ناصرالدین شاه در سفر فرنگ اول، به کوشش فاطمه قاضیه، سازمان اسناد و کتابخانه ملی

تابستان گرم و مکان‌های خنک

بیشتری قبول می‌کنند. خانواده‌هایی که فرزندان محصل دارند، با برنامه‌ریزی دقیق‌تر می‌توانند از فرصت‌هایشان در تابستان به‌خوبی استفاده کنند. جوان‌ترها هم به شوق و ذوق دریا و آفتاب مسافرت می‌کنند و افراد در سنین بالاتر هم گرما و آلودگی شهرهایشان را رها کرده و همگی تصمیم به تغییر آب و هوا می‌گیرند. هر جایی از این کشور پهناور هم با توجه به جذابیت‌هایش، طرفدارهای خاص خودش را دارد. بد نیست این چند مکان جالب، سرسبز و دیدنی را که یکی از دیگری زیباتر و دیدنی‌تر است مرور کنیم.

بسیاری از مکان‌های کشورمان ایران، زیبایی‌ها و دیدنی‌های جالب و درخور توجهی دارد که در بین آن‌ها مناظر دیدنی‌ای وجود دارد که با رسیدن فصل تابستان این زیبایی‌ها چندین برابر می‌شود. پس تا جایی که امکان دارد نباید دیدن این مناظر شگرف را در فصل تابستان از دست داد و با یک برنامه‌ریزی دقیق می‌توان به‌خوبی از فرصت استفاده کرد و به دیدن این مناطق رفت. همان‌طور که می‌دانید تابستان فصل سفر است و هیچ ربطی به سن و سال شما ندارد. در مجموع همه انسان‌ها مسافرت، گردش و تفریح در ماه‌های گرم را با استقبال

۲

اورامان

یکی دیگر از روستاهایی که در استان کردستان قرار دارد و واقعا ارزش سفر کردن به آن‌جا سفر کرد، روستای اورامان است. یکی از دیدنی‌ترین مناطق این استان که در دامنه رشته کوه‌های زاگرس و در ابتدای حوزه آبریز رودخانه سیروان واقع شده است؛ نظر به این‌که این روستا ویژگی‌های خاص و منحصر به فرد و معماری عجیبی دارد، می‌توان از آن به‌عنوان یکی از شگفت‌انگیزترین روستاها در ایران نام برد.

در میان جاده‌های پرپیچ‌وخم و بعد از پشت سر گذاشتن راهی طولانی و طی کردن مسیری طاقت‌فرسا، قدم به منطقه‌ای می‌نهد که آن‌جا را «اورامات تخت» نامیده‌اند، نامی که تحت هیچ شرایطی گویای وضعیت موجود منطقه نیست، زیرا این روستا نه تنها تخت نیست، بلکه با دارا بودن شیبی تند و داشتن چندین کوه بلند، نظر هر بیننده‌ای را به خود جلب می‌کند.

این مکان شگفت‌انگیز و زیبا در ارتفاع ۱۴۵۰ متری از سطح دریاهای آزاد واقع شده و هوایی معتدل و کوهستانی دارد که می‌توان به آب و هوای مطبوع و دل‌پذیر آن در فصل‌های بهار و تابستان به‌عنوان یکی از نکات حائز اهمیت اشاره کرد. جالب این‌جاست که چنین مکان دیدنی‌ای با داشتن هوایی به این مطلوبی، در فصل زمستان هوایی بسیار سرد دارد که این سرما طولانی‌مدت بوده و در بسیاری از سال‌ها باریدن برف در این مکان تا اندازه‌ای است که برای چندین روز امکان تردد به این روستا را سخت می‌کند.

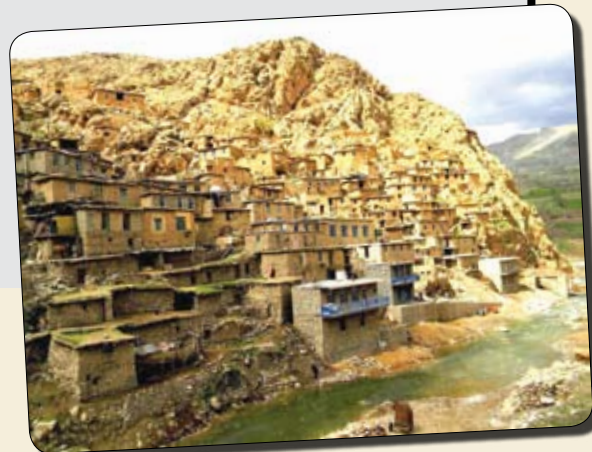


۱

پالنگان

روستای پالنگان در دهستان ژاوه‌رود؛ غرب کامیاران در دره تنگی‌ور در استان کردستان واقع شده است. این مکان یکی از هفت روستای دیدنی و بکر گردشگری کردستان است، که می‌توان به آبشارها و چشمه‌های دیدنی‌اش اشاره کرد که خود به‌تنهایی می‌تواند بهانه‌ای برای رفتن به این مکان ناشناخته و دیدنی باشد. این روستا با هنر معماری پلکانی، همانند چندین روستای پلکانی دیگر ایران منحصر به فرد است. معماری قدیمی و سنتی این روستا نگاه هر گردشگری را به سوی خود جلب می‌کند، به طوری که رودخانه تنگی‌ور، این روستا را به دو قسمت تقسیم کرده است.

با سفر به این روستای سرسبز و دیدنی، می‌توانید این نوید را به خودتان بدهید که معماری زیبا، آبشارها، چشمه‌ها و طبیعتی بکر و زیبا در مقصدتان قرار دارد و می‌تواند به شما آرامش عجیبی هدیه کند.



۳

اسل محله و دشت دریاسر

دشت دریاسر در جنوب شهر تنکابن است و یکی از دیدنی‌ترین مکان‌های شمال کشورمان محسوب می‌شود. این دشت سرسبز در بین ۴ کوه قرار گرفته که می‌توان از طرف جنوب غربی به کوه الموت اشاره کرد که بلندترین کوهی است که این دشت را در خود جای داده است. یکی از عجیب‌ترین و جالب‌ترین نکات این دشت این است که در کف آن تعداد بسیار زیادی چشمه وجود دارد و آبی زلال و خنک از وسط سبزه‌ها به بیرون می‌آید، به صورتی که در سه ماه اول سال که میزان آب بیشتر است، شاید نتوانید جای خشکی را در این دشت پیدا کنید. با توجه به موقعیت استراتژیکی‌ای که در این منطقه است، در فصل‌های دیگر نیز می‌توان مناظر کم‌نظیری را در آن شاهد بود. اگر نگاهی به نقشه شهر تنکابن بیندازید، مشاهده می‌کنید که در جنوب شهر تنکابن و در دره دوهزار روستایی به نام اسل محله وجود دارد که با دارابودن فضایی دیدنی و آب و هوایی مناسب و داشتن موقعیت جغرافیایی در بین افراد بومی تنکابن و بسیاری از شهرهای اطراف آن‌جا از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. یکی از دلایلی که این روستا را از اهمیت بسزایی برخوردار می‌کند، قرار گرفتن این روستا در بین دو کوه و دره است که می‌توان گفت خوش‌آب‌وهوا بودن آن نیز به همین علت است، چون در تمام ساعات روز فقط حدود سه ساعت آفتاب به این روستا می‌تابد. جاری بودن رود خروشان دریاسر نیز یکی از دلایل خنکی و طراوت دائم این روستا به شمار می‌آید.



۴

مرگور

مرگور دهستانی است مرزی که در جنوب غربی شهرستان ارومیه قرار گرفته و با طی کردن راهی ۴۵ کیلومتری که از طریق جاده بند (بند نام یک روستایی بسیار دیدنی در شهر ارومیه است که در پایان هر هفته تفرجگاه افراد زیادی از اطراف و حتی خود ارومیه است) می‌گذرد و با عبور از منطقه‌ای کوهستانی به آن می‌رسیم. این دهستان با مساحتی بالغ بر ۴۴۲/۵ کیلومتر مربع، یکی از بهترین منطقه‌های کمیاب کشورمان به لحاظ موقعیت اقلیمی و شرایط جغرافیایی و تنوع زیستی گونه‌های مختلف گیاهی به شمار می‌رود. این دهستان از لحاظ دارا بودن چندین قله بلند، دره‌هایی با عمق زیاد و بسیار سرسبز، چشمه‌های آب گرم، چندین دریاچه مرتفع، باغ‌های پر بار و زیبا، رودهای خروشان بزرگ و کوچک، آب و هوای خنک تابستانی، آبشارهای بکر و کاملاً طبیعی، روستاهای زیبایی که در کوهپایه و صدها منظره دیدنی و طبیعی دیگر که نه تنها در شمال غرب کشور، بلکه در تمام کشور کم‌نظیر است، به عنوان یکی از مکان‌های گردشگری بسیار مهم در کشورمان محسوب می‌شود. بهترین و مهم‌ترین جاذبه‌های دهستان مرگور که می‌توان به آن اشاره کرد، عبارتند از: دره زیبا و سرسبز بنار، روستاهای واقع در کوهپایه همچون کچله ونوی، آبشار روستای سوله دوکهل، دریاچه‌های طبیعی گه رزبرین و مامه شیخ، چشمه‌های آب روستای چریک‌آباد که هم‌چون آب معدنی سیلوانا در شهرستان معروف است.



۵

دهکده جهان‌نما

وقتی به استان گلستان می‌روید، جایی که بسیاری از بومیان آن‌جا به شما توصیه می‌کنند، دهکده جهان‌نما است. این دهکده در میان کوه‌های البرز قرار گرفته و بر فراز ارتفاع آن می‌توان دریا و دشت گرگان را نظاره‌گر بود. بسیاری از چشم‌اندازهای زیبا و ناشناخته این روستا در تمام فصل‌های سال پذیرای گردشگران زیادی چه از داخل و چه خارج از کشور است. این دهکده در ارتفاع ۶۰۰ تا سه هزار متری از سطح دریا قرار دارد؛ مکانی که زیبایی طبیعتش در تمامی نقاط آن به رخ کشیده می‌شود. دشت جهان‌نما روستاهای «کفشگیری محله» و «سعدآباد محله» را در خود جای داده که خانه‌هایی با معماری سنتی در آن قرار دارد و با یک نگاه ساده نمی‌توان از این معماری زیبا گذشت. شمال دهکده ییلاقی جهان‌نما مکانی قرار دارد به نام چکل آتشان، که با دارابودن چشمه‌های زیاد و پر آب، دشت‌های وسیع در جوار گل‌ها و گیاهان دارویی، کوهستانی و جنگلی، زیبایی منحصر به فردی را به این دهکده بخشیده است. این دهکده در همه فصل‌های سال و حتی زمستان در دسترس بوده و محل خوب و مناسبی برای افرادی است که می‌خواهند از گرما فرار کرده و به یک منطقه خنک و ییلاقی بروند.



۶

مازیچال

به گفته بسیاری از پژوهشگران، جنگل مازیچال جزو بهترین جاذبه‌های طبیعتگردی کلاردشت و یکی از بهترین جاذبه‌های طبیعتگردی ایران است که در ۵۰ کیلومتری شهر عباس‌آباد واقع شده است. یکی از نکاتی که مازیچال را از دیگر مناطق مستثنی کرده است، چشم‌انداز بسیار زیبای این منطقه با دارا بودن دیدی وسیع از رامسر تا چالوس است که در واقع موقعیتی بی‌نظیر را برای این دهکده کوهستانی به ارمغان آورده که باعث می‌شود هر ساله عده بسیار زیادی از این جنگل دیدن کنند و به عکاسی از این مناطق دیدنی بپردازند. وجود تپه‌ها و کوه‌ها در این منطقه باعث می‌شود که در مواقعی که باران می‌بارد، جنگل مازیچال از ابرهایی پر شود که هر لحظه ممکن است شکل‌های زیبایی به خود بگیرد. عده‌ای از ساکنان این منطقه می‌گویند علت نام‌گذاری مازیچال به دلیل وجود درخت بلوط در این جنگل است. در زبان محلی ساکنان این منطقه، مازی به معنی درخت بلوط است و چال به معنای گودال و چاله. پس مازی‌چال به گودال‌ها و دره‌هایی مملو از درختان بلوط (مازی) اشاره دارد که از قدیم در منطقه وجود داشته‌اند. اگر بخواهیم با یک نگاه آب‌وهوای جنگل مازیچال را توصیف کنیم، باید به آب‌وهوای دل‌پذیر، خنک و کوهستانی و منظره‌های دیدنی و زیبایی جنگل و نمای دریای ابر اشاره کنیم که تصویری بی‌نظیر و بهشتی از آفرینش خدا را به چشمان هر بیننده‌ای هدیه می‌دهد.



۷

سوباتان

یکی از بکرترین و دیدنی‌ترین ییلاق‌های کشورمان، ییلاق سوباتان است که مورد توجه بسیاری از گردشگران واقع شده و نظرشان را به سوی خودش جلب کرده، تا حدی که در صفحات مجازی خود از این منطقه به عنوان یکی از مناطق سرسبز و دیدنی اشاره کرده‌اند و به افرادی که تمایل به عکاسی دارند پیشنهاد داده‌اند که حتماً برای عکاسی و ثبت خاطرات سری به این محل بزنند. سوباتان که در ۲۰ کیلومتری ضلع غربی شهر لیسار از توابع شهرستان تالش در استان سرسبز گیلان واقع شده، از طرف شرقی‌اش به جنگل‌های انبوه تالش و از طرف غربی‌اش به ییلاقات اردبیل و دریاچه رُبیای نئور، از طرف شمال به رودخانه خروشان لیسار و ییلاقات خطبه‌سرا و از جنوب به مناطق ییلاقی آسبومار جوکندان متصل است. جالب است بدانید سوباتان از چشمه‌های پر آب برخوردار است؛ چشمه‌هایی که وقتی در تابستان و هوای گرم سری به آن‌جا می‌زنیم و دست در آب فرو می‌بریم، سردی آب را به خوبی احساس می‌کنیم و لذت می‌بریم. آب‌وهوای این منطقه بسیار عالی و خنک بوده و از مراکز و تفرجگاه‌های سرسبز پوشیده شده است. نظر به این که ارتفاعات سوباتان با دریاچه خزر هم‌جوار است، آب‌وهوای این ییلاق نیز دست‌خوش تغییرات این دریاچه است. در بعضی از روزهای سال اگر ساعتی در روز را در سوباتان حضور داشته باشید، مشاهده خواهید کرد که هوای این منطقه مدام در حال تغییر است؛ یعنی ممکن است لحظاتی بارانی، لحظاتی تگرگ و رعدوبرق یا ساعتی نیز آفتابی باشد. بارها و بارها اتفاق افتاده که همه این تغییرات جوی را حتی در کمتر از یک ساعت هم مشاهده کرده‌اند.



تماشاگران ۶ امتیاز بازی با آمریکا را گرفتند

گفت و گو با شهرام محمودی، ملی پوش والیبال ایران

هرچند تیم ملی والیبال ایران در رقابت‌های لیگ جهانی حذف شد اما بازی‌های درخشان این تیم در یادها و خاطره‌ها مانده است. اما یکی از بازی‌های به یادماندنی تیم ایران مقابل تیم آمریکا بود که در آن کسب شش امتیاز حیاتی خانگی در برابر آمریکا، شرایط را کاملاً برای تیم ملی والیبال ایران تغییر داد و امید صعود به مرحله نهایی لیگ جهانی ۲۰۱۵ بار دیگر به اردوی تیم بازگشت. هرچند که در نهایت صعود میسر نشد اما چهار پیروزی پیاپی برابر روسیه و آمریکا باعث شده اختلاف فاحش امتیازی ما با آمریکا و لهستان در جدول کمتر شود و ملی پوشان والیبال ایران امیدوار شدند در چهار دیدار باقی مانده برابر لهستان و روسیه با کسب امتیازات خانگی لازم، مجوز صعود به مرحله نهایی را دریافت کنند. این امیدواری باعث شد تا یکبار لهستان و یکبار هم روسیه را ببرند. یکی از بازیکنانی که در چهار بازی اخیر در ترکیب تیم ملی ایران درخشیده بود، شهرام محمودی، پشت خطزن تیم ملی والیبال ایران است. اما از بازی مقابل روسیه، درخشش شهرام محمودی آغاز شد. مرد شماره یک تیم ملی ایران حالا در بین بهترین اسپیکرزن‌های لیگ جهانی بالاتر از ریکاردو لوکارلی از برزیل و آرون راسل از آمریکا، در جایگاه نخست قرار گرفت. با شهرام محمودی درباره آنچه از ابتدای لیگ جهانی به تیم ملی ایران گذشت صحبت کردیم.

حضور پرشور تماشاگران چه بود؟ درباره آن‌ها باشما صحبتی نکردند؟

ما از قبل به آن‌ها گفته بودیم که تماشاگران ایرانی قابل مقایسه با تماشاگران هیچ کجای دنیا نیستند اما آن‌ها می‌گفتند مگر چه فرقی دارد؟ تا این که از نزدیک آمدند و این موضوع را لمس کردند. نوع تشویق و صدای تماشاگران ایرانی برای آمریکایی‌ها واقعا عجیب بود. در تمامی دنیا تماشاگران به سالن می‌آیند که از دیدن بازی لذت ببرند اما تماشاگران ایرانی در سالن چنان فشاری به حریف وارد می‌کنند که واقعا حریف کاملاً تحت تاثیر قرار می‌گیرد. ایرانی‌ها واقعا در تمامی لحظات بازی از تیم حمایت می‌کنند و عامل تاثیرگذاری در نتایج هستند.

به هر حال حمایت آن‌ها باعث می‌شود که توقعات هم از شما بالا برود...

دقیقا. ما از بازی اول واقعا زیر فشار بودیم، ضمن این که یک سالی بود در سالن ۱۲ هزار نفری بازی نکرده بودیم. البته رفته رفته از زیر فشار خارج شدیم و شرایط برای مان عادی شد.

لهستانی‌ها در این گروه تنها تیمی بودند که در سالن آزادی بازی کرده‌اند و با جو ورزشگاه آشنا بودند. این موضوع کار را سخت‌تر نکرد؟

بله ما پارسال برابر آن‌ها بازی کردیم. شرایط در مقابل آن‌ها کمی متفاوت بود. اما این‌ها شاید خیلی ملاک نباشد و در والیبال هیچ چیز قابل پیش‌بینی نیست. ما امیدوار بودیم از دو دیدار خانگی برابر لهستان ۶ امتیاز کامل خانگی را بگیریم، که سه امتیاز را گرفتیم. اگر این اتفاق می‌افتاد تقریباً صعود ما قطعی می‌شد اما اگر امتیازات دو دیدار بین ایران و لهستان تقسیم می‌شد کار ما خیلی سخت‌تر می‌شد، که شد. کارمان به اما و اگر کشید و در نهایت نشد.

مسکن و به زور آمپول بازی می‌کند. البته خیلی دیگر از بچه‌ها هم مصدومیت‌های سختی را پشت سر گذاشته‌اند و همین عامل کار ما را بسیار مشکل کرده بود. اردوهای تدارکاتی ما خوب بود و مثلاً اگر فنلاند حریف ضعیفی بود، ما دوبار در برابر آن‌ها شکست نمی‌خوردیم. متأسفانه وقتی تیم شکست می‌خورد هر کسی به خود اجازه می‌دهد هر موضوعی را مطرح کند.

با همه این سختی اما اوضاع و احوال ما از بازی برابر روسیه تغییر کرد.

ما دیگر به شرایط اروپا عادت کرده بودیم. در گام اول از لهستان توانستیم امتیاز کسب کنیم و در آخرین دیدار دور برگشت شش امتیاز از روسیه گرفتیم. دو دیدار بیرون از خانه برابر روسیه حیاتی‌ترین بازی ما بود. اگر تیم ملی ایران نمی‌توانست دست پر از روسیه خارج شود، واقعا شانس صعود به حداقل می‌رسید. همین نکته بچه‌ها را مصمم‌تر کرد و یکدلی و رفاقت در مجموعه تیم باعث شد تمام امتیازات لازم را در برابر روس‌ها کسب کنیم. در ادامه هم دیدید که چه شد.

برسیم به بازی در برابر آمریکا و آن جهنمی که تماشاگران برای حریف به وجود آوردند و کمک کردند و در قاطعانه در برابر صدرنشین گروه کسب کنیم...

اول این موضوع را بگویم که اگر ما توانسته‌ایم دو برد سه بر صفر برابر آمریکا به دست بیاوریم، به خاطر حضور همین تماشاگران بوده است و واقعا می‌توانم بگویم تماشاگران حاضر در ورزشگاه آزادی شش امتیاز دیدار برابر آمریکا را برای ما گرفتند و نقش مهمی در این پیروزی‌ها داشتند. واقعا سازماندهی آن‌ها عالی بود و خیلی حرفه‌ای‌تر و هماهنگ‌تر از دو سال گذشته تیم را تشویق می‌کردند.

عکس‌العمل بازیکنان آمریکایی نسبت به

دو پیروزی برابر آمریکا ورق را به سود تیم ما برگرداند و هرچند صعود میسر نشد اما شما در دل مردم جای گرفتید. فکر می‌کنی روزهای خوش والیبال ما دوباره از راه برسد؟

اول باید به این نکته اشاره کنم که وقتی ما در چهار دیدار اول برابر آمریکا و لهستان نتیجه نگرفتیم و ناکام بودیم، چنان انتقاداتی از تیم می‌شد که انگار ما قهرمان بلامنازع جهان بودیم و حالا نتیجه نگرفته‌ایم. متأسفانه برخی از انتقادات بی‌رحمانه بود. اما خدا را شکر شرایط تیم بهبود پیدا کرد.

قبول کنید که به غیر از بحث نتیجه، تیم ما در چهار دیدار اول عملکرد قابل قبولی نداشت و آن تیم آماده گذشته نبود...

قبول دارم که خودمان نبودیم و از شرایط آرمانی دور بودیم اما واقعا دلیلی نداشت که ما همه بازی‌ها را ببریم. باید بروید و ببینید ما با چه تیم‌هایی بازی کرده‌ایم و شکست خورده‌ایم. ضمن این که برای مثال ما در دو بازی اول برابر آمریکا در حالی مقابل این تیم قرار گرفتیم که ساعت خوابمان کاملاً با توجه به اختلاف ساعت این کشور به هم ریخته بود و با این شرایط، ایران واقعی را در دو بازی اول ندیدید.

ولی برخی کارشناسان عنوان می‌کنند که دلیل شروع نه‌چندان خوبمان این نکته بوده است که لیگ خوبی را پشت سر گذاشتیم، تمرینات ابتدایی خوب نبود و برخی بازیکنان اصلی هم مصدوم بوده‌اند!

به نظر من بحث اردو و لیگ هیچ تاثیری نگذاشته است و اردوی خوبی را در تهران، فنلاند و چک پشت سر گذاشتیم. باور کنید مسئله اصلی بحث مصدومیت‌های متعدد بازیکنان بود. خود من در دو مرحله مصدوم شدم. سیدمحمد موسوی هنوز که هنوز است مصدوم است و همین الان هم دارد با

نگاهی به ثروتمندترین و پردرآمدترین باشگاه‌های جهان کهکشانی هاپول پارومی کنند



جذابیت و محبوبیت فوتبال در سرتاسر جهان، باعث شده تا این رشته ورزشی از دیگر ورزش‌ها متمایز شود و شکل و فرم دیگری به خود بگیرد و بعد اقتصادی و مالی آن اهمیت و جایگاه ویژه‌ای داشته باشد. امروزه باشگاه‌های فوتبال در سرتاسر دنیا که به شکل خصوصی اداره می‌شوند، سعی و تلاش خود را بر این پایه گذاشته‌اند که بتوانند روز به روز درآمد بیشتری کسب کنند تا با جذب بازیکنان باکیفیت و همچنین مربیان حرفه‌ای و باتجربه، تأمین زیرساخت‌ها و مراکز و سخت‌افزار مناسب، ارزش باشگاه را بالا برده و بتوانند به موفقیت برسند. هر ساله موسسه‌های خدمات آماری فهرستی از ثروتمندترین و پردرآمدترین باشگاه‌های جهان را اعلام می‌کنند. در این شماره نگاهی می‌اندازیم به باشگاه‌های اروپایی که در این زمینه موفق عمل کرده‌اند و در صدر این فهرست قرار دارند.

بخش‌های دیگر برای جذب سرمایه بتوانند موفق عمل کنند، اما نتیجه نگرفتن و نرسیدن به مقام قهرمانی به معنی شکست در بعد مالی نیست. نکته جالب توجه در این فهرست، جایگاه باشگاه

مؤسسه خدمات آماری دلویت انگلیس (Deloitte Money League) هر ساله رده‌بندی مالی باشگاه‌ها را جمع‌آوری و تحلیل و بررسی می‌کند. طبق آمار و ارقامی که این موسسه ارائه کرده، باشگاه رئال مادرید عنوان پردرآمدترین باشگاه را که سال گذشته هم در اختیار خودش بود، حفظ کرد و توانست روند مثبت خود را در بخش اقتصادی ادامه دهد. رئال مادرید برای دهمین سال پیاپی رتبه نخست را در این فهرست از آن خود کرد، تا نشان دهد مدیران این باشگاه نگاه ویژه‌ای به کسب درآمد برای تیم دارند. باشگاه منچستر یونایتد در حالی که در لیگ جزیره، جام اتحادیه و جام قهرمانان اروپا ناکام بود، اما توانست در بخش مالی به جایگاه خوبی برسد و روند رو به رشد و صعودی خود را حفظ کند. برخی از بیننده‌های تلویزیونی مسابقات و علاقه‌مندان به فوتبال، تصور غلطی از کسب درآمد و جذب سرمایه توسط باشگاه‌ها دارند و چنین فکر می‌کنند که اگر تیم نتواند نتیجه لازم را به دست بیاورد، از نظر مالی هم با شکست مواجه می‌شود؛ باشگاه منچستر یونایتد با رساندن خود به جایگاه دوم در فهرست پردرآمدترین باشگاه‌ها، خط بطلانی بر چنین تصویری کشید. البته کسب نتایج مثبت و رسیدن به مقام قهرمانی برای یک باشگاه کمک بسیار زیادی می‌کند تا حامیان مالی بیشتری به سمتشان بروند و همچنین در

منبع درآمد باشگاه‌ها

به طور معمول باشگاه‌ها بیشترین درآمد خود را از تبلیغات به دست می‌آورند و پس از آن از راه حق پخش تلویزیونی که رقم قابل توجهی است. درآمد در روز انجام مسابقه کمترین درصددار در این میان به خود اختصاص می‌دهد. برای مثال باشگاه رئال مادرید، حدود ۱۹۴ میلیون پوند از راه تبلیغات درآمد کسب می‌کند و ۹۵ میلیون پوند در روز بازی به دست می‌آورد. البته مثال نقضی هم در این بین وجود دارد؛ درآمد حق پخش تلویزیونی باشگاه یوونتوس رقمی نزدیک به دو برابر درآمدش از راه تبلیغات بوده است. در بین باشگاه‌ها، پاریس سن ژرمن با کسب درآمد ۲۷۴ میلیون پوندی از راه تبلیغات، در این زمینه در رتبه اول قرار دارد.

بارسلونا است که علی‌رغم نتایجش، درآمدش کاهش پیدا کرده و در مقام چهارم قرار گرفته. بارسلونا در بین ده باشگاه پردرآمد، تنها باشگاهی است که در بخش مالی روند نزولی داشته. این

در حالی است که لیورپول که سال قبل در رده دوازدهم قرار داشت، با پیشرفت و رشد در بخش مالی، در رده نهم قرار بگیرد. منچستری‌ها که چشم به راهنمایی‌های سرمربی خود، لویی فن‌خال دوخته‌اند و انتظار دارند در فصل بعدی لیگ قهرمانان اروپا بهتر ظاهر شوند، توانسته‌اند درآمدشان از پخش تلویزیونی مسابقاتشان در لیگ جزیره را ۳۴ درصد افزایش بدهند و به رقم ۱۳۶ میلیون پوند برسند. جایگاه سوم این فهرست متعلق به بایرن مونیخ است؛ سران باشگاه موفق شده‌اند در کنار رشد اقتصادی و کسب درآمد، نتایج خوبی هم در لیگ و جام حذفی کسب کنند.

رده‌بندی مؤسسه دلویت از ده تیم ثروتمند جهان که مجموع درآمدهایشان نسبت به سال گذشته افزایش پیدا کرده، به این ترتیب است:

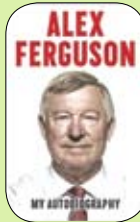
- ۱- رئال مادرید (اسپانیا) ۵۴۹.۹ میلیون یورو
- ۲- منچستریونایتد (انگلیس) ۵۱۸ میلیون یورو
- ۳- بایرن مونیخ (آلمان) ۴۸۷.۵ میلیون یورو
- ۴- بارسلونا (اسپانیا) ۴۸۴.۶ میلیون یورو
- ۵- پاری سن ژرمن (فرانسه) ۴۷۴.۲ میلیون یورو
- ۶- منچسترسیتی (انگلیس) ۴۱۴.۴ میلیون یورو
- ۷- چلسی (انگلیس) ۳۸۷.۹ میلیون یورو
- ۸- آرسنال (انگلیس) ۳۵۹.۳ میلیون یورو
- ۹- لیورپول (انگلیس) ۳۰۵ میلیون یورو
- ۱۰- یوونتوس (ایتالیا) ۲۷۹.۴ میلیون یورو

کتاب‌هایی که اهالی فوتبال نوشتند

فوتبالیست‌های دست به قلم

الکس فرگوسن

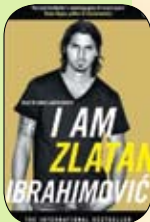
زندگینامه الکس فرگوسن



کسی که در شانزده سالگی در کارخانه آچارسازی مشغول به کار شده و بعدها به عنوان پرافتخارترین مربی تاریخ لیگ انگلستان دست پیدا کرده، باید زندگینامه پر از فراز و نشیب و خواندنی‌ای داشته باشد. او پیش از این هم کتابی با عنوان «مدیریت زندگی من» نوشته بود، اما دومین اثر او به دلیل آن‌که بعد از اعلام بازنشستگی‌اش منتشر شد و توانسته بدون دغدغه و با آسودگی خاطر حرف‌های خود را روی کاغذ بیاورد، با استقبال کم‌نظیر طرفداران فوتبال روبه‌رو شد. این کتاب ۲۳ صفحه‌ای که در بیست‌وپنج بخش نوشته شده، در سال ۲۰۱۲ به عنوان پرفروش‌ترین کتاب سال انگلستان معرفی شد. الکس فرگوسن برای مدت بیست‌وهفت سال هدایت تیم منچستر یونایتد را برعهده داشت و قهرمانی‌های متعددی از جمله سیزده قهرمانی لیگ و دو قهرمانی لیگ قهرمانان اروپا را برای این تیم کسب کرد. کتاب او در ایران توسط چندین ناشر به چاپ رسید، که می‌توانست به فروش این اثر ضربه بزند، اما این کتاب با استقبال فوق‌العاده مردم همراه شد و در کمتر از یک هفته به چاپ‌های بعدی رسید.

زلتان ابراهیموویچ

من زلاتان ابراهیموویچ هشتم



یکی از محبوب‌ترین و بدون شک بهترین مهاجمان حال حاضر دنیا که در باشگاه‌های آژاکس، اینتر، یوونتوس، میلان و بارسلونا و همچنین تیم ملی سوئد بازی کرده. او در این کتاب از دوران کودکی‌اش و شرایط سختی که سپری کرده و همچنین چگونگی راهیابی‌اش به فوتبال هلند و دوران فوتبالی‌اش در باشگاه‌های بزرگ دنیا توضیح داده. «من زلاتان هشتم» که با همکاری دیوید لاگرکراتس، روزنامه‌نگار و نویسنده آثار ورزشی نوشته شده، در کمال تعجب کاندید دریافت جایزه بهترین اثر ادبی سوئد نیز شد. این اثر همچنین عنوان کتاب سال سوئد را از آن خود کرد و این موضوع باعث جلب توجه بیش از پیش مردم، نه تنها در سوئد که در سرتاسر جهان شد. این کتاب هم‌زمان با توزیع در اروپا، در ایران نیز به چاپ رسید.

کارلو آنجلوتی

درخت سال نوی من



دومین کتاب سرمربی پیشین رئال مادرید، بیشتر از آن‌که به مسائل حاشیه‌ای بپردازد، به تاکتیک‌های خودش، دیدگاهش درباره مربیگری، برخورد و ارتباطش با بازیکنان و کارکنان و مسئولان باشگاه‌ها پرداخته. با این‌که در این کتاب از نوآوری‌هایش در تاکتیک و سیستم تیمی نوشته است، در مقدمه‌اش گفته: «این روزها در خیلی مواقع شاهد این هستیم که مسائل اقتصادی و تجاری در تصمیم‌گیری‌ها نقش پررنگ‌تری نسبت به مسائل تکنیکی دارند.» این صحبت و کلام او، عقیده و نظر شخصی‌اش و حاصل تجربه هجده سال مربیگری‌اش در باشگاه‌هایی مانند یوونتوس، میلان، چلسی و رئال مادرید است. او در این اثر به تمجید از زین‌الدین زیدان پرداخته و می‌نویسد: «بدون زیدان، اتوبوس ما حرکت نمی‌کرد، حتی اگر تاخیری یک‌ساعته هم داشت منتظرش می‌ماندیم.»

ایکر کاسیاس

قهرمان متواضع



با نگاهی به عنوان‌های کتاب‌های اهالی فوتبال، می‌توان گفت اسمی که برای کتاب انتخاب می‌شود تا حدودی نشان از بارزترین ویژگی اخلاقی شخص دارد. این موضوع درباره کاسیاس صدق می‌کند. او با وجود افتخارآفرینی‌هایش و بازی‌های درخشان خود، هیچگاه جنجالی به پا نکرد؛ حتی زمانی که مورینیو او را روی نیمکت نشاند، اعتراض و برخورد شدیدی نداشت. به او چند بار پیشنهاد شد کتاب زندگینامه‌اش را منتشر کند، اما او هر بار این درخواست را رد می‌کرد. تا این‌که یکی از ناشران به کمک نویسنده‌ای باتجربه موفق شد رضایتش را برای چاپ کتاب بگیرد و سرانجام «قهرمان متواضع» توسط آلبرتو ناولو نوشت و راهی بازار شد. بعد از انتشار کتاب، کاسیاس در اظهار نظری جالب درباره این اثر گفت: «هنوز نمی‌دانم چرا باید کتابی در مورد من نوشته شود، وقتی هنوز فعال هستم. بهتر بود خاطرات من در روزنامه‌ها به چاپ می‌رسید، اما حالا نتیجه کار ناراضی نیستم.» با این حال به نظر می‌رسد او بعد از خداحفاظی‌اش از دنیای فوتبال و دست کم دوران بازیگری‌اش، کتابی درباره خود منتشر کند.

خوزه مورینیو

آقای خاص، نیمه تاریک خوزه مورینیو



آقای خاص فوتبال دست به انتشار کتابی زد که باعث شد بسیاری از صحبت‌ها، عقاید و نظراتش جنجال به پا کنند و واکنش‌های بازیکنان و مربی‌ها را در پی داشته باشد. او در عالم ادبیات هم دست از خاص بودنش برنداشت و صحبت‌هایش با بازیکنان تیمش (رئال مادرید) پیش از بازی با بارسلونا را تمام و کمال نوشت و حتی حرف رکیکی که به آن‌ها گفته بود را از این متن حذف نکرد. شخصیت او به قدری جذاب است که برای فروش کتابش نیازی به تبلیغ ندارد؛ فقط کافی است نامش روی کتاب باشد. می‌توان گفت مهم‌ترین بخش کتاب، موضوع حضور او در باشگاه رئال مادرید و برخورد او با بازیکنان است. ارتباط نه چندان خوب او با بازیکنانی مانند کاسیاس، راموس و حتی رونالدو چیزی نبود که از کسی پنهان باشد.

کوه دماوند را Cut & Paste کنیم از مهر!

می‌دانید بعضی از ما ایرانی‌ها با کدام مصرع خیلی حال می‌کنیم؟ همین مصرع حافظ که گفت «فلک را سقف بشکافیم و طرحی نو در اندازیم»

آن قدر آن بعضی از ما این مصرع را دوست داریم که حتی آن را عملیاتی هم کرده‌ایم و همین روزهاست که برویم سر وقت فلک، اصلش را آن چنان بشکافیم که خواجه حافظ به خواب هم نمیدیده! فعلا در حد دست‌گرمی کارهایی کرده‌ایم‌ها. یعنی فکر نکنید کار سختی است. بعضی از ما از پشش برمی‌آییم. مثلا دریاچه ارومیه را که بزرگ‌ترین دریاچه کشور و دومین دریاچه آب شور دنیا بود جوری خشک و پهن کردیم که «آب حوض‌کش» هم حوض آب را این‌جوری خشک نمی‌کند. به جایش رفتیم یک دریاچه آب شور در استان خوزستان ساختیم که هیچ کجای جهان نساخته‌اند. اصلا ما نیازی نداریم فلک را سقف بشکافیم که همین دریاچه آب شور گنوند را ساخته‌ایم، بس نیست؟! البته یک عده‌ای آدم دریاچه‌شناس اسمش را گذاشته‌اند «سد گنوند».

ولی خیالتان راحت باشد که آن‌جا سد نیست. همان دریاچه آب شور است. حتی اگر خیلی هم به دریاچه بودنش مطمئن نباشیم، مطمئنیم که آبش شور است. حتی شورتر از آب دریاچه ارومیه و دریای عمان. خیالتان راحت باشد.

بعضی از ما حالا فعلا دریاچه ارومیه را شکافتیم. از آن سر کشور کات زدیم، آن‌ور کشور paste کردیم. عین هفتوشاپ.

خلاصه بعضی از ما پروژه «فلک را سقف بشکافیم» را شروع کرده‌ایم. حالا اگر طرحی نو هم در نینداختیم هم خیلی اشکال ندارد. نصفش را که انجام داده‌ایم دیگر، نیمه پر مصرع را ببینیم!

اتفاقا در همین راه «فلک را سقف بشکافیم»، بعضی‌ها می‌خواستند «کوه دماوند» را هموار کنند؛ یک عده آدم حسود و فضول شلوغ‌کاری کردند. آخر آدم فضول! اگر بخواهید فلک را سقف بشکافید، باید بروید توک کوه یا نه؟ باید تا توک کوه را هموار کنید یا نه؟ اصلا خود کوه را باید هموار کنید یا نه؟ از ته دره که نمی‌شود. باید بروید آن توک!

برای این که طرحی نو در بیندازید، باید بکوبید، از نو بسازید بروید بالا! دریاچه ارومیه را که بعضی از ما کوبیدیم. برنامه بعدی خشک کردن دریای خزر است. می‌دانم الان بعضی‌ها نیش‌شان باز می‌شود و

می‌گویند «اینو نیگا».

خودت را نیگا. قیافهات را نیگا! خودباور نیستند. همین کوه دماوند. کوهی که تا توکش آسفالت نباشد کارایی ندارد که. پس بد نیست یک طرح تغییر کاربری بدهیم برایش. البته اگر کوه دماوند را ناگهانی گودبرداری کنیم، همان جماعت فضول و حسود که یادتان هست؟ پیدایشان می‌شود! بهتر است اول کوه را جابه‌جا کنیم.

بعضی از ما در جابه‌جا کردن پدیده‌های طبیعی کارمان واقعا درست است. اصلا جابه‌جا کردن تخصص‌مان است. قبلا دکل نفتی و دریاچه ارومیه را یک‌جوری جابه‌جا کردیم که نه نفت توی دل دکل تکان خورد، نه آب توی دل دریاچه ارومیه. از پس Cut & Paste این هم برمی‌آییم. البته گاهی هم دست بعضی از ما اشتباهی رفته روی گزینه Delete. اما زیاد مهم نیست. واقعا حیف نیست، منطقه دماوند به آن خوش‌آب‌وهوایی را کوه به این بزرگی اشغال کند؟ خاصیتش چیست وقتی نمی‌شود رفت توکش ویلا ساخت؟ کوه دماوند را که گودبرداری می‌کنیم، بعضی از شهردارها خوب بلدند با زمینش چه کار کنند!

فقط باید فکر کنیم که وقتی زمین را جابه‌جا می‌کنیم، آن را کجا ببریم؟! و دست کدام شهرداری بدهیم!

بقیه کوه‌ها و تپه‌ها را هم هموار می‌کنیم، خاکش را می‌ریزیم توی دره‌ها و آن‌ها را هم هموار می‌کنیم و کلا یک شیوه هموارکنانه در پیش می‌گیریم. آمار تلفات کوه و دره را ببینید. یک مشت انسان بیچاره هر سال از کوه و تپه پرت می‌شود، ماشین می‌رود توی دره هموار می‌شود.

چند تا هم کویر و بیابان هم روی دست‌مان باد کرده بود که واقعا مانده بودیم این‌ها را باید هموار کنیم یا پر کنیم؟ پس چون مانده بودیم و به کارمان نمی‌آمد، از آب کره گرفتیم.

تالاب‌ها و رودخانه‌ها هم که با همکاری تعداد کثیری از ما دخل‌شان آمده.

همه جا را که هموار کنیم، یک زمین خوب و باحالی داریم که می‌توانیم تویش هر چیزی بسازیم. می‌سازیم می‌روییم بالا. آن بالا بالاها و همان‌جا فلک را هم سقف می‌شکافیم و طرحی نو در می‌اندازیم که روح حافظ شاعر ایرانی هم از ما شاد باشد. ادبیات که فقط برای کله تکان دادن و به‌به و چه‌چه کردن نیست. باید عمل کرد. ما عمل می‌کنیم!

پی‌آمد:

هرگونه برداشت تخیلی از این متن نشانه از مرحله پرت بودن است!

ده‌شخصیت‌مشهور تاریخ سینما

چهره‌های ماندگار پرده‌نقره‌ای

فیلم‌های سینمایی دارای قصه هستند و هر قصه‌ای برای آن که خلق شود و بتواند به خوبی پیش رود و ساختار فیلم را حفظ کند، نیاز به یک شخصیت اصلی دارد. از این رو، شخصیت یکی از عوامل بسیار مهم و موثر در موفقیت یک فیلم سینمایی است و گاهی این تاثیر و اهمیت نقش تا آن جا پیش می‌رود که مخاطبان و بیننده‌ها فیلم را با نام آن شخصیت می‌شناسند. در تاریخ سینما شخصیت‌های بسیاری بودند که جلوه دیگری به فیلم بخشیدند و در ذهن ما ماندگار شدند. چندی پیش مجله امپایر، فهرستی از صد شخصیت‌مشهور سینما را انتخاب کرد. این موضوع بهانه‌ای شد تا در این شماره از ده شخصیت مشهوری که در این فهرست هستند، بنویسیم.

جیمز باند

یک قهرمان شیک‌پوش که به‌روزترین تجهیزات و بهترین اتومبیل را در اختیارش می‌گذارند تا بتواند از پس مأموریتی که به او واگذار کرده‌اند بر بیاید. فکر می‌کنم همین چند جمله کافی است تا متوجه شوید که شخصیت بعدی، جیمز باند است. آن هم با بازی «شان کانری». تا به امروز بیشتر از بیست و سه فیلم بر اساس شخصیت جیمز باند یا همان مأمور دو صفر هفت ساخته شده و بازیگران مختلفی در این نقش بازی کرده‌اند، اما نظرسنجی‌ها نشان می‌دهند که دنیل کریگ و شان کانری محبوب‌ترین بازیگر برای این نقش هستند. شخصیت جیمز باند در سال ۱۹۵۳ توسط یان فلمینگ خلق شد و در سال ۱۹۶۳ فیلم «دکتر نو» اولین فیلم ساخته‌شده از روی این شخصیت روی پرده سینما رفت. شان کانری در هفت فیلم از مجموعه فیلم‌های جیمز باند نقش این مأمور مخفی را بازی کرده، که می‌توان گفت فیلم «پنجه طلایی» یا همان «Gold Finger» بهترین فیلم او در این مجموعه است.

ایندیانا جونز

جرج لوکاس با نوشتن فیلمنامه فیلم «ایندیانا جونز»، نشان داد که در ساختن یک قهرمان زمینی هم می‌تواند موفق باشد و استعداد عجیب او در خلق داستان و شخصیت، محدود به «جنگ ستارگان» و آدم‌های فضایی و یک قصه تخیلی نیست. قهرمان این فیلم، دکتر جونز، یک باستان‌شناس بسیار کنج‌گاو ماجراجو و جسور است که به دنبال صندوق افسانه‌ای است، که باید آن را پیش از آن‌که به دست آلمان‌ها برسد، پیدا کند. هریسون فور، یکی از بهترین نقش‌آفرینی‌هایش را به نمایش گذاشت تا این شخصیت به بهترین وجه ممکن شکل بگیرد و همچنین جایگاه خودش را در سینما تثبیت کند. یکی از صحنه‌های دیدنی این فیلم، سکانس برخورد او با «بلوک» است؛ جایی که طرف صحبتش از او می‌پرسد: «دیگه کجا می‌تونم رقیبی پیدا کنم که تا این حد هم‌سطح خودم باشه؟» دکتر جونز با آن لحن خشک و خشن جواب می‌دهد: «فاضلاب محله‌تون رو امتحان کن!» می‌توان گفت مهم‌ترین ویژگی ظاهری او، شلاقی بود که در دست داشت. شلاقی که سه سال پیش با قیمت پایه ۲۳ هزار دلار به حراج گذاشته شد.

ویتو کورلئونه

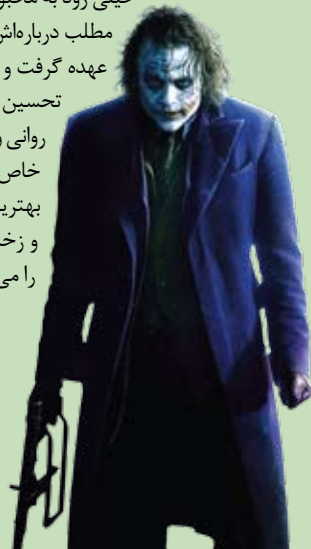
«پیشنهادی بهش می‌کنم که نتونه رد کنه»، دیالوگ معروف دون کورلئونه در فیلم پدرخوانده به یکی از به‌یادماندنی‌ترین دیالوگ‌های تاریخ سینما تبدیل شد. طرز فکر و عقیده و نظرات جالب و



بعضی وقت‌ها عجیب و در تضاد با شخصیت دون کورلئونه (یک گنگستر) در کنار ویژگی‌های دیگرش، از جمله خونسردی و نوع حرف زدنش او را تبدیل به یک شخصیت کامل و ماندگار کرده، که با وجود منفی بودنش، همه دوستش دارند و هنوز هم بعد از گذشت چهل سال، دیالوگ‌هایش تکرار می‌شوند.

جوکر

به طور معمول فیلم‌هایی که ابرقهرمانی دارند که تمام زشتی‌ها و بدی‌ها را از بین می‌برد، شخصیت منفی جایی در بین مردم ندارد و توجه همه به قهرمان جلب می‌شود. مصداق این موضوع شخصیت‌های منفی فیلم مرد عنکبوتی هستند. فیلم بتمن یک ابرقهرمان را از کتاب‌های کمیک استریپ به روی پرده سینما کشاند و خیلی زود به محبوبیت رسید. شخصیت منفی در مجموعه فیلم‌های بتمن، «جوکر» است، که جمله ابتدای مطلب درباره‌اش صدق می‌کند اما در سال ۲۰۰۸ در فیلم شوالیه تاریکی، «هیث لجر» نقش جوکر را به عهده گرفت و تمام این معادلات را بر هم زد. بازی فوق‌العاده او نه تنها مورد توجه مردم قرار گرفت، که تحسین و نظر مثبت منتقدان را نیز در بر داشت. جوکر در این فیلم، به معنی واقعی یک بیمار روانی و دیوانه را به تصویر کشید که جنایت‌های سادیستی را رقم می‌زند، او همچنین شوخ‌طبعی خاص خودش را هم دارد. دیالوگ‌های بی‌نظیر این فیلم نیز به هیث لجر کمک کرد تا یکی از بهترین شخصیت‌های منفی تاریخ سینما را به نمایش بگذارد. جوکر که دو طرف دهانش بریدگی و زخمی مانند یک لبخند روی صورتش دارد، در این فیلم یکی از دیالوگ‌های ماندگار سینما را می‌گوید: «چرا این قدر جدی؟»



اسکارلت اوهارا



یک رمان تبدیل به فیلم می‌شود و یک زن از بازیگری در تئاترهای بریتانیا به هالیوود می‌رود تا یکی از جاودانه‌ترین شخصیت‌ها را به تصویر بکشد. اسکارلت، دختر جرالد اوهارا که صاحب یک مزرعه پنبه است، در یک مهمانی به «اشلی» اظهار علاقه می‌کند، اما اشلی می‌گوید که قصد دارد با دختر خاله او ازدواج کند. اسکارلت دختری زیبا با چشمانی سبز و البته لجباز، خودخواه و مغرور است، که تمام این ویژگی‌ها کار دستش می‌دهند و باعث می‌شوند او در مزرعه پدری‌اش بماند. و آن دیالوگ معروفش که اگر یک بار فیلم را دیده باشید، یادتان می‌ماند: «خانه. من به خانه خواهم رفت. و به راهی برای برگشتن به آن‌جا فکر خواهم کرد... فردا روز دیگری است.»



فارست گامپ

یک معلول ذهنی که حتی مجوز درس خواندن در مدرسه در کنار هم‌سن و سال‌هایش را نمی‌دهند. او که برادر و خواهری ندارد، بدون پدر و تنها در کنار مادرش بزرگ می‌شود. مادری که به او می‌گوید: «زندگی مانند یک جعبه شکلات است؛ هیچ‌وقت نمی‌دونی چی قراره گیرت بیاد.» تام هنکس با نقش‌آفرینی در این فیلم، تماشاچی‌های فیلم؛ از مخاطب معمولی گرفته تا منتقدان، همه را انگشت به دهان کرد و اسکار بهترین بازیگر نقش اول را از آن خودش کرد. او کاری کرد که حتی نوع معرفی کردنش به دیگران هم در ذهن بماند: «من فارست هستم، فارست گامپ.» یک روز که چند بچه شرور دنبالش می‌افتند و اذیتش می‌کنند، مجبور می‌شود بدود و این دویدن، تبدیل به چیزی شبیه یک معجزه می‌شود.

ریک بلین

یک فیلم کلاسیک و عاشقانه لازم بود تا «همفری بوگارت» هنرش را به دنیا نشان دهد و شخصیت ریک بلین را بسازد. ریک، باهوش و خونسرد و کمی خودخواه است؛ هرچند سکانس پایانی فیلم، به طور کلی روی این خودخواهی خط می‌کشد اما این خصلت در او وجود دارد و باعث فاصله‌ای بین خودش و ایلزا می‌شود. دیالوگ «اینتاجیم که به تو نگاه کنم، بچه» که یکی از جمله‌های به‌یادماندنی فیلم است، بداهه توسط بوگارت گفته شد و آن قدر جالب و شیرین بود که به تشخیص کارگردان در فیلم استفاده شد.



جک تورانس



نویسنده‌ای که به‌تازگی اعتیادش را ترک کرده و همراه با خانواده‌اش به هتلی در کنار کوه‌ها آمده که اطرافش پر از برف است. او در این هتل به یکباره تبدیل به یک دیوانه تمام عیار می‌شود و با تبری در دست به جان خانواده‌اش می‌افتد. بازی فوق‌العاده «جک نیکلسون» در فیلم «درخشش» به این زودی‌ها از یاد کسی نمی‌رود. صحنه‌ای که او با تبر در را می‌شکند و صورتش را به شکاف در می‌چسباند، یکی از لحظه‌های ماندگار تاریخ سینما و حاصل هنر کارگردان نابغه‌ای به نام «استنلی کوبریک» است.

تراویس بیکل

یک راننده تاکسی که روان‌پریش است، به سرش می‌زند مانند قهرمان‌های فیلم‌های سینمایی شود و یک جامعه را از شر بدی‌ها و پلیدی‌ها خلاص کند. او که هیچ مهارتی در تیراندازی و کار با اسلحه ندارد، چند اسلحه می‌خرد و آماده می‌شود تا کارش را شروع کند. او برای این کار مدل موی خودش را هم عوض می‌کند تا این شخصیت با ژست جالبش و آن موهای عجیب در ذهن ما بماند. یکی از لحظه‌های جالب فیلم، صحنه‌ای است که رابرت دنیرو مقابل آینه ایستاده و با خودش حرف می‌زند: «داری با من حرف می‌زنی؟ داری با من حرف می‌زنی؟»

راکی بالبو

مجموعه فیلم‌های راکی با استقبال کم‌نظیر مخاطبان روبه‌رو شد. شاید وقتی قرار شد بعد از قسمت پنجم فیلم، «راکی بالبو» ساخته شود، بعضی‌ها گمان می‌کردند که نمی‌تواند موفقیت قبل را داشته باشد. راکی شخصیتی است که به بیننده امید می‌دهد، کسی است که تا آخر روی صحنه می‌ماند، رفتن و ترک کردن برایش معنی ندارد و مقاومتش را به همه نشان می‌دهد. بوکسوری که روی رینگ می‌ایستد و دست‌هایش را به نشانه پیروزی بالا می‌آورد. سیلوستر استالونه بیش از هر چیز معروفیت و بازیگری‌اش را مدیون «راکی» است.

